

NE BAVIŠ LI SE POLITIKOM? - POLITIKA SE BAVI TOBOM!

Pismo primljeno od poznanika:

"Od novosti u Hrvatskoj, spomenuti ću da je nova vlast ukinula Ured za useljništvo i da Hrvati useljenici više nemaju niti jednu ustanovu u Hrvatskoj. Hrvati, povratnici iz dijasore biti će brzo posve marginalizirani za Hrvatsku, u bilo kojem segmentu interesa. Pravo glasovanja Hrvata iz dijasore biti će do sljedećih izbora sigurno ukinuto, jer trenutno se vrši sataniziranje Hrvata iz dijasore u javnim medijima. Mi postajemo nepoželjne osobe ili persone non grata. Mudrinić, Petrović, a vjerojatno i Sopta i Zovko (Čiril) biti će vrlo brzo prinuđeni napustiti Hrvatsku. Kad kažem brzo, očekivam to do konca ove godine. Javni mediji, od Tuđmana kao nacionalnog heroja, stvaraju sad nacionalnog kriminalca, i cijelokupnu njegovu obitelj prikazuju kao najveću mafijašku obitelj u Hrvatskoj. Nisam siguran da će oni moći izdržati ostati u Hrvatskoj, koliki pritisak se vrši na njih. Prema Titu, sadašnji mediji imaju blagonakloni odnos, iako je taj zločinac samo u Blaiburškom slučaju poubijao do pola milijuna hrvatskih života. Vrijeme će još pokazati sve promijene, ali mislim da ne griješim, baš kao što sam bio u pravu kad sam napisao da predviđam kako će Mesić biti novi predsjednik Hrvatske".

Ovo je glavni dio pisma, povratnika u Hrvatsku iz Toronta. Dojmovi su iskreni i sadržajni, iako se radi o umjetničkoj duši, koju ne interesiraju previše politički događaji i ljudi. Razumije politiku kao sposobnost "ako se ne baviš politikom, politika se bavi tobom", te ovaj mladi umjetnik zapaža postizborne događaje kao dio kampanje, opisujući stanje u Lijepoj našoj. Mnogi jugonostalgici, koji su se skrivali iza masaka među nama u vremenu od 1990. godine, sad više ne skrivaju svoju mržnju prema nezavisnoj Hrvatskoj, te zapravo žele Hrvatsku pretvoriti u nečiji satelit, sluškinju, prostitutku, te krizno stanje nove vladavine. pretvoriti u rasprodažu ljudi i nekretnina.

Cilj je, imati što manje hrvatskog stanovništva i što manje vlasništva u rukama Hrvata. Cijeli fenomen sličan je pojavi u kojoj pojedinci tvrde kako moramo prepustiti Domovinu (jedinu!) sebiokrenutom postojanju i brizi o sebi samoj, te nas žele vratiti u stanje kad je emigracija bila "neprijateljska", kako je to artikulirano definirao učitelj antihrvatstva, dr. Vladimir Bakarić, komunistički intelektualac iz vremena postojanja "tamnice naroda".

U svijetu ideja, pak, postoji nekoliko čvrstih činjenica koje kažu:

Prvo, da nema newyorkških Židova, ne bi bilo niti Izraela. Usprkos, napredka Izraela i izraelskih državljana, usprkos njihove vitalnosti i spremnosti na obranu Izraela u oceanu arapskog okruženja, zna se, da bez pomoći svjetskog Židovstva, ta bi obrana bila nemoguća i plaćena u previsokoj cijeni izgubljenih života.

Isto tako, i hrvatski dio stanovništva u svijetu, koji još nije svijestan niti svog broja ni snage, jer nije organiziran, predstavlja najvitalniji dio hrvatstva, jer da nije bilo dijasore, ne bi bilo niti nezavisne Hrvatske.

Nedavno je ugledni Vladimir Lušić, povratnik iz Australije svjedočio da je "priljev novca iz iseljništva, sve do sloma Glumine i Dubrovačke banke, jedini pravi razlog stabilnosti kune, niske inflacije, punih trezora banaka i živosti u građevinskoj industriji". S lomom tih dviju banaka, rijeke iseljeničkog novca naglo su prestale teći prema Hrvatskoj, zaključuje g. Lušić. Poslije nametnute srpske agresije na Hrvatsku, drugi najveći problem odnosio se na diplomatske djelatnosti, u kojima je jednom totalno nesposobnom političaru dato najvažnije ministarstvo u državi. Bilo je to imenovanje dr. Mate Granića za ministra vanjskih poslova. Treći prioritet bila su gospodarstvena pitanja, problemi oko obnove i privatizacije. Najveća pogreška u tom segmentu djelovanja bilo je neprestano pokrivanje očiju pred neoprostivim zloupotreba i privrednim kriminalnim djelima.

Naravno, na polju protuhrvatskog djelovanja može se smatrati i nedjela povezana uz Gluminu i Dubrovačku banku, ali isto toliko, u tu istu kategoriju kriminala može se smatrati i svako, najmanje nedjelo upereno protiv hrvatskog iseljništva. Kome pripisati visoke dažbine za dobivanje hrvatskih dokumenata, domovnice, putovnice, osobnih iskaznica, istovremeno kad sve su te službene isprave srpski povratnici dobivali besplatno? Kolike Hrvate je samo ta gesta nedobrodošlice Ministarstva vanjskih poslova odbila od željenog povratka? Koliko je samo hrvatskih osoba odbijeno od pomisli ulaganja novca u hrvatsku privredu, samo zato jer su morali prolaziti kroz birokratske Scile i Haribde? Pa, usprkos svega, hrvatskih poslovni ljudi iz dijasore ostvarili su 20 tisuća novih radnih mjesta, prema službenoj izjavi g. Marina Sopte, tajnika za prekomorski HDZ-a, i bivšeg državnog tajnika pri Ministarstvu razvitka, useljništva i obnove. Dakle, protudržavna djela nisu zabilježena samo u spomenutim bankama, nego je vrijeme vladavine HDZ zabilježilo mnoge antiuseljeničke postupke, što je trebalo biti imenovano u kažnjive čine.

Sve to se dogodilo u vremenu mandata dr. Franje Tuđmana, koji nije propustio niti jedan svoj javni nastup bez spomena važnosti iseljništva, i bez ukazivanja na mogućnosti animiranja velikog hrvatskog nacionalnog bića koje je bio rastjerano na sve četiri strane svijeta. Treba priznati, dr. Tuđman je bio jedini koji je vodio brigu o Hrvatima u svijetu. Svi njegovi savjetnici, ministri, članovi kabineta samo su kaskali iza njega, častohlepno ponavljajući njegove misli, ne bi li sebe postavili u povoljniji položaj spram hijerarhijskog pozicioniranja. Od svih povratnika samo su pokojni Gojko Šušak, Ante Beljo, Marin Sopta, Damir Borovčak (već na samom početku onemogućen), Vlado Glavaš i slični bili autentični odvjetnici hrvatske dijasore, svi ostali prešli su u pasivne promatrače koji su vodili jedino brigu o sebi samima. Domovinski političari, bez obzira na stranačku pripadnost, bili su uglavnom protivnici duha što ga je donosilo iseljništvo, zato su zaustavljali predsjednikove ideje na najgori mogući način, predstavljajući se kao zagovornici dijasore pred Predsjednikom, a radeći, njemu iza leđa, protiv njegovih planova. U tom vremenu glumljenja i lažnog predstavljanja, snagom uvjeravanja, uspjelo se ustanoviti nekoliko institucija u korist i službi Hrvata u svijetu. Sad pak na vlasti su nove snage, snage jednog predsjednika Mesića, koji je prema nekim tvrdnjama privatno pokupio ogroman novac od iseljništva, a da to nikad nije registrirao, osim na računu što je bio namijenjen samo nje-

Završetak na str. 15

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU :

- **IDS spreman za ostvarivanje autonomije Istre**
- **Hrvatska izručila Mladena Naletilića Tutu Haagu**
- **Izravna telefonska linija Tuđman-Milošević**
- **IDS zahtjeva smjenu Škreba**
- **Vukovarska tragedija uvredljiva za SFOR?**
- **Okvir za portret: prof. Silvana Sanader**
- **Požeška Gimnazija**
- **Bunjevci piju vino na Blagovist**

**Svečana predaja portreta slikara
Ilije Vranešića vel. Kecerinu**

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavni Urednik :

Valentina Krčmar

Contributing editors:

Damir Borovčak, ing. Slavko Butković,
dr. Darko Desaty, Zlata Jurić,
Ivica Puhalo, Jozo Mišetić,
Tihomir Janjiček,
Drago Geoheli, Biserka Milinković,
Branko Mikić, Vinko Zlomislić

Address • Adresa :

1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :

(905) 738 - 0053

Fax :

(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja

Pretplata :

Kanada: \$ 60.00 CDN

USA: \$ 50.00 US

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates

1/4 page - \$ 100.00 per issue

\$ 1,000.00 yearly

\$ 500.00/six months

1/3 page \$ 50.00 per issue

\$ 600.00 yearly

\$ 300.00 /six months

1/8 page (business card)

\$ 25.00 per issue

\$ 500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 54, 31. Ožujak, 2000

Sadržaj

Urednica piše.....	2	Velikosrbi ne odustaju od	
Vijesti iz Toronta.....	3	"zatiranja" susjeda.....	13
Najnovije vijesti.....	4	Damir Borovčak,	
Vijesti na engleskom.....	5	Hello Toronto-ovdje Zagreb.....	14-15
Izravna telefonska linija Tudmana		Zlata Jurić, Okvir za portret.....	16
i Miloševića.....	6	Mojim očima (i srcem).....	17
Guverner Škreb tajnu zaključao.....	6	Tri stoljeca za treće stoljeće.....	18-19
Vijesti iz Haaga.....	7	Djelo nadahnuto domoljubljem i	
Tužba australskog Hrvata protiv		istraživačkim duhom, M. Čunčić.....	20
predsjednika Mesica.....	7	Pavao Pavličić, Kuhinja.....	21
Gospodartvo.....	8	Vladimir Nazor, Cvrčak.....	21
Prihvacen državni proračun za 2000.....	9	Vijesti iz kulture.....	22
IDS ne istupa iz Vlade, ali zahtijeva		Bibin kutić.....	23
smjenu Škreba.....	9	Bunjevci piju vino na Blagovist.....	24
Turizam.....	10	Svaštice.....	25
Nova imena ulica bez suglasnosti		Z. Jurić, Skupo gladovanje.....	26
Srba izazivaju krizu u Vukovaru?	11	Događaji zajednice.....	27-29
Mesic-Kučan, telefonski razgovor.....	11	I. Puhalo, Sloga.....	29
Kinezi u Srbiji.....	11	Vaša pisma.....	30
Vukovarska tragedija uvredljiva		Vaše zdravlje.....	31
za SFOR?.....	12	Drago Geoheli, Motrišta.....	32

Urednica piše.....

Dragi čitatelji,

Vjerojatno ste već primijetili da u posljednje vrijeme razni ljudi iz zajednice pišu "Motrišta". Mislim da je važno za ovu zajednicu da zna da svatko ima pravo na svoje mišljenje, na pisanu riječ - jasno, bez vrijeđanja drugih, i s potpisom. Jasno je da se koji puta nećete slagati s mišljenjem pisca, to je normalno, ali u demokraciji svatko ima pravo na svoje mišljenje. Danas vam predstavljamo mišljenje gosp. Drage Geohelija, a idući puta možda pročitamo Vaše mišljenje? Teme za "Motrišta" moraju biti aktualne, iz našeg života u zajednici, ili nešto iz Hrvatske. Jasno, kako mi živimo u Kanadi, tko zna možda vas nešto u Kanadi posebno veseli, ili smeta - pišite nam o tome.

Toliko se događa u Hrvatskoj ovih dana da je upravo teško izabrati najinteresantnije, najvažnije, najvruće. Ipak, možda je "najvruća" tema dana pad Istarske banke. Još jedna hrvatska banka u nizu koja je propala. O tome vam donosimo tek malo, jer o toj aferi se je doznalo tek ovih dana.

Danas vam s velikim zadovoljstvom predstavljamo jednu od profesorica hrvatskog jezika na University of Toronto, gđu. Silvanu Sanader. Srela sam ju pred neko vrijeme i osvojila me je toplina njenog bića, širok osmijeh na licu i ljubav prema svom poslu. Naša zajednica u Torontu, Mississauga je zaista sretna, jer do sada smo imali čak tri izvrsna predavača: prof. Jasnu Šego, Silvanu Sanader i Mariju Martinčević. Kako čujem od studenata, zaista su zadovoljni svojim predavačima.

Na kraju ovog kratkog pisma, u rano proljeće, da se pohvalim - moje su visibabe procvjetale, a dokaz: evo vam slike mojih visibaba!

Puno pozdrava,

Valentina

Javite nam se na:
Iskra@idirect.ca

Visibabe u mom vrtu

Vaše zdravlje

LIJEČENJE ANTIBIOTICIMA

Antibiotici su uspješna i dragocjena sredstva u borbi protiv ozbiljnih bakterijskih infekcija, te ih ne treba zloupotrebjavati kod prehlada, gripa i drugih banalnih zaraza.

Antiinfektivni lijekovi (lijekovi koji liječe infekcije i upale) uključuju antibakterijske, antivirusne i antigljivične lijekove. Svi ti lijekovi su napravljeni tako da su toksični za infektivne organizme, a što manje štetni za ljudske stanice. To znači da moraju imati selektivnu toksičnost. Produkcija lijekova sa selektivnom toksičnošću za suzbijanje bakterija i gljivica je relativno laka, jer su bakterijske i gljivične stanice drugačije od ljudskih stanica. Međutim vrlo je teško napraviti lijek koji će naškoditi virusu, a da ne povrijedi napadnutu ljudsku stanicu. Naime virusi izgube svoj identitet unutar ljudske stanice naređujući stanici da proizvodi dijelove tog virusa.

Antibiotici su lijekovi kojima se liječe infekcije uzrokovane bakterijama. Na nesreću, mnoge vrste bakterija su razvile rezistenciju (otpornost) prema postojećim antibioticima, djelomično zbog prečeste, nepotrebne ili nepravilne upotrebe antibiotika. Stalno novi antibiotici dolaze u upotrebu za suzbijanje tih novonastalih rezistentnih bakterija. Eventualno i ove će bakterije postati otporne na te nove antibiotike.

ODABIRANJE ANTIBIOTIKA

Liječnik može izabrati jedan antibiotik za liječenje izvjesne infektivne bolesti na temelju svog iskustva i nagađanja o kojoj se bakteriji radi. Osim toga on može zatražiti od laboratorija da identificira bakteriju u uzorku koji je uzeo od pacijenta. No međutim ti nalazi trebaju dan-dva ili više da budu definitivni i poslani natrag liječniku. Čak iako je bakterija identificirana i njen senzitivitet na razne antibiotike određen u laboratoriju, odabir antibiotika nije jednostavan. Senzitivitet određen u laboratoriju katkad nije isti kao onaj u stanicama pacijenta.

Uspješnost liječenja izvjesnim antibiotikom ovisi o raznim faktorima: kako brzo će lijek biti apsorbiran u krv pacijenta, kako brzo će dospjeti do zaraženog tkiva ili tjelesne tekućine i kako brzo će ga organizam eliminirati. Također odabir antibiotika ovisi o prirodi i ozbiljnosti bolesti, mogućim nuspojavama, alergijama i drugim ozbiljnim reakcijama na lijek, kao i o cijeni koštanja lijeka. Ponekad je za liječenje ozbiljnih zaraza potrebna kombinacija antibiotika, pogotovo ako još nije poznat senzitivitet bakterije na antibiotike. Kombinacija antibiotika se često upotrebljava kod liječenja tuberkuloze i infekcija sa *Pseudomonas* bakterijama.

UZIMANJE ANTIBIOTIKA

Kod opasnih bakterijskih zaraza, antibiotici se u početku obično daju u obliku intravenoznih injekcija. Kad je infekcija pod kontrolom, antibiotici se mogu dati i oralno, na usta. Antibiotik se mora uzimati sve dok nije infektivni organizam eliminiran iz organizma, što može uzeti i nekoliko dana nakon što su svi simptomi bolesti potpuno nestali. Prerano prekinuto liječenje može imati za posljedicu povratak bolesti ili može potaći stvaranje i rast rezistentnih sojeva bakterija. Da bi se to spriječilo treba uzimati uredno sve doze antibiotika tokom svih dana propisanih liječničkim receptom.

Nažalost, antibiotici se često upotrebljavaju bez valjanog razloga. Na primjer, oni se vrlo često zloupotrebjavaju prilikom liječenja virusnih oboljenja, kao što su prehlada i gripa (influenca, "flu"). Tokom prvih dana takovih oboljenja, liječnik može prepisati inhalator "Relenza" i slične antivirusne preparate.

NUSPOJAVE I KOMPLIKACIJE

Antibiotici mogu uzrokovati alergične reakcije, kao što se često događa s penicilinom, a mogu potaći i druge nuspojave, kao napr. proljev. Aminoglikozidi (gentamicin, tobramycin i dr.) su u stanju oštetiti bubrege ili unutarnje uho. Kod opasnih infekcija liječnik će često nastaviti liječenje s uspješnim antibiotikom usprkos neugodnih nuspojava. Uzimanje antibiotika da se izliječi jedna infekcija može u stvari izazvati drugu infekciju. Takova superinfekcija nastaje kad u organizmu prevladaju preživjele i razmnožene rezistentne bakterije i gljivice. To se najčešće može dogoditi kod djece, starijih ljudi i pacijenata s kroničnim bolestima, te kod uzimanja antibiotika širokog spektra.

SPRJEČAVANJE ZARAZA

Ne preporuča se uzimanje antibiotika u svrhu sprječavanja zaraze. Dopušta se samo u nekoliko specifičnih situacija kao što je liječenje pacijenata i novorođenčadi sa smanjenim imunitetom, ili sprječavanje određenih bolesti kao što su meningitis ili endokarditis. Također se ne preporuča uzimanje nekih antibiotika tokom trudnoće zbog mogućeg toksičnog utjecaja na plod.

Jedan od najuspješnijih mjera prevencije je imunizacija organizma primanjem određenog cjepiva. Cjepiva su napravljena tako da nalikuju specifičnom virusu ili bakteriji, a da ne prouzroče bolest u cijepljenoj osobi. One pojačavaju obrambeni imunitet ljudskog organizma povećavajući broj limfocita T i B, koji su u stanju prepoznati i uništiti specifični mikroorganizam.

Djecu se rutinski cijepi da ih se zaštiti od infekcijskih oboljenja kao što su: hepatitis B, difterija, tetanus, hripavac (pertussis), gripa (influenza), poliovirus, rotavirus, mumps, ospice (measles), rubella i vodene kozice (chickenpox, varicella).

Odrasli ljudi se mogu cijepiti, kad zatreba, protiv antraksa, bjesnoće, hepatitisa A, encefalitisa, meningitisa, pneumonije, kolere, kuge, tifusa, tuberkuloze i žute groznice.

Ljudi stariji od 65 godina trebali bi se obavezno cijepiti protiv influence tokom rujna i listopada svake godine.

Dr. Darko Desaty

SPRJEČAVANJE I LIJEČENJE PREHLADE

Zbog prevelikog broja mutirajućih virusa koji napadaju dišne organe, djelotvorna vakcina protiv prehlade još nije proizvedena. A prirodna antitijela, koje organizam stvara protiv tih virusa, ne traju dovoljno dugo da bi spriječile slijedeću infekciju.

Najbolja prevencija je dobra lična higijena. Virusi prehlade se šire kontaktom sa zaraženim tjelesnim tekućinama, stoga često pranje ruku, pažljivo kihanje u maramicu i njihovo odbacivanje nakon upotrebe, dezinficiranje zaraženih površina i stvari može smanjiti njihovo rasprostiranje. Osoba s prehladom bi idealno trebala ostati kod kuće da ne prenosi zarazu na druge.

Izgleda da osobe koje su neishranjene, fizički i psihički iscrpljene, sa smanjenim imunitetom i s alergijama u području nosa i grla, lakše podliježu prehladi. To sve vrijedi i za gripu.

Osobe s prehladom bi trebale ostati u toplom kućnom komforu, pogotovo ako imaju groznicu. Topli biljni čajevi, pileća juha i uzimanje mnogo tekućine pomaže izlučivanju sluznice. Aspirin, acetaminofen i ibuprofen su jedini lijekovi koji mogu ublažiti glavne simptome hunjavice: glavobolju, upalu sluznica i groznicu. Udisanje vodene pare i ispiranje nosa s izotoničnom otopinom soli nemaju nuspojava i vjerojatno su jednako uspješna sredstva kao i nazalni dekongestanti i antihistaminici. Obični lagani kašalj ne treba tretirati. (DD)

Vaša pisma

Štovano uredništvo

Re: Komentar na članke gospode Stanka Trtnja i Ivice Puhala,
HRVATSKA ISKRA br. 54, 15. ožujka 2000.

Prije samog početka pisma želim naglasiti da se dolje navedeni komentari ne odnose na akcije, pomoć i žrtve koje je naša zajednica uložila u doba agresije na domovinu Hrvata - na ljubav, slogu i sve ono što smo svi mi zajedno uložili za našu Hrvatsku i Herceg-Bosnu.

Slažem se sa mišljenjima iznesenima u gore navedenim člancima i želim samo dodati par mojih misli koje, nadam se, mogle bi navesti sve na razmišljanje i poticaj da se "probudimo" i zajedničkim snagama djelujemo jedan na drugoga.

Sjećam se mojih razgovora sa dr. Maricom Čunčić, njenih ideja i pokušaja u poboljšanju stanja na ovim prostorima. Ing. Ivo Jolić nam je u svojim komentarima u zadnjih desetak godina pokušavao "otvoriti oči" na probleme u našoj sredini. Bilo je i drugih časnih izuzetaka, koji su uviđali i pokušavali i pokušavaju nešto pozitivno učiniti.

Kuda nas vodi NEBRIGA za pozitivni i pravilni odgoj djece, omladine i nas samih - odraslih? Kuda će nas dovesti izolitanost i neuključivanje u naše kanadske strukture? Gdje su nam vođe, intelektualci, duhovni pastiri na ovom području? Zapitajmo se i razmislimo svi zajedno gdje smo, kako i što napravili za nas same, koje živimo u ovoj sredini.

Zakukuljili smo se, uspavali! Mjesto da poradimo na tome da mi stariji, a i roditelji težimo duhovnom, kulturnom rastu, mijenjamo se na bolje - većini od nas izgleda da je bilo glavno (a i danas tako izgleda) da se samo dobro zabavljamo, najedemo i napijemo - da ne kažem nešto oštrije....

Evo samo par bisera za ilustraciju. Sjećam se kad je jedan "ugledni" Hrvat iz Oakville (i ne samo on) bio protiv toga da djeca iz naše folklorne grupe nastupaju u Oakville centru sa drugim etničkim grupama. Njegov stav i komentar bio je da naše folklorno društvo nije osnovano za "Kanađane", nego za nas. Pitala sam se: "Kako će Kanađani naučiti nešto o nama Hrvatima ako naše narodno i kulturno bogatstvo držimo samo za sebe?"

Imam mnogo primjera iz mog života kad sam pokušavala objasniti mojim sunarodnjacima da bi bilo dobro da se više naše djece zaposli u državnim službama. "A što će oni raditi sa onim nepismenjacima iz "drugih krajeva?" I što se događa? Ti "nepismenjaci" sada svima nama "kroje pravdu". Tko vam sada pomaže kad zatrebate savjet, pomoć u državnim ili socijalnim službama?

Pitanje: koliko je nas odraslih i koliko naše djece uključeno u "dobrovoljne" strukture i udruge ovdje u našim sredinama? Najčešći odgovor na to pitanje je bio: "Pa znaš, znate, naša nova generacija ovdje, naša djeca, neće raditi ništa zabadava, što tu ima za njih?" - "A Vi, roditelji?", pitala bih, "Pa vidite, mi nemamo vremena, ne znamo engleski, a što će nam to? Ima tu dosta drugih pa neka rade! Ako treba, mi ćemo raditi za Hrvatsku." I pitam ja te ljude - gdje oni žive - i ako pomažu i uključuju se u život u našoj novoj domovini, zar time škode našoj staroj domovini?

Evo, takove sam odgovore dobivala. Ima nažalost još i danas onih koji razmišljaju na ovakav način. Nismo uopće razvili među nama taj osjećaj za "besplatan" rad. Vrlo je mali broj onih koji u dobrovoljnom radu vide više od "besplatnog" rada. Zapitajmo se - zar nismo takovim našim ponašanjem ustvari naučili djecu da žive po našem primjeru, razmišljaju na naš način?

Evo vam još jedne zlatne iz naše sredine. Događilo se to baš u vrijeme Božića. Bila sam u jednom "otmjenom hrvatskom društvu bogatih intelektualaca". Ostala sam bez riječi kad me je jedna vrlo poznata, ugledna osoba iz naše sredine upitala: "Zar mi

izista trebamo ovdje hrvatske novine?" (To se najviše odnosilo na HRVATSKU ISKRU, jer uz nju imamo samo "Oluju" koja ne izlazi redovno.) Ostala sam, prvo bez riječi, a kad sam se pribrala, odgovorila sam protupitanjem: "Zar nije sramota za jedan stari kulturni europski narod i broj Hrvata koji žive na ovim područjima da nemamo tjednih novina, osim Župnog vjesnika? Zar se možemo kulturno razvijati bez pisanja i razmjene mišljenja i ideja? Koliko naših ljudi ovdje čita? Koliko dajemo ovdje za kulturu? Odgovor nisam dobila!

A što da kažem o još jednom našem "biseru"? Da li ste se zapitali zašto se naša djeca, koja su rođena ovdje ne uključuju u rad naših društava i grupa? Oni koji godinama rade po raznim grupama i udrugama mogu to i posvjedočiti kako se mi stariji, roditelji ponašamo na sastancima. Kakav primjer dajemo našoj djeci? Ja osobno nisam uopće iznenađena što se naša djeca neće uključiti u rad, gdje im dajemo loše primjere.

Toliko za ovaj put....

Biserka Milinković, Oakville

Vinko Zlomislić

Golubica vukovarska guče

Stara majka zove Golubove, da se vrate na granice svoje. Golubica guče tako svima, kada djeca odlaze iz krila. U daleke zemlje odletješe, Dunavu se oni ne vratise. Jednog dana golub odlučio, Vukovaru nazad poletjeo.

Nije doša ni do pola puta, vijest dobiva iz rodnoga kuta, da Vukovar u plamenu gori, a bolnica u podrumu stoji, odvedeni da su mnogi živi, a doma se nisu povratili. Golub se je nazad povratio, golubici vijesti prenosio.

Obiša sam zemlju i proplanke, tužne vijesti nosim ti od majke. Usnula je poruku ti sprema, da se vratiš ti do groba njena. Čekala je dočekala nije, golubove svoje iz tudine. Stara gnijezda sva su raskopana, spaljena je naša kuća stara.

Golubica kad je ovo čula, cmoj zemlji ona pokleknula. Golub skače i nježno je prima, savi ruke oko njena tijela, usne svoje primakao uhu, i šapuće svom vjemom golubu: Ne plaši se golubice mila, sudbina je sada ovo htjela.

Ostali smo sada na ovome svijetu, skupa ćemo mi dijeliti sreću. Golubica sluša riječi nježne, pruža ruke, svog goluba steže. Zagrljeni ostadoše dugo, i tješiše tako jedno drugo. Vratise se gradu Vukovaru, na granicu širokom Dunavu.

Stara kuća sva je razorena, do temelja tako uništena. Grobovi su raskopani mnogi, staru majku nisu našli oni. Istina je braćo bila, legenda je vukovarska živa, Tako tada na Dunavu biše, kad Hrvate mnoge pogubiše.

Živote su za Hrvatsku dali, i nevini na braniku pali. Iz bolnice mnoge otjeraše, i bunare s'njima zatpraše. Golubica nad Dunavom guče i doziva po svijetu golube: Vratite se do svog Vukovara, obnovite gnijezda raskopana. 8. veljače, 2000.

**PRETPLATITE SE JOŠ
DANAS NA
HRVATSKU ISKRU**

Vijesti iz Toronta

Kratke vijesti:

- Radio postaja "Zvuci Hrvatske" na Internetu! CHIN radio na Internetu! Posjetite internet website na www.chinradio.com i poslušajte svoju omiljenu radio postaju. Želite li poslati svoj komentar ili želju? Uputite na: promotion@chinradio.com.

- Naši mladi folklorasi, njih oko 200, odlaze u Hrvatsku ovog ljeta pokazati svoje umijeće! Po riječima gosp. Nikice Vrdoljaka, predsjednika Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza šest plesnih ansambala: "Zrinski-Frankopan" (Toronto), "Croatoan", Ottawa, "Zvuci Hrvatske" (Oakville), "Hrvatska" (Brampton), "Vatroslav Lisinski" (Mississauga), "Hrvatsko kolo i tamburica", Sudbury, naših plesnih ansambala odlazi na turneju u Hrvatsku u mjesecu srpnju. Od 8 - 20 srpnja naši mladi folklorasi pokazat će svoju umješnost na turneji koja će ih odvesti po Jadranu, i dijelu Hercegovine. U Splitu će 9. srpnja prisustvovati velikoj sv. misi, a kasnije biti gosti na Prokurativu, a potom prosljediti dalje po Jadranu i nastupati u Livnu, Imotskom, Ljubuškom, Metkoviću, Dubrovniku, Međugorju, Čapljini itd. Put je organiziran u organizaciji Kanadsko-hrvatskog folklornog saveza zajedno sa Maticom Hrvatskom.

- Plesni ansambl "Hrvatska" Mississauga odlazi na poziv Hrvatska Bratske Zajednice u Disney world na Junior festival hrvatske narodne pjesme i plesa za Sjevernu Ameriku, koji će se održati 1 - 2. srpnja ove godine u Orlando, na Floridi. Po običaju nastupit će preko 20 plesnih ansambala iz svih krajeva Amerike i Kanade.

- Župa Naše Gospe Kraljice Hrvata organizira mali karitativni ručak "rižin tanjur" 2. Travnja ove godine u dvorani župe. Karte su \$ 5.00.

Garage sale

- Oakvilska župa "Presveto trojstvo" sa svim župnim organizacijama, koje žele pomoći organizirati garage sale, u korist Karitasa 1. travnja. Rasprodaja suvišnih stvari vrlo je jednostavan način kako možemo puno dobra učiniti. Sve zavisi od naše organiziranosti. Zato molimo sve župljane da nam pomognu. Vrijeme je kratko pa molimo da počnemo odmah sa prikupljenjem. Uredništvo HRVATSKE ISKRE apelira na sve čitatelje da pomognu ovu vrijednu akciju!

Svečano otvorenje projekta CRO-SPORT 2000!

Zgrada, koju su kupili dioničari ovog hvale vrijednog projekta naše zajednice za naše potrebe (89 Queen street south, Streetsville) svečano će biti otvorena 16. travnja u 3 sata popodne. Dođite i prisustvujte svečanom otvorenju ove prekrasno uređene zgrade, koju je zajedništvo dalekovidnih ljudi ove zajednice kupilo i uredilo! Čestitke svima koji su uključeni u ovaj CRO-SPORT 2000 projekt!

HRVATSKA ISKRA - Vaše zadovoljstvo

GENERALTURIST TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTALS
IN CROATIA

General Turist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agancije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7, FM od ponedjeljka do petka od 14:00-15:00, te nedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40AM)
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Rd., Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com **Fax: (905) 602-8899**

NAJNOVIJE VIJESTI 27. ožujak 2000., Hina

RAČAN: VLADA ĆE RASPRAVLJATI O ISTARSKOJ BANC

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) Vlada će na idućoj sjednici raspravljati o Istarskoj banci, a parlamentarna će većina uskoro u Saboru zatražiti odgovornost guvernera Hrvatske narodne banke dr. Marka Škrebca za stanje u bankarstvu, izjavio je danas, nakon sastanka koordinacije stranaka vladajuće šestorice, premijer Ivica Račan.

RAČAN I LINIĆ O ISTARSKOJ BANC ZAGREB,

26. ožujka (Hina) "Nije fer da komentiram stavove Istarskog demokratskog sabora (IDS) dok ne vidim zaključke Predsjedništva i dok zajedno ne raspravimo što Vlada može, a što ne može", izjavio je danas predsjednik Vlade Ivica Račan suzdržavajući se komentirati zahtjev IDS o hitnom sazivanju sastanka čelnika šestorice u vezi sa stanjem u Istarskoj banci nastalim nakon odluke HNB o tromjesečnoj obustavi isplata s računa depozita te sa računa štednje građana - dok se ne raspravi čitav problem.

RAČAN O PROBLEMU ISTARSKE BANKE

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) Predsjednik hrvatske Vlade Ivica Račan izjavio je danas da će Vlada o problemu Istarske banke raspravljati koliko je u njenoj nadležnosti, a nikako ne o upravljanju bankarskim sustavom.

PREDSJEDNIK MESIĆ PRIMIO IZASLANSTVO DAIMLER-CHRYSLERA

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) Hrvatski predsjednik Stjepan Mesić razgovarao je u ponedjeljak u Zagrebu s generalnim opunomoćenikom koncerna Daimler-Chrysler Matthiasom Kleinertom o mogućnostima suradnje hrvatskih gospodarstvenika s tim velikim međunarodnim koncernom.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PORASLA 2,1 POSTO

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) Industrijska proizvodnja u Hrvatskoj u razdoblju od prosinca prošle do veljače ove godine porasla je 0,7 posto u odnosu na prethodna tri mjeseca, a 2,1 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, podaci su Državnog zavoda za statistiku.

MEĐUNARODNI PROJEKT - DORA PEJAČEVIĆ

ZAGREB, 27. ožujka (Hina) Austrijsko-hrvatski kulturni projekt afirmacije ugledne hrvatske skladateljice Dore Pejačević, u sklopu kojeg je ovih dana izišao nosač zvuka s glasovirskim koncertom u g-molu i njegova partitura, danas je svečano predstavljen novinarima u zagrebačkom hotelu Esplanade.

HRVATI ISELJENICI ŽELE ULAGATI U HRVATSKO GOSPODARSTVO

ZAGREB, 27. ožujka - U Hrvatskom fondu za privatizaciju u ponedjeljak je održan sastanak između najviših predstavnika fonda i petnaesteročlanog izaslanstva Američko - hrvatske gospodarske komore New Yorka, New Jerseyja i Connecticuta, priopćeno je iz HFP. Sastanak je organiziran na prijedlog Američko -

hrvatske gospodarske komore, koja predstavlja 80 - ak poduzetnika hrvatskog podrijetla zainteresiranih za srednje i manje investicije u hrvatsko gospodarstvo i uglavnom je imao za cilj međusobnu razmjenu informacija. Predsjednika fonda Hrvoja Vojković, njegov zamjenik Krešimir Starčević i potpredsjednik Sektora za ulaganje Hrvoja Dusper dali su potencijalnim stranim ulagačima detaljne informacije o portfelju HFP i objasnili im postupak prodaje pod posebnim uvjetima, o čemu odluku donosi Vlada na prijedlog resornog ministarstva. Informirali su ih i o najnovijim Vladinim potezima u svezi poticanja ulaganja te odgovorili na neka njihova pitanja o značenju i konotacijama moguće revizije četvrtoga neformalnog kruga kuponske privatizacije.

Na kraju je sastanka dogovoreno da će se uskoro organizirati ponovni susret na kojem će Američko - hrvatska gospodarska komora iznijeti prijedloge i namjere za ulaganje u neka sasvim određena hrvatska poduzeća. Ova skupina poslovnih ljudi hrvatskog podrijetla iz SAD - a i Australije potom je obišla "Krač". Tvrtku im je predstavio predsjednik Uprave Zvonimir Bujanović, a potom su razgledali pogon za proizvodnju keksa. (Vjesnik)

Počinje blokada baranjskih prometnica

Osiijek, Radnici "Belja" d.d. danas će zbog neisplate plaće od 8 sati blokirati baranjske prometnice. Slavko Kotoromanović, regionalni povjerenik Sindikata zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj, duhanskoj industriji te vodoprivredi Hrvatske, ističe kako će blokirati u prvom redu Biljsku cestu jer je ona najvažnija za promet iz Osijeka prema Baranji.

"Naš cilj je jasan. Vlada mora putem HFP-a, vlasnika "Belja" osigurati isplatu najmanje jedne od pet zaostalih plaća. U protivnom će ceste biti blokirane danima. Nastavak prosvjeda ovisit će jedino o potezima Vlade i HFP-a, a oni se još nisu izjasnili o zahtjevima radnika. Zbog toga pozivamo predsjednika HFP-a Hrvoja Vojkovića da uposlenicima objasni razvoj situacije u društvu. On osobno mora doći i reći što će se dogoditi s radnicima i njihovim obiteljima - poručuje Kotoromanović (Večernji)

Ivan Jakovčić: IDS je spreman za ostvarivanje autonomije Istre

Poreč, Veća autonomnost Istre - pitanje je sasvim normalno u takvoj situaciji i o kojem se raspravljalo i na sjednici Predsjedništva IDS-a i tijelima stranke - rekao je Jakovčić odgovarajući na pitanje novinara može li se o događanjima u istarskoj banci rezultirati većom autonomijom Istre. "Odlučni smo u tome da što prije provedemo onaj dio programa Vlade RH koji se tiče regionalizacije i decentralizacije RH i mogućnost uvođenja dvojezičnosti na području Istarske županije u funkcioniranju skupštine i županijskog Poglavarstva te državnih institucija. Spremni smo sudjelovati u tom projektu i svojim znanjem i iskustvom - rekao je Jakovčić.

Na mladima svijet ostaje: mladi plesač "Sv. Jurja" iz Hamiltona "HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

Zaista nam je lijepo bilo: hrana je bila upravo savršena i obilna. Od juhe, salata, tri vrste mesa, prilozi, kolači - što ti srce zaželi, ali ono što je bilo ipak najljepše - bilo je druženje ove večeri. Sreća sam mnoge koje nisam vidjela već tako dugo (jer život svakoga od nas nosi dalje). Dvorana je upravo vrvjela od glasova prijatelja. Na neke večere idemo zato jer želimo pomoći, na neke idemo iz zadovoljstva. Ovo jučer je bilo zadovoljstvo i tko god je propustio jučerašnju večer, propustio je mnogo.

Za kraj, mladi plesači "Hrvatske" (Mis) izveli su međimurske plesove

Hvala cijelom folklornom ansamblu "Hrvatska" na svemu: učiteljima, djeci, roditeljima, funkcionerima - i čestitke svima! (VK)

Wine and Cheese party, Kanadsko-hrvatski kongres

Jučer, 27. Ovog mjeseca održana je mala zakuska na University of Toronto za pomoć hrvatskom jeziku, koji se već tri godine predaje na torontskom sveučilištu. Među istaknutim gostima bili su konzul gosp. Ivan Picukarić, prof. Ralph Bogert, prof. Silvana Sanader, predsjednik AMCA-e gosp. Nikola Demarin, dr. Ivan Hrvoić, g. Ivica Lončarić sa suprugom i mnogi drugi.

Uz ostale Hrvate koji su došli pomoći hrvatski jezik na Sveučilištu Toronto vidjeli smo i neke studente, ali vrlo malo roditelja. Razgovarala sam kratko s jednom studenticom hrvatskog jezika, gđicom. Anom, inače talijanskog porijekla, koja uči hrvatski na U of T. Kako kaže sama: "Malo teže ide..." ali vidi se kako voli što radi, a posebno joj je draga profesorica Sanader. Svi studenti koji su bili tamo pokazali su svojim prisnim ponašanjem prema profesorici Sanader kako je stvorena uska veza između profesora i studenata, što je početak uspješnog učenja.

Predsjednik Kanadsko-hrvatskog kongresa (KHK) gosp. Bukovac pozdravio je prisutne samo s par riječi, zahvalivši im na dolasku, kao i na donacijama. Naglasio je da je moguće dati donacije na ime University of Toronto, i svatko će dobiti potvrdu o donaciji za porez. Gosp. Bukovac je najavio da je to ovaj jučerašnji događaj prvi u nizu događanja koje organizira KHK ove godine.

Po običaju, premalo je ljudi došlo na ovaj važan događaj, i puno puta se pitamo zašto? Možda je odgovor taj što ljudi ne znaju točno kako naša zajednica stoji prema U of T. Možda bi funkcioneri KHK trebali predložiti našoj zajednici kompletni financijski izvještaj sa objašnjenjem, tako da su stvari potpuno vidljive i na papiru. Možda će tada doći do veće pomoći hrvatskom jeziku, za koji smo se tako borili godinama, i danas kao da smo to zaboravili....

Valentina (Slike sa ove zakuske priložit ćemo u iduće, broju HRVATKE ISKRE)

Ivica Puhalo: SLOGA

Gledam ptice, mudre letjelice
jednog složnog jata.
Vidim divna gnijezda
satkana od čistog zlata!

Pogledajmo ovog proljeća kad nam se divlje guske vraćaju s juga kako lete u formaciji "V". Zapitat ćemo se, možda, što nauka misli o tom fenomenu.

Leteći tako u obliku slova "V", jato dobiva 71% veću brzinu, nego što bi svaka ptica postigla leteći sama.

Promislimo! Zar ne bismo i mi ljudi koji imamo zajednički cilj došli do njega mnogo brže pomažući jedni druge?

Ako jedna ptica ispadne iz formacije, osjeti odmah veći otpor zraka, zaostaje i potruđi se što brže opet priključiti jatu.

Zar nebi i za nas bilo bolje tako nešto učiniti?

Kad se vodeća guska umori, prepusti vodstvo drugoj! Guske gakanjem daju podršku i ohrabrenje vodi!

Dobra nauka i za narod, zar ne?

A mi? Ne činimo li često upravo suprotno?

I, konačno - ako jedna guska, pogođena bolešću ili metkom padne iz formacije, druge dvije je slijede da joj pomognu i zaštite je. Ostaju s njom dok se ne oporavi ili uginu. Tek onda, one nastave put ili same ili s drugim jatom, dok se ne udruže sa svojim.

Naučimo li poruku iz tog primjera - mnogo dalje ćemo stići! Izvanredna priča - svima na razmišljanje.

Gosp. Pernar (predsjednik folklornog ansambla "Hrvatska" Mississauga), i njegova supruga na večeri

Jeste li znali?

VIP-net može preko "Bare"!

Korisnici usluga prvog hrvatskog privatnog telekomunikacijskog operatora VIP-neta mogu od siječnja sa svojim sim karticama telefonirati i u SAD-u. Kako su izvijestili iz VIP-neta, tvrtka je ostvarila komercijalni roaming s dva tamošnja GSM operatora - kompanijama Voicestream i Omnipoint, a uskoro bi roaming trebala uspostaviti i s kanadskim Microcellom. Uz predočenje putovnice s vrijedećom vizom za SAD, vrijedeće kreditne kartice, avionske karte, te potpisivanje ugovora o vraćanju uređaja na povratku u Hrvatsku, VIP-netovi korisnici besplatno će dobiti mobilni telefon na kojem mogu koristiti svoju karticu i pri čemu zadržavaju postojeći telefonski broj kao i sve podatke na kartici.

Seniori "Hrvatske" (Mis) u plesu sa Krka

Mali tamburaši (s instrumentima koji su skoro veći od njih) bili su izvrsni: vidjelo se kako uživaju u glazbi, i da je budućnost dobra. Starija grupa, izvršno uvježbana, u prelijepim nošnjama s otoka Krka profesionalno je izvela ples s istoimenog otoka. Čudan zvuk sopila (instrumenta s tog otoka) tako se je lijepo uklapao u atmosferu dvorane, koja je plesače s vremena na vrijeme prekidala oduševljenim pljeskom. Za vašu informaciju, tada je na pozornici bila gotovo cijela jedna obitelj: Krunoslav Martinko je plesao, tata je svirao bugariju, a brat sopile. Kad sam pitala za mamu: rekli su mi: "Ona isto radi". Eto, to je "Hrvatska", Mississauga.

Oni najmlađi otplesali su ples iz Draganića, i zaista su s veseljem pokazali ono što znaju. Veliki pljesak je nagradio njihov rad, kao i rad učitelja. Gosti iz Hamiltona, plesni ansambl "Sv. Juraj" u prekrasnim draganićkim nošnjama otplesali su majstorski ples iz istoimenog mjesta. Publiku je posebno oduševio mali plesač, koji je u svojoj prekrasnoj nošnjici pratio korake starijih plesača.

Mladi plesači "Sv. Juraja" iz Hamiltona

Nakon gostiju opet su nastupili domaćini, ovaj puta tamburaši s pjesmama "Slušaj mati ovi riči moje", "Sve ptice iz gore" i "Ljubav nas veže i spaja" - i moram vam reći da sam čula oko sebe kako su ljudi pjevali uz glazbu! Jako su dobri ti mladi tamburaši!

Jasno, kad su se pojavili oni "ozbiljni" u starosplitskim nošnjama - pljesak! Zaista su elegantno otplesali ples, i mnogi unuci

su bili tako ponosni na bake i djedove, ili mame i tate. Prepoznala sam neke, kao na pr. gđu. Vučković, gosp. Pernara i Zoretića, Katicu Fridrih i druge. Koncert je završila glavna grupa mladih plesača međimurskim plesovima, gdje su posebno mladi dečki pokazali svoju umješnost u visokim skokovima, eleganciji pokreta i sigurnosti koraka.

Nakon odlično uvježbanog programa ponosan predsjednik gosp. Pernar pročitao je pismo udruge "Dore" koja poklanja ovoj grupi \$1,000 za njihov daljnji rad. Lijepa gesta dobrih ljudi.

Ja sam sjedila za stolom s vel. Kecerinom i prof. Ilijom Vranešićem (jednim od prvih učitelja ovog folklornog ansambla) i pitala sam ga kakvu budućnost vidi za ove mlade ljude. Odgovorio mi je da se malo bojao kad je odlazio kako će napredovati ovaj ansambl, ali svake godine je sve očitiije da ovaj folklorni ansambl sve više i više napreduje, i time je njihova budućnost osigurana, što je njemu najveće zadovoljstvo.

"Mladi" plesači "Hrvatske" (Mis) u vrlo određenom starosplitskom plesu

Na ovoj večeri vel. Kecerin, kako ga je nazvao prof. Vranešić "duh Božji koji brine za nas cijelo vrijeme od postanka ovog folklornog ansambla" dobio je svakako prikladan poklon, uz odobravanje cijele dvorane. Prof. Vranešić, akademski slikar, naslikao je portret vel. Kecerina (tehnikom rada o kojoj smo pisali u 36. br. HRVATSKE ISKRE od 15. 6. 1999) i predao mu sliku na poklon na jučerašnjoj večeri. Široki osmijeh vel. Kecerina rekao je sve.

Čak su i kuharice, koje su skuhalo zaista izvrsnu večeru, izišle na čas pogledati mlade plesače "Hrvatske" (Mis).

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

Vijesti na engleskom News in English

By: S. L. Butkovic

NEW EUROPE IN "LE MONDE"

PARIS (HINA) - We would like the European Union to recognise Croatia's European potential, Croatian President Stipe Mesic says in an article Paris-based daily Le Monde published on Saturday under the headline "A New Croatia on the path Towards a New Europe".

According to President Mesic, this European potential could better serve the process of stabilisation and association Croatia wants to join as soon as possible.

New spirit in the cooperation between Croatia, Bosnia- Herzegovina

SARAJEVO (HINA) - Chairman of the Presidency of Bosnia-Herzegovina Alija Izetbegovic said in Sarajevo Friday that numerous open issues had been initiated during a session of the interstate council for Cooperation between Croatia and Bosnia-Herzegovina, which was also attended by Croatian President Stipe Mesic, but added a completely new spirit of mutual understanding prevailed the discussion, as well as the wish for the removal of existing obstacles.

Demand that UN assess work of ICTY

NEW YORK (HINA) - Member of the Bosnia-Herzegovina Presidency Ante Jelavic on Thursday proposed to the

United Nations Security Council to examine the so far work of the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY), to appoint a special body which would deal with appeals and to ensure an appropriate defence.

Croatian Lower House passes state budget

ZAGREB (HINA) - The Croatian National Sabor's House of Representatives on Thursday evening with the majority votes adopted the state budget for the year 2000, amounting to 48.3 billion kuna (DM 12.075 billion).

Yugoslav Consulate General opened in Rijeka

RIJEKA (HINA) - The Federal Republic of Yugoslavia (Serbia/Montenegro) on Tuesday opened its consulate general in the biggest Croatian Seaport of Rijeka, and Yugoslav Consul General in Rijeka is Vladimir Slana.

No Human Rights Breeches

GENEVA (HINA) - Croatia is no longer a country to which the violation of human rights is tied, Croatian Foreign Minister Tonino Picula said in Geneva on Tuesday.

Picula held talks with the UN High Commissioner for Human rights Mary Robinson on Tuesday morning and will later in the day address members of the UN Human Rights Commission which is presently in session.

Virtue Has Heroes Too

TIME (Letter to the Editor) - Never in my life have I looked at a photo longer than I did at the horrific disfigurement of Kosovar Besim Kadriu (March 13). There are no words to express my feelings about the terrible ruin of his face caused by Serb militiamen.

I hope seeing it will make the world understand the kind of barbarism Serbs

have committed upon innocent Albanian people of Kosovo.

A thank you to all the doctors who made the surgical reconstruction of Kariu's face possible. What great heroism it is to restore a face and renew somebody's life! And thank you, TIME, for telling the truth to the world.

Shkelqim Agolli, Tirana, Albania

US flagship in Split

SPLIT (HINA) - The US ship La Salle, flagship of the US Navy's Sixth Fleet, entered the port of Split on Thursday morning for a five-day visit.

THE HAGUE

TIME - Three Bosnian Serbs went on trial at the U.N. war crimes tribunal for the former Yugoslavia in the court's first case dealing specifically with sexual crimes.

The three are charged with the rape and torture of Muslim women and girls, some as young as 12, in the southeastern Bosnian town of Foca, and two are also charged with enslavement - a legal first for an international criminal court.

Daimler-Chrysler to invest DM 20 million in Croatia

ZAGREB (HINA) - Representatives of the Croatian Government on Monday held talks with a Daimler-Chrysler delegation on possibilities of intensifying cooperation with Croatia and the international concern's intentions to invest in Croatia.

Croatian animated films

ZAGREB (HINA) - After more than a decade, Croatian animated films produced by Zagreb Film have re-entered film world festival in Annecy, France.

Nicole Hewitt's "In/Dividu" and Ana Marija Vidakovic's "Kljucanje" (Trainspotting) will be shown at the festival between June 5 and 10 in the "short film made on film print" category, Zagreb Film reported this week.

TAJNE PANTOVČAKA:

Izravna telefonska linija Tudmana i Miloševića

ZAGREB - Izravna telefonska linija prvog hrvatskog predsjednika Franje Tudmana i ureda Slobodana Miloševića postojala je, a to je u četvrtak potvrdio i sam hrvatski predsjednik Stipe Mesić. Naime, on je novinarima u svojem uredu pokazao crni telefon, koji su pregledali stručnjaci HIS-a i ustvrdili da je riječ o izravnoj vezi ureda predsjednika u Zagrebu i Beogradu. No, kako nedostaje kartica koja se ubaci u telefon, sada nije moguće s njega nazivati, jer je šifriran, a ključni dio, kartica, nije pronađena.

Kako nam je objasnio sam hrvatski predsjednik, Mesić, on je želio doznati o čemu se radi i stoga su angažirani stručnjaci koji su prije nekoliko dana došli do navedenog zaključka. Osim toga, utvrđeno je da se telefon redovito koristio proteklih godina, a predsjednik Mesić napominje da je to najvjerojatnije trajalo dok je Franjo Tudman bio živ.

Najveća novost je i to da se trenutno obrađuju svi fonogrami s tog telefona, na čemu radi stručna skupina, a zatim će oni vjerojatno biti i javno predloženi.

Bivši predstojnik Ureda predsjednika Hrvoje Šarinić kazao nam je, pak, u četvrtak da mu nije poznato kakva je to aparatura pronađena, no napominje da nije sklon mistificiranju. "Koliko znam, nije postojala nikakva vruća ili crvena linija. Da je postojala, vjerujem da bih ja, koji sam bio zadužen za kontakte s Miloševićem, znao za nju. Moje tajnice su nazivale Miloševićev ured ponekad i preko Mađarske, često su pucale linije i imali smo problema u vezi s tim. Ja, naravno, ne znam sve, ali kad god se nešto događalo, Tudman bi meni rekao da nazovem Miloševića i to sam činio" prisjeća se Hrvoje Šarinić te dodaje kako nije točan podatak koji je

objavljen u pojedinim dnevnim novinama o tome da su se Tudman i Milošević susreli samo u Tikvešu, jer su oni razgovarali u četiri oka i u Karadordevu, te na brojnim međunarodnim konferencijama od Ženeve pa do Daytona. No, na kraju Šarinić ponavlja kako ipak nije sklon vjerovati pričama o izravnim linijama.

Bivši predsjednik HDZ-a BiH i današnji vođa stranke republikanaca Stjepan Kljuić naglašava, pak, da je uvjeren kako je postojala direktna linija i navodi da je takva suradnja bila stalna, još i prije početka rata, ali da je ujedno funkcionirala i veza sa Sarajevom. Kao primjer za to Kljuić se prisjeća Tudmanova naloga da porazgovara sa srpskim predstavnicima u BiH. - Nazvao sam zato Radovana Karadžića, a on mi je rekao da čeka moj telefonski poziv. To znači da je Tudman već prije rekao Miloševiću da mi je prenio nalog da nazovem Karadžića. No, taj naš sastanak završio je tako što su se Karadžić, Momčilo Krajišnik i Nikola Koljević dignuli kao oprženi iz svojih stolica kada sam od njih zatražio da priznaju Hrvatsku u avnojevskim granicama, što sam kasnije prenio i samom Tudmanu - naglašava Kljuić.

-Takve priče su nečuvene. Nikada nisam čula za direktne linije, a deset godina sam radila u Uredu predsjednika - decidirana je Vesna Škare-Ožbolt, koju smo kao dugogodišnju blisku suradnicu prvog hrvatskog predsjednika zamolili da nam prokomentira napise o postojanju direktne linije. Ona dodaje da nikakve izravne linije nisu uspostavljene niti da je ikada o tome bilo govora.

Pojedini izvori s kojima smo kontaktirali naglašavaju da je objavljivanje postojanja izravne telefonske linije samo uvertira u daljnji razvoj događaja, prema čijem bi se scenariju mogle otkriti i pojedinosti razgovora u Karadordevu. Uostalom, i sam predsjednik Mesić je još prije najavljivao da će izvijestiti javnost o svojim saznanjima, a i vojvodanski lider Nenad Čanak je izjavio da mu je predsjednik Mesić obećao dostaviti dokumente o Karadordevu, ako ih pronađe. (Slobodna Dalmacija, 17. ožujka)

NAKON ŠTO JE OTKRIO DA MU JE POZNATO KAMO JE NESTAO NOVAC IZ HRVATSKE

Guverner Škreb tajnu zaključao u svoj sef

Kamo je nestao novac iz propalih hrvatskih banaka? Kojim kanalima je odlazio u inozemstvo i kojim kanalima se dio novca, primjerice iz Glumina banke ili Dubrovačke banke, eventualno vraćao u Hrvatsku ili odlazio u Hercegovinu?

Guverner Hrvatske narodne banke Marko Škreb je, govoreći o godišnjem izvješću HNB-a na posljednjoj sjednici parlamentnog Odbora za gospodarstvo i obnovu, izričito kazao kako je radna skupina, koju je osnovala bivša vlada Zlatka Mateše, uspjela ući u trag dijelu toga novca.

No, Škreb te podatke ne želi dati novinarima. Naime, na naš izravan upit o odljevu novca iz hrvatskih banaka guverner Hrvatske narodne banke Marko Škreb je izjavio tek da se radi o okvirnim podacima vezanim uz iznošenje novca iz Republike Hrvatske.

"Buduci da su aktivnosti glede ulaženja u trag novcu iznesenom iz zemlje u nadležnosti posebne Vladine ekspertne skupine, neprimjereno je u sredstva javnoga priopćavanja komentirati nalaze spomenutih stručnjaka", pismenim putem nam je kratko odgovorio Škreb.

Neshvatljivo je i začuđujuće da guverner HNB-a smatra kako javnost ne mora znati što su eksperti bivše vlasti otkrili u vezi s odljevom novca iz hrvatskih banaka, a još više čudi što i nova koalicijska vlast tolerira takvu bahatost prvoga čovjeka središnje nacionalne banke. Svi pokušaji da saznamo nešto više o nalazima spomenute ekspertne skupine, osnovane još u svibnju 1999. Godine, nisu urodili plodom. U toj su skupini, inače, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Deviznog inspektorata, Financijske policije i Hrvatske narodne banke.

Kako doznajemo, sva dokumentacija, odnosno dosadašnji nalazi spomenute skupine nalaze se kod prvoga čovjeka središnje nacionalne banke. Inače, proteklih mjeseci guverner Škreb podat-

ke koje je spomenuta skupina prikupila o odljevu novca iz nekoliko hrvatskih banaka nije želio dostaviti ni nekim ministrima iz Matešine Vlade koji su to od njega tražili.

Škreb je, kako saznajemo iz istog izvora, pripadnike nove vladajuće garniture u Banskim dvorima nedavno uvjeravao kako su pravi podaci još uvijek skriveni u policijskim ladicama, a pri tom nije spomenuo da su gotovo svi izvještaji ekspertne skupine prosljeđivani u njegov ured u Hrvatsku narodnu banku, što je nedavno javnosti potvrdio Igor Barać, načelnik Odjela za sumnjive transakcije i međunarodnu suradnju u Uredu za sprječavanje pranja novca. (Slobodna Dalmacija)

Gđa. Matilda Čaušević, izbjeglica iz Bosanske Posavine

Događaji zajednice

AMCA: Predavanje prof. Ralpa Bogerta o Krležinom djelu

U razgovoru: predsjednik AMCA-e g. Nikola Demarin, prof. Bogert, dr. Ivan Hrvoić

U srijedu 15. ožujka AMCA je organizirala u The Faculty klubu torontskog sveučilišta predavanje o Krležinom djelu. Pred punom dvoranom članova i prijatelja AMCA-e prof. Bogert, predavač na slavistici torontskog sveučilišta, s velikim entuzijazmom je predočio Krležu i njegovo iznimno djelo. Taj "najhrvatskiji hrvatski pisac", kojeg mnogi Hrvati ne čitaju, jer je "težak je za čitanje", nije više samo hrvatski pisac, već i vrlo poznat po svijetu. Jedna činjenica vrijedna znanja: prof. Bogertova dizertacija je bio Miroslav Krleža. U posljednje vrijeme izdana je veoma iscrpna enciklopedija (tri toma) o Krležinom djelu.

Predavanje je bilo vrlo zanimljivo i korisno. Prof. Bogert je prikazao prisutnima veličinu djela Miroslava Krleže, književnika, koji je možda najviše utjecao na buduće generacije Hrvata 1920 - 1930. godina. Cijela generacija tadašnje mladosti bila je pod utjecajem Krležinog idealizma i nacionalnog uvjerenja. Neke od njegovih riječi, kao na primjer: "Ne, ja neću pasti" - policijske snage ondašnje Jugoslavije smatrale su pozivom na ustanak. Premalo je reći da je Krleža jedan od najvećih hrvatskih pisaca: uz njegovo obimno književno djelo, vrlo slobodno se može reći da je bio najutjecajnija ličnost u životu Hrvata, bilo običnih ljudi, ili pisaca, od 1919 pa sve do 1941 godine. Prof. Bogert je svakako jedan od velikih poznavatelja ovog pisca, kojeg smatra ne samo hrvatskim, već i jednim od svjetskih pisaca, a njegovo izuzetno zanimanje za ovog pisca, veliko poznavanje i oduševljenje svakom njegovom rječju bilo je vrlo očito.

U razgovoru: Gosp. i gđa. Davor i Vanja Grunwald

Predavanje je, kako sam već navela, bilo izvrsno, no kako vrijeme prolazi izgleda da se neke stvari zaboravljaju. Više puta sam već navela kako bi mi trebali ne samo zapisivati događaje, već i govoriti o našoj prošlosti čim više - jer i naši prijatelji kao da zaboravljaju neke činjenice. U svom predavanju prof. Bogert nije se samo ograničio na Krležino djelo, već je govorio i o Hrvatskoj, bivšoj Jugoslaviji, pa i o ratu. Spomenuo je kako se na Balkanu uništavaju kulturni spomenici, knjižnice itd, a da nije spomenuo tko je to učinio. Osim toga začudila me je i njegova izjava o upotrebi Knina u napuhane političke propagandne ciljeve. Nama Hrvatima nije trebalo žalost ništa "napuhavati" u nikakve propagandne ciljeve, jer Knin je uvijek bio i ostat će hrvatskim gradom, jednim od onih gdje se je stvarala hrvatska povijest. Došljaci koji su se doselili bili su samo dobrodošli gosti, koji su žalost proigrali povjerenje naših predaka. Kako smatram prof. Bogerta prijateljem Hrvata koji je to do sada i dokazao, mislim da bismo trebali s vremena podsjetiti naše prijatelje, kao što je i prof. Bogert, na činjenice povijesnih događaja. Možda bi AMCA trebala organizirati jedan cijeli ciklus takvih predavanja, jer izgleda da prašina zaborava polagano pada na stvarne uzroke i događanja u Domovinskom ratu.

Prijatelji su popričali za vrijeme čekanja na predavanje: stoje: g. Mato Mijatović i dr. Darko Desaty; sjede: G. Radovan Matanić i Jerko Nekić (s lijeva na desno)

Kako čujem nakon predavanja bilo je veselo u pubu fakultetskog kluba. Čestitke i zahvale predavaču prof. Bogertu na izvrsnom predavanju.

Koncert i banket folklornog ansambla "Hrvatska" (Mississauga)

Malo je reći - bilo mi je lijepo na ovom slavlju hrvatske pjesme, plesa i prijateljstva - bilo NAM je zaista lijepo!

Pred punom Litvanskom dvoranom mali, malo stariji, pa i oni još "malo" stariji plesači, tamburaši, učitelji, funkcioneri "Hrvatske" Mississauga - svi nasmijani od uha do uha, svi zadovoljsni - jučer su nam dali svoje srce! Gledajući po dvorani nisam mogla vidjeti niti jedno nenasmijano lice, niti jednog čovjeka koji nije uživao u jučerašnjem događaju: slavlju hrvatske pjesme, plesa i rada. Jučer su ponovno u Litvanskoj dvorani pokazani rezultati rada cijelog ovog plesnog ansambla, počevši od pjevanja himne, gdje su glasići malih s velikim zadovoljstvom pjevali i kanadsku i hrvatsku himnu, što je vrlo rijetko - do onih najstarijih koji su tako elegantno otplesali splitske plesove - svaka grupa oduševila je sve prisutne.

SKUPO GLADOVANJE - ANANAS

U skoro svim novinama koje otvorite, u šarenilu naslova, naići ćete i na poneki sličan ovima: "Proljetna dijeta", "Kako izgubiti na najbrži način suvišne kile", "Pomozite svojem tijelu", "Dijetom do vitkosti" i sl. U skladu sa lijepim ponašanjem prave žene, pomalo preplašeno dotičete svoj struk i zaključujete kako je krajnje vrijeme da i sami počnete voditi računa o svom izgledu. Na kraju krajeva, žena je ukras svijeta, baš kao cvijet, pa nema smisla da više sliča na lukovicu zumbula, nego na mirisnu tanku ružu. Uostalom, ako može Jane Fonda sa šezdesetak, zašto ne bi mogle i vi?

I tako očarane fotografijama privlačnih manekenki, nanizanih oko vodica do vitkosti, zaboravljate na cijenu namirnica, razna poskupljenja, pa još i pomislite: "U pitanju je dijeta i manje se troši! Zašto onda ne spojiti lijepo i korisno?" Odgovor na ovo pitanje slijedi čim se upustite u ovu pustolovinu. Hrabro počinjete čitati što vam sve treba za prvi dan gladovanja: raženi kruh sa masnim vrhnjem (50g), ili 200 grama svježeg voća, obrano mlijeko (250 ml), kriškica svježeg ananasa (100g), kava cikorijska (60g) itd.

Preplašeni ovim kriškom ananasa, kao da se zao duh nadvio nad vaš novčanik, užurbano listate neke druge novine u potrazi za nekom manje tropskom dijetom. Ali i tu se spominje ananas, pa čak još i mandarinke i mango! Nabrajaju i neko čudno povrće: artičoke, šparge, avokado....

Ništa vam nije više jasno. Pa za kupnju ovih namirnica otišao

Preporučujemo vam našeg novog pokrovitelja

POMOZITE SI SNAGOM PRIRODE....

Evo jedna dobrodošla vijest za sve one koji traže put ka ozdravljenju uz pomoć majke nam prirode.

SVAKA BOLJKA IMA SVOJU BILJKU, one su dar neba bolesnima, a vi dragi čitatelji taj dar možete nabaviti kod, do sada već mnogima poznate "Nature's way" kompanije prirodnih lijekova, čiji su ljekoviti čajevi, masti i kapi, počev od:

Bronhitisa i astme
Upale bubrega i mokraćnih mjehura
Bubrežni kamenci
Celulit - Čišćenje organizma
Glavobolja - migrena
Hemeroidi
Jetra, žuč

Protiv masnoće u krvi
Za probavu i nadutost, za višak kiseline u želucu
Čir na želucu
Šećer u krvi
Reuma i išijas
Za slabe živce i nesanicu

..... za prostatu i još mnoge druge - potvrdili su svoju ljekovitost kod mnogih koji su nam se do sada obratili za pomoć, jer samo čovjek koji povratu izgubljeno zdravlje, zna iskreno da se za njega zahvali, a nama je to dodatno bodrenje da vam i dalje pomažemo.

Još jedna vijest koja će posebno obradovati žensku populaciju - ovih nam dana stiže željno očekivana krema za lice od majčine dušice, za koju su se mnoge žene raspitivale.

Potražite našu rubriku u sljedećem izdanju HRVATSKE ISKRE, gdje ćete moći više saznati o bogatom iskustvu gosp. Čelikovića, travara sa preko 70 godišnjom obiteljskom tradicijom.

Nazovite nas bez imalo ustručavanja. Bit ćete ugodno iznenađeni našim prisnim i iskrenim pristupom, jer tu smo da vam pomognemo.

Nazovite nas na telefon: (905) 846-3060.

bi pola plaće prosječnog Hrvata. Vi se žalosno češkate po glavi, shvaćajući da se i vi u tu skupinu prosječnih Hrvata jedva ugurali. Nabavka namirnica je posebna priča. Sve u stilu: idemo u Afriku saditi papriku...

Odustajate od prvog dana dijete zbog tog nemasnog pršuta, švapskog sira, ananasa i raženog kruha i s pokolebanim optimizmom kako ćete uštedjeti koju kunu i skinuti koji kilogram, "uskačete" u utorak, drugi dan dijete. A tamo, između ostalog, predlažu sljedeće: barena riba, salata od prokulica, masni sir, pa opet voćna salata u koju, naravno, treba zalutati po neki komadić kivija, jer je veoma bogat vitaminom C, i izgleda, neizbježni ananas. Optimizam je na nuli, i vi pametno zaključujete kako je najbolje odustati i od drugog dana dijete. Letimičan pogled na preostale dane u tjednu vam drastično smanjuje samokritičnost, pa ponovno ogledavate svoj struk i hladnokrvno zaključujete da je grožđe u stvari kiselo, a da i vi niste - s obzirom na godine - u tako lošem stanju. "Sigurno da nisam! Kako samo izgleda Mara sa trinaestog, a ima jednog sina, plus stroj za pranje suda. Može živjeti ko gospođa, a ona zapustila trbušinu i tko zna kad je posljedni put bila kod frizera!" - razmišljate ohrabreno. Pa ipak se ne možete otrgnuti razmišljanju: "Što jedna takva dijeta traži u hrvatskim novinama?"

I, zaista ste u pravu. Što će vam nekakvi savjeti svjetskih bogatašica i ljepotica, kad vi znate bolje od njih stegnuti remen (naročito pred kraj mjeseca).

Zlata Jurić

Vijesti iz Haaga Zlatku Aleksovskom kazna produljena na sedam godina

Sudac Richard May, predsjednik Žalbenog vijeća, jučer je objavio presudu kojom je Zlatko Aleksovski (39), bivši upravitelj zatvora u Kaoniku u BiH, osuđen na sedam godina zatvora. Aleksovski je u svibnju prošle godine osuđen na dvije i pol godine zatvora zbog povrede ratnih prava i običaja nad zatočenim Muslimanima u logoru Kaoniku, ali je bio oslobođen optužbe za pored ženevskih konvencija. Nakon što je sredinom prošlog mjeseca doputovao u Haag, ponovno je pritvoren i u pritvoru Haaškoga suda ostat će dok se ne odredi u kojoj će zemlji izdržavati ostatak kazne jer je već izdržao tri godine i 12 dana.

Zlatko Aleksovski mimo je primio kaznu. Supruga osuđenog Aleksovskog, koja je bila na objavi presude, rekla nam je da se Zlatko bojava povećanja kazne s obzirom na presudu Blaškiću. (Večernji list)

HRVATSKA IZRUČILA MLADENA NALETILIĆA TUTU SUDU U DEN HAAGU

21. ožujka - Mladen Naletilić Tuta posebnim je zrakoplovom danas oko 10,30 sati otputovao u Den Haag, gdje će mu biti suđeno za ratne zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i Ratnih prava i običaja počinjene tijekom muslimansko-hrvatskog sukoba u BiH 1993. godine.

Kako je jutros priopćeno iz Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, Naletilić je pola sata prije odlaska u Haag predan osoblju Haaškog suda u zagrebačkoj zračnoj luci Pleso.

Vijest o Naletilićevom izručenju novinari su doznali na konferenciji za tisak ministra pravosuđa Stjepana Ivaniševića. No, brojni novinari i fotoreporter, kao ni Naletilićevi branitelji, okupljeni u zagrebačkoj zračnoj luci, nisu mogli svjedočiti Naletilićevom izručenju, jer je izvedeno u potpunoj tajnosti. Naime, Naletilić je jutros u 9,25 sati kolima hitne pomoći i u pratnji policije izveden iz Bolnice za osobe lišene slobode. U zračnoj luci brojni novinari i Naletilićevi branitelji od ranog su jutra očekivali dolazak kolone vozila s Naletilićem. No, u 10,45 sati policajcima, koji su osiguravali prostor zračne luke, stigla je obavijest da se povuku. U istom trenutku vozila specijalne policije koja su osiguravala Naletilićev prijevoz do zračne luke prošla su pored novinara. To im je bila potvrda da je Naletilić u najvećoj tajnosti sproveden u zrakoplov. Nitko od novinara i fotoreportera to nije vidio.

Međunarodni kazneni sud u Haagu podignuo je protiv Naletilića optužnicu potkraj prosinca 1998. Pravomoćnost odluke o izručenju Naletilića Vrhovni je sud potvrdio sredinom listopada, no zbog zdravstvenih tegoba tadašnji ministar pravosuđa Zvonimir Šeparović privremeno je odgodio Naletilićevo izručenje. Potkraj prošlog mjeseca liječnički tim Haaškog suda potvrdio je da je Naletilić uz medicinski nadzor sposoban za put u Haag.

Akt o izručenju Naletilića, koji je potpisao ministar Ivanišević, jutros oko 9 sati dostavljen je odvjetniku Krešimiru Krsniku, koji je izrazio zaprepaštenje načinom na koji je njegov branjenik izručen. (HRT)

Širite HRVATSKU ISKRU!

HRVATSKI KRALJ TOMISLAV
PO BOX 1132LANE COVE,
SYDNEYNSW 2066, AUSTRALIATel: +61-2-9427-8665
Fax mailto-61-2-9418-6725_risente@nsw.bigpond.net.au
<http://www.croatian-king-tomislav.com>

2 veljače 2000. PRIOPĆENJE ZA JAVNOST: PREDSJEDNIČKI IZBORI U R.HRVATSKOJ

Povodom izjave za hrvatsku javnost gospodin Stipe Mesić je obmanjivanjem hrvatske javnosti i teškom klevetom moje osobe, pokušao prikriti istinu da je tijekom svojih posjeta u Australiju, između svibnja 1992. i rujna 1993. uzimao za svoju osobnu korist velike svote gotovog novca koji je bio sakupljan od australskih Hrvata u svrhe pomoci Domovini i žrtvama Domovinskog rata. Također, gospodin je Mesić izjavio neistinu kada je rekao da je dobio "sako i tri kravate".

ISTINA JE-

1. Ja osobno nikada nisam bila sudski kažnjavana za klevete kako to gospodin Mesić izjavljuje hrvatskoj javnosti, ovim putem tražim od gospodina Mesica da javno iznese točne podatke o njegovim tvrdnjama da sam bila žestoko kažnjavana sudski. U roku od dva dana tražim - jer to je moje ustavno pravo kao građanke RH - da gospodin Mesić objavi datum(e), mjesto, razlog, i vrstu sudskih kazni o kojima tvrdi. Nadalje, ovim obaviještavam javnost da ću zatražiti sudsku zaštitu protiv gospodina Mesica.

2. Gospodin Mesić nije sebi kupio u Australiji od novaca namijenjenih za pomoć stradalim Hrvatima samo "sako i tri kravate". On je naime 1992. kupio tamnoplavo odijelo u vrijednosti od AUD2,500.-, tamnoplavi sako s duplim "zlatnim" gumbima u vrijednosti od AUD600.- krem hlače u vrijednosti od AUD250.-, tri košulje u vrijednosti od AUD350.-, i jednu kravatu u vrijednosti od AUD\$100.-.

3. U veljači 1993. gospodin je Mesić bio u Australiji kao vođa delegacije Rebublike Hrvatske odnosno Sabora (on je tada bio predsjednik Sabora) za svečanosti otvaranja veleposlanstva RH u Australiji te otvaranja Generalnih konzulata po Australiji. Turneja je značila i putovanja diljem Australije, a ja osobno sam bila koordinator tih proslava. Putni troškovi i boravak delegacije plaćeni su od novaca sakupljenih za pomoć Hrvatskoj, a gospodin Mesić je UBACIO SVOJU KĆERKU SAŠU KAO ČLANA SLUŽBENE SABORSKE DELEGACIJE AUSTRALIJI! Da bi Mesićeva kćerka vidjela Australiju koštalo je žrtve Domovinskog rata oko AUD\$9,000.-. Za sve postoji dokumentacija.

4. Gospodin Mesić tvrdi hrvatskoj javnosti da nije uzimao gotovinu za sebe od novca sakupljenog za pomoć žrtvama Domovinskog rata već da je po gradovima primao dnevnicu! To nije istina, on kao prvo nije dolazio u Australiju da iznaša svoja predavanja već se on obratio ljudima na 10 ili 15 minuta s nekoliko pozdravnih riječi na prigodama po hrvatskim klubovima koje su se organizirale za sakupljanje novčane pomoći Domovini. U Sydneyu je uzeo AUD23,000.- (u tri navrata), a sam priznaje da je novac dobivao i u drugim gradovima pa je grozno i pomisliti koliko još je gotovine Mesić strpao u svoj džep!

5. Hrvatska javnost, a osobito stradalnici i žrtve Domovinskog rata mu nebi smjeli oprostiti, niti bilo kome drugom - ja i mnogi Australijski Hrvati sigurno mu nećemo oprostiti što je bez ikakvog srama i bez ikakvog ustezanja sebi uzeo novac koji je mogao npr. kupiti na stotine automatiziranih kolica invalidima domovinskog rata.

INA VUKIĆ, prof.
Nositeljica "Spomenice domovinskog rata" i "Reda hrvatskog trolista",
Voditeljica Međunarodnog projekta Hrvatski kralj Tomislav

3. veljače.2000

Gospodarstvo

Osvajanje europskog vinskog i turističkog tržišta

Osijek, Stanje proizvodnje u vinogradima i vinarijama, te plasman vina proizvođača Osječko-baranjske županije u 1999. i informacije o međunarodnoj promociji vina i turizma "Vino-forum 2000" teme su proširene sjednice Grupacije vinogradarstva i vinarstva HGK - Županijske komore Osijek, koja će se održati ovih dana. "Vino-forum" je međunarodna manifestacija promidžbe vina i turizma zemalja srednje Europe, ali s ciljem promocije turističkih i vinskih sadržaja zemlje domaćina, što je ove godine Hrvatska. U organizaciji HGK, Ministarstva privrede i šumarstva, Hrvatske turističke zajednice, Društva enologa Hrvatske te proizvođača vina, ta će se manifestacija održati na otoku Krku u dva termina - od 7. - 10. lipnja, kada je međunarodno ocjenjivanje vina, te od 26. rujna do 1. listopada, kada je središnja manifestacija i gdje će, predviđa se, biti više od 20 tisuća stranih i domaćih gostiju. (Glas Slavonije)

OČEKUJE SE LAGANI PAD KAMATA

Analitičari Raiffeissem Zentralbank Austrija (RZB) procjenjuju da će hrvatski bruto proizvod (BDP) u ovoj godini porasti 0.7 posto, pa će Hrvatska, kako očekuju, tek polagano izlaziti iz recesije. Prema njihovim bi procjenama BDP u 2001., trebao porasti za 2.5 posto, a mjereno u dolarima, biti u vrijednosti 21,6 milijardi. Analiza Hrvatske, kao i drugih zemalja okružja, objavljena je u mjesečniku "Equity insights" RZB-a u broju za ožujak. On, među ostalim, donosi procjenu njihovih analitičara o kretanju na hrvatskom tržištu kapitala, te prognoze za ovu i iduću godinu. Tako se navodi kako se bankarski sektor u Hrvatskoj konsolidira, a očekuje se lagani pad kamatnih stopa u bankama. Prve procjene govore i o snažnom oporavku hrvatskog turizma u ovoj godini zbog čega se očekuju veći prihodi od turizma i daljnja privatizacija banaka i Hrvatskih telekomunikacija. Sve bi to trebalo, stoji u analizi, osigurati dovoljno visoke devizne rezerve kako bi Hrvatska narodna banka mogla spriječiti znatniju deprecijaciju kune. (Hina)

Todorić premijer!?

Prema novinskim nagađanjima najveći dobitnik odabirem nove Vlade je Ivica Todorić, hrvatski tajkun, strastveni lovac i vlasnik Agrokora d.d. što podrazumijeva i Jarnice, Lede, Zvijezde, Konzuma i brojnih drugih tvrtki. Tako mnogi ga smatraju i premijerom u sjeni, jer njegovi ljudi žare i pale državnim ministarstvima. Tako je njegova desna ruka Damir Kuštrak, postao zamjenik Ministra financija. Kuštrak je bio potpredsjednik Agrokora, a slavonska javnost imala je priliku upoznati ga prilikom polaganja temeljnog kamena čepinske uljare kada je bio na raspolaganju medijima kao prvi iza prvog čovjeka Agrokora. Direktorica finacija u Agrokoru Maja Brinar, tajnica je ministarstva gospodarstva. Tajnica, ne znači da je sekretarica, nego na razini generalnog direktora golemog poduzeća u kojem je Ministar zapravo predsjednik nadzornog odbora. Ona drži konce funkcioniranja Ministarstva. Zamjenik Ministra poljoprivrede je i agrokrov savjetnik Tomislav Ledić. Osim za državu, ova tri ministarstva su najvažnija i za Agrokor. Možemo vjerovati da će njih troje pokidati sve veze s Todorićem, čovjekom koji ih je i stvorio. (Glas Slavonije)

Most i tunel

Čak 30 milijuna DEM vrijedan, od njegove gradnje zbog bure više zatvoren nego otvoren! Maslenički most, idejno, arhitektonsko, a onda i izvođačko djelo donedavnog ministra obnove Jure Radića, lociran na najgorem mogućem mjestu, dobit će burane. Naime, projektant sada predlaže da se uz rubove mosta podigne dva i pol metra visok zid ili ograda od pleksiglasa, koji će štititi vozila od uraganskih naleta vjetrova. Koliko će to stajati, naravno, bit će problem novih vlasti. Sada se već govori da i drugi objekti na trasi buduće Jadranske autoceste, djelo Jure Radića, što se gradi bez potrebne dokumentacije, građevinske dozvole i svega što je tome trebalo prethoditi, tunel "Sveti Rok" neće moći funkcionirati na način kako ga je zamislio idejni projektant. Zbog dužine više od pet i pol kilometara i šezdeset-metarske visinske razlike njegovih ulaza, stručnjaci izražavaju strah od mogućnosti skupljanja plinova od izgaranja goriva u automobilima, pa će i tu nešto dodatno valjati učiniti naknadno. Možda prokop, već se rugaju neki, tako da se od tunela načini kanal kroz Velebit. (Glas Slavonije)

Humor

CCN počeo eksperimentalno emitiranje

ZAGREB - Emitirajući na više od 75 posto hrvatskog teritorija eksperimentalni program s dvjema emisijama vlastite produkcije "Vijesti dana" i "Vijesti", jučer je počela raditi Nacionalna mreža CCN - Croatian Commercial Network. U tom novom medijskom projektu umreženih lokalnih televizijskih postaja na nacionalnoj razini sudjeluju OTV iz Zagreba, STV iz Osijeka, ATV iz Splita, VTV iz Varaždina, NIT iz Pazina, RI-TV iz Rijeke, TV Nova iz Pule te Čakovečka televizija, no projekt je otvoren naknadnom uključivanju ostalih postaja.

CCN će, objasnili su predstavnici lokalnih televizija na jučerašnjoj novinskoj konferenciji koja se održala u restoranu Umjetničkog paviljona, za dva tjedna imati gotovu programsku shemu kojom će ispuniti pet sati dnevnog emitiranja. Ona će biti sastavljena po uzoru na najgledanije talijanske i američke televizije, a sadržavat će najgledanije domaće i strane emisije poput izabranog BBC-jeva programa, dokumentarnog "Discovery" programa, glazbenu ponudu s MTV-a te popularan dječji program "Nickleodeon". Domaće će emisije također biti vrlo zastupljene u programu kao i one lokalnog sadržaja. (Večernji)

SVAŠTICE

USKRSNA JAJA

Što znače i kako ih pripremiti

Uskrsna jaja bila su u starini vrlo privlačna već i zbog toga što je cijelo vrijeme korizme bilo zabranjeno jesti jaja.

Šarena jaja što ih ljudi jedno drugom daruju o Uskrsu, sama su po sebi znak života. Iz jaja se, naime, rađa novi život. Za nas kršćane jaje je također znak novog vječnog života što nam ga je Isus svojim uskrsnućem stekao.

U Srednjem vijeku kmetovi su svojim gospodarima u proljeće, upravo o Uskrsu, dio svojih obveza morali podmiriti također jajima. Da bi prava uskrsna jaja - ona što znače novi život i što se nose u crkvu na blagoslov - razlikovali od tih poreznih jaja, uskrsna su jaja bojili namaćući ih u vodu u kojoj su kuhali ljuske od luka.

I danas se uskrsna jaja mogu uspješno bojiti vodom u kojoj se kuhaju razne biljke. Plava se boja dobije od cikle; zelena od špinata, bršljana i korpive; žuta od kima i šafrana; crvena od crvene repe i ljusci od crvenog luka. Duljim iskuhavanjem ljuski od luka dobije se smeđa boja.

Tvrdo kuhana jaja nije dobro čuvati duže od jednog tjedna. Kuhanje, naime, razara zaštitni sloj ispod kore, tako da razne klice mogu unutra prodrijeti. Uslijed toga može doći i do trovanja. Jaja koja se već obojena kupe u trgovinama mogu se čuvati i do dva mjeseca, jer ih odmah nakon bojenja izvana premažu zaštitnim lakom.

Sva sredstva za bojenje treba kuhati do pola sata, najbolje u kojem starom loncu. Jaja se onda kupaju u toj prokuhanoj tekućini. Ona primaju jaču ili slabiju boju, ovisno o tome koliko ih držimo u toj kupelji. Stavimo li na pola litre tekućine za bojenje žlicu octa, boje će biti jasnije. To vrijedi i za kupljene boje. (1987)

Humor

Jesi li Ti siguran, dragi, da Ti i ja idemo na isti odmor?

Beau

Jimmy Steward

He never came to me when I called -
Unless I had a tennis ball
But mostly he didn't come at all.
When he was young,
He never learned to heel or sit or stay,
He did things his own way.
Discipline was not his bag
But when you were with him, things sure didn't drag.

On evening walks, and Gloria took him,
He was always first out the door.
The old one and I brought up the rear
Because our bones were sore.
He'd charge up the street with Mom hanging on -
What a beautiful pair there were!
And if it was still light and the tourists were out,
They created a bit of stir.

But every once in a while he'd stop in his tracks
With a frown on his face, and look around -
It was just to make sure the old one was there to follow him
Where he was bound.
We're early bedders at our house,
I guess I am the first to retire,
And as I would leave the room he'd look at me
From his place by the fire.

He knew where the tennis balls were, upstairs,
I would give him one for a while -
He'd push it under the bed with his nose and
I would push it out with a smile.
Before very long, he'd tire of the ball and
He would be asleep in his corner in no time at all.
And there were nights when I would feel him
climb upon our bed
And lie between us and I'd pet his head.

There were nights when I'd feel his stare, and
I'd wake up and he'd be sitting there.
I'd reach out to stroke his hair,
And sometimes I'd feel him sigh
I think I know the reason why
He'd wake up at night and he would have this fear
Of the dark, of life, of lots of things
And he'd be glad to have me around.

And now he's dead, and there are nights when I think
I feel him climbing upon our bed, and
Be between us and I'd pat his head.
And there are nights when I think I feel that stare and
I reach out my hand to stroke his hair -
And he's not there.-
Oh, how I wish that wasn't so -
I'll always love a dog named Beau.

Želite li znati sve o našoj zajednici?
Slušajte radio postaju "Zvuci Hrvatske"
Radnim danom 2.00 po podne; FM 100.7,
Nedjeljom, 12.00 PM; AM 15.40

Bunjevci piju vino na Blagovist

Pošto će danas bit riči o vinu da se sitimo njegovog najstarijeg pisanog spominjanja, to je u Starom zavitu di je opisano da je Noa zemljoradnik, zasadijo vinograd (SZ Post 20,21). Od onda pa dalje kroz istoriju vino prati čovika, govori za Hrvatski program Radio Subotice Alojzije Stantić. Kogod je izbrojo da se u Bibliji vino spominje 235 puta, a vinograd 145 puta. Izmeđ ostalog Biblija uči ljude kako se valja suzdržavat od vina, kad ga je dopušteno pit, kako ga čuvat, a spominje ga i u molitvi. Od tusta spominjanja vina u Bibliji vridan je i savit Siraha: "Radost srcu i veselje u duši, takvo je vino koje se pije u pravo vrijeme, i u pravoj količini." (Sir 31 - 28). Triba spominit da je i Isus pijo vino, ono se spominje ko piće na njegovoj posljednjoj večeri, a od onda ga i svećenik pije svaki dan u misi.

U mitologiji Stari Grka se pripovida i Bakhu il Dionizu, bogu vina i vinogradarstva, a od nji su ga priuzeli Latini i nadili mu ime Bacchus. Stari Rimljani su bili poznati vinogradari i vinopije i zafaljuć njima vinogradi su još u ono vrime sađeni u Sridnjoj Evropi i nama ostavljeni u nasliđe. Od onda pa na dalje vino su spominjali toliki slavni ljudi: od Homera u epu Odiseja; glasovit grčki ličnik Hipokrat je i vino priporučivo za jačanje tila; o vinu je piso i Plinije Stariji i toliki nji drugi sve do ne tako davno priminulog Jakova Kopilovića, al i drugi dalje pišu o vinu. Nebrojeno je knjiga do sad napisano o vinogradima, grožđu, spravljaju i čuvanju vina, dobrim više neg o svim drugim životnim namirnicama, što govori o njegovoj velikoj koristi čoviku da ga okripi, ublaži mu tugu, da ga raspiva il da mu odriši jezik.

Koliko je vino dilotvorno ko rana potvrđuju i pravila života kartuzijanaca, najstrožeg redovničkog reda, koji su izmeđ ostalog vegetarijanci, na dan dvared idu: ručaju i užnaju, a ako koji redovnik rad zdravlja mora ist više puta na dan, onda večera kruva i vina. Ljubav prema pijenju vina Bunjevci su doneli sobom iz prapostojbine, a ode u Bačkoj ravnici su friško došli u dodir s vinogradarima Južnopanonskog piska i naravno do vina. Zavolili su ovdašnja blaga pitka, suva vina i da bi ga imali za se, a da ga ne moraju kupovat latili su se i vinogradarstva u obližnjim piskovima kadgodašnje Kunbaje, danas Skenderova, Tavankuta, Mirgeša, Čikerije i Kelebije. Kako su se sve više odomaćivali tako je sve više ratara kupovalo komad piska kojeg su zasadili vinovom lozom i raznim voćom, da za se imaju vina da ga ne moraju kupovat, rad tog i nisu imali velike vinograde, već samo toliko da nuz ratarske poslove mogu na vrime uradit i zahtivne vinogradarske poslove. Ode se zadržo adet da se u vinogradima odranjivalo i razno voće, pa je i to uticalo da grožđe dobije manje sunca od mogućeg i zato su ovdašnja vina, najpoznatija kevedinka i kadarka, suva a u pisku odranjena su i vrlo pitka.

Kad su već imali vino pili su ga u raznim prilikama, pili su ga rad uživanja il dok ga nisu popili. Međutim i u pijenju vina Bunjevci su imali nike običaje, ko, kad, kako i koliko da ga popije, to su bila ritualna pijenja vina na Blagovist, materice, na sv. Ivana (27. prosinca), zatim Božićna bukarica i kako triba pit trojanice u svatovima. Za dva dana (25. ožuljka) ćemo slaviti blagdan Blagovist koji kod Bunjevaca ima posebno važnost jel tog dana piju vino i oni koji ga se odriču u korizmi, kako kažu vačaju krv, a to je u narodu poznato pod imenom krvača. Blagovist je blagdan kojim se slavi događaj kad je ando Gospodnji navistijo Mariji da će začet po Duhu svetom i roditi sina. To je blaga vist, najlipša poruka ljudima.

Ovaj blagdan pada uvik u korizmu, a kod Bunjevaca je adet da se u korizmi nuz post odriču i užitaka: osobito duvana i

alkoholnog pića. Blagovist Bunjevci pobožno štuju, a salašari rade samo nužne poslove oko josaga. Pošto ljudi u korizmi poste i dobrim su izgladnili, a tog dana nisu radili, smislili su da na ovaj blagdan popiju po koju čašicu vina i tako makar na kratko prikinu sušenje. Triba imat u vidu da su kadgod Bunjevci pili samo čisto vino i to najčešće iz mali čašica od jedan deci, a ritko kad iz literskog zemljanog bokalića. Kako tog dana nisu imali dobru podlogu za vino ono njim je friško udarilo u glavu, kako su kazli ušlo u krv. Iz ovog se vremenom razvio običaj da na Blagovist triba pit vina, jel će se ono onda pritvorit u krv, pa će čovik od tog bit zdraviji i jači. Rad tog su pili po mogućnosti šiljer il kadarku. Od grožđa kadarke kad su je izmuljali, ispresovali i oma razlili u burad dobili su rozlinkavo vino zvano ružica, a kad su izmuljano grožđe ostavili u kaci da prinoči i sutradan ispresovali i razlili u burad dobili su crveno vino zvano šiljer. Pošto nije svako imo šiljer il kadarku, a da ne izostavi ovaj adet onda je pijo vino koje je imo pri ruki, pa je tako vremenom ušlo u adet da je slobodno pit i drugo vino osim šiljera.

Po davnašnjem adetu na Blagovist krv se počima vaćat ujtru prija svanuća popijenom čašicom šiljera il drugog vina na prazan stomak, a kako vino tilu dobro dođe, osobito ljubitelju vina, nije na odmet popit još koju čašicu. Viruje se da se ovako popijeno vino u tilu oma pritvara u krv. Tog blagdana, a osobito prija podne posli crkve u društvu ljudi su se zabavljali "vraćanjem krvi" u čem su tušta nji pritirali, pa je onda napiti, čak i pijani na sve strane. Kadgod davno su vinopije smislili huncutsku izreku: "Vino čini dobro ženama, pogotovo kad ga piju muškarci", u šta dosta žena ne viruje pa se kojom čašicom šiljera oće uvirit jel je to baš istina. Sam blagdan Blagovist nema nikake veze s pijenjem vina, to je adet Bunjevaca, a njeg se tušta nji drži i danas. Blagovist je samo izgovor da se brez zamirke makar na jedan dan prikinu odricanje od vina u korizmi. (HIC Zagreb)

Za stolom, s gostom, gosp. i gđa. Meze i gosp. Brigich iz Hrvatske Bratske Zajednice ("Hrvatska" Mis.)

Prihvaćen Državni proračun za 2000.

ZAGREB -Zastupnički dom Hrvatskoga državnoga sabora donio je kasno sinoć, nakon cjelodnevnne rasprave o zastupničkim amandmanima, Državni proračun za 2000. godinu od 48,3 milijardi kuna. Od šestotinjak pristiglih amandmana Vlada je prihvatila manji dio, ali tako da su sredstva od 500 milijuna kuna dobivena preraspodjelom, a ne povećanjem proračuna. Bez obzira na to što je Vlada odbijala veliki broj amandmana, zastupnici su uporno branili cijeli dan svoje amandmane i zahtjeve. Dio amandmana je povučen, ali tek nakon što je Vlada obećala da će zahtjeve iz tih amandmana uključiti kao prioritete u proračun za iduću godinu. Osim toga, prigodom prihvatanja pojedinih zahtjeva predstavnici Vlade prednost su davali onim objektima koji su pred završetkom. Nakon donošenja proračuna, za koji je glasovalo 80 zastupnika, a 21 je bio suzdržan, ministar financija dr. Mato Crkvenac zahvalio je zastupnicima što su podržali prijedlog državnoga proračuna i obećao da ova Vlada više nikad neće pred zastupnike doći s ovako teškim i ograničavajućim proračunom. Zastupnički dom prihvatio je i Zakon o izvršenju Državnog proračuna.

Obračajući se u tijeku rasprave zastupnicima, ministar Crkvenac je istaknuo da Vlada, uvažavajući zahtjeve zastupnika, na raspolaganju ima 30 milijuna kuna za moguće intervencije u jedinicama lokalne uprave i samouprave. Crkvenac je najavio da će u ovoj godini biti promjena u funkcioniranju lokalne uprave i samouprave te je najavio decentralizaciju.

Oštre riječi zbog prognanika

Kako je odbijeno svih 28 amandmana kojima se tražilo povećanje novca za jedinice lokalne samouprave, s čime se pojedini, uglavnom HDZ-ovi, zastupnici nisu nikako mogli složiti, razvijala se polemika u kojoj je bilo i oštih kvalifikacija. Drago Krpina (HDZ) kazao je da pedesetpostotno smanjenje sredstava namijenjenih gradovima i općinama na području posebne državne skrbi "može tumačiti kao političku odmazdu jer su njihovi gradonačelnici i načelnici uglavnom HDZ-ovi". Dr. Juraj Njavro (HDZ) proračun je nazvao previše korizmenim za Vukovarsko-srijemsku županiju, a ocijenio je kako su u planiranju državne blagajne najlošije prošli branitelji, prognanici i izbjeglice.

- Imam dojam da je ovo kažnjenički proračun za branitelje Domovinskog rata - kazao je Njavro nakon što nije prihvaćeno nekoliko amandmana kojima je traženo više novca za tu kategoriju građana. Jadranka Kosor (HDZ) inzistirala je na povećanju novca za obnovu i povratak, držeći da je planiranih 550 milijuna kuna premalo.

Više za nacionalne manjine

Grupa zastupnika tražila je 84 umjesto 40 milijuna kuna za otoke, za koje je, prema ocjeni Ive Sanadera (HDZ), predloženi proračun destimulativan. Ministar Čačić objasnio mu je da je za otoke kroz infrastrukturu dodatno planirano 50 milijuna kuna. Odbijen je i amandman Ivića Pašalića (HDZ) kojim je tražio povećanje izdvajanja za obranu osumnjičenih na sudu u Haagu sa 12 na 55 milijuna kuna.

Ministar Crkvenac kazao je da će se intervenirati zatreba li više novca. Vlada nije prihvatila ni povećanje, ni smanjenje transfera za Federaciju BiH, a Ljubo Česić Rojs (HDZ) upozorio je na probleme obitelji poginulih branitelja iz Federacije među kojima je 113 majki koje su dale po tri sina. Đuro Njavro (HDZ) tražio je novac za subvencioniranje stambenih kredita mladim obiteljima, na što mu je odgovoreno da su ta sredstva planirana u Ministarstvu obnove. Jedan od rijetkih prihvaćenih amandmana bio je povećanje sredstava za nacionalne manjine.

Zadovoljni i razočarani

Najveći broj zastupnika većinske koalicije koji su uložili amandmane na prijedlog proračuna prihvatio je sugestiju Vlade da ih povuče jer ove godine nema novca. Ministar prometa Alojz Tuček Vladin je položaj ilustrirao s pozicije samo svojega ministarstva. Rekao je zastupnicima da su svi njihovi zahtjevi opravdani, ali da je novac ograničen. Ispunjavanje zahtjeva samo za njegovo ministarstvo povećalo bi proračun za 700 milijuna kuna.

Među rijetkim zastupnicima čiji je zahtjev prihvaćen jest Jadranka Kosor (HDZ), koja je uspjela postići to da izdaci za ekshumaciju i identifikaciju ratnih žrtava budu povećani dva milijuna kuna, sa 3,9 na 5,9 milijuna kuna.

Nezadovoljan je ostao Ante Beljo (HDZ). Optužio je Vladu da zanemaruje hrvatsko iseljeničtvo jer je 40 posto smanjila proračunski novac namijenjen njegovu informiranju. Najsporniji je bio satelitski TV-program za Sjevernu Ameriku, za koji je Vlada predvidjela 500.000 kuna. Nakon jednosatnog razmišljanja, Vlada je povećala ponudu tri puta, što Belju nije zadovoljilo jer je rekao da samo unajmljivanje odašiljača od Deutsche Telecoma stoji 60.000 maraka mjesečno, a unajmljivanje satelita 70.000 dolara mjesečno i da u tome ne može biti cjenkanja. No, većina zastupnika prihvatila je Vladin prijedlog da se za tu namjenu iz proračuna izdvoji nedovoljnih 1,5 milijuna kuna.

Sjednica Zastupničkog doma nastavlja se danas u 9.30 sati. (Večernji list)

SLUČAJ "ISTARSKA BANKA"- U POREČU ODRŽANA HITNA SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA ISTARSKOG DEMOKRATSKOG SABORA:

IDS ne istupa iz Vlade, ali zahtijeva smjenu Škreba!

POREČ (Hina) — U situaciji u kojoj se Istra trenutačno nalazi s problemima oko funkcioniranja Istarske banke, te oko daljnje izgradnje Istarskog ipsilona, izuzetno je važno da predstavnici IDS-a sudjeluju i štite interese građana Istre i u Vladi i u parlamentu, te je na sjednici Predsjedništva Istarskog demokratskog sabora u nedjelju u Poreču odlučeno da IDS-ovi članovi ne istupe iz Vlade i Hrvatskog državnog sabora. O tome i o drugim zaključcima sa sjednice Predsjedništva novinare su izvjestili predsjednik IDS-a i ministar za europske integracije Ivan Jakovčić, saborski zastupnik i potpredsjednik stranke Valter Drandić, te istarski župan i član Predsjedništva IDS-a Stevo Žufić.

Predsjedništvo IDS-a je, po riječima Jakovčića, donijelo odluku kojom se od Vlade i Hrvatske narodne banke traži da odmah omoguće redovito poslovanje Istarske banke, redovitu isplatu štednih uloga svim građanima i isplatu svim deponentima. Nadalje, Klub zastupnika IDS-a pokrenut će inicijativu za smjenjivanje guvernera HNB-a Marka Škreba i predložiti će svim klubovima zastupnika da podrže tu inicijativu.

"IDS će ujedno zatražiti hitan sastanak čelnika šestorke kako bi svi zajedno razmotrili sva posljednja događanja u Istri. Uz to, zatražit ću razgovor i s hrvatskim predsjednikom Stjepanom Mesicem i s predsjednikom Hrvatskog državnog sabora Zlatkom Tomčićem na kojem ih želimo obavijestiti o našim procjenama gospodarskog i političkog stanja nakon ovog poteza HNB-a", kazao je Jakovčić i dodao kako će IDS pokrenuti inicijativu za osnivanje udruge štediša Istarske banke i udruge deponenata. Istarski župan Stevo Žufić je novinare izvjestio kako će poslati otvoreno pismo premijeru Ivici Račanu i guverneru HNB-a Marku Škrebu u kojem će zatražiti da se iz državnog proračuna i HNB-a osigura potreban novac koji će omogućiti financijsku konsolidaciju banke, te da se svakom štediši i deponentu isplate njihova sredstva.

Predsjednik IDS-a Ivan Jakovčić je rekao kako će "ubrzo biti dokazana krivična odgovornost guvernera Škreba, s obzirom da je Hrvatska narodna banka diletantskim potezima otežavala poziciju Istarske banke, a postupcima privremenog upravitelja je definitivno i

Pet pitanja ministrici turizma - pet odgovora Pave Župan Rusković

KAD IDEMO U EUROPU, PRIMIJENIMO NJENA PRAVILA

Zaprepastila su me dvije godine stara dugovanja / Dolaze opet Englezi / Nestručnost starog ministarstva

Najmjerodavnija osoba za ocjenu najave nadolazeće turističke sezone 2000., u svakom slučaju je ministrica turizma Pave Župan Rusković. Nazvali smo je u njen ured u Zagrebu i zamolili da nam odgovori na nekoliko pitanja, izravno vezana za pripremu i odvijanje sezone

— Kakve su najave bookinga za sezonu 2000.? Kakva su konkretna očekivanja, osobito što se dubrovačkog područja tiče?

O. "Najave su jako dobre. Interes koji je iskazan za hrvatsku turističku ponudu za 20 do 25 posto je veći nego u istom razdoblju prošle godine. Naravno, dolazak turista će biti različito raspršen, ovisno o regijama i tržištima, ali sve u svemu, trend je pozitivan. Međutim, postoje dva faktora koji nam otežavaju odgovor na zanimanje stranog tržišta. Kao prvo, svi hoteli neće biti spremni za sezonu, priprema i uređenje kasni, a neki hoteli će ostati van uporabe. Tako će se dogoditi da nemamo dovoljno kapaciteta. Druga otežavajuća okolnost je i nedostatak dovoljnog broja avionskih kapaciteta. Naša nacionalna zrakoplovna aviokompanija, Croatia Airlines nema dovoljan broj zrakoplova koji je potreban za prijevoz svih zainteresiranih turista. Što se tiče dubrovačkog područja, prodaja ide dosta dobro, ali ipak malo slabije od susjedne dalmatinske regije. Očito je da još uvijek postoje određene sumnje kod ljudi spram najjužnijih hrvatskih granica, zbog čega je i trend bookinga nešto lošiji.

ZA SEZONU 2001. PRVE MJERE VEĆ OVOG LJETA

— Koja je struktura gostiju koje očekujemo u nadolazećoj sezoni i na koja nova tržišta hrvatski turizam može računati?

O. "Britanski turisti su onaj novi segment koji će se pojaviti na našem tržištu u mnogo značajnijem broju nego do sad. To su gosti koji uglavnom dolaze u predsezoni i posezoni i samim tim produžuju sezonu i rad naših hotelskih kapaciteta. Značajno povećanje se očekuje i u broju turista iz Austrije i Njemačke, dok će Čeha, koji su u prošloj sezoni podbacili, također biti znatno više. Za interes na talijanskom turističkom tržištu još je prerano govoriti, jer se ti kapaciteti prodaju nešto kasnije. Sve u svemu, najznačajnija promjena se očekuje na engleskom tržištu. Skandinavsko tržište za ovu sezonu nitko nije ni obrađivao, ali se nadamo da ćemo povući određene poslovne poteze za sezonu 2001. Sve se vrti oko financija koje su u jako lošem stanju. Za Dubrovnik je važno naglasiti kako se očekuje veliki porast aranžmana s izraelskog tržišta".

— Odnosi sa stranim partnerima su opterećeni neisplaćivanjem subvencija za prijašnje sezone, što smanjuje hrvatski turistički kredititet u poslovnim krugovima. Kako Ministarstvo planira reagirati na te činjenice i hoćete li za pripremu sezone 2001. objaviti subvencije i plan rada već u prvoj polovici ove godine?

O. "Postoji dug prema stranim partnerima koji je na ime subvencija i promocije ostao još od 1998. i 1999. godine. Slažem se da je to sramota koja nas diskreditira u očima naših partnera. Zaprepastila sam se kad sam vidjela da nisu uplaćena ni dugovanja za '98. godinu, a kamoli za '99., dok su za neke nepotrebne i promašene akcije trošeni veliki novci. To je pitanje rada prijašnjeg ministarstva, nestručnosti prije svega. Činimo sve što možemo kako bismo uplatili bar dugovanja za '98. godinu, ali novca u državnoj blagajni nema. Uvijek je nešto hitnije od toga. Mi se nadamo da ćemo već u lipnju izaći s planom za sezonu 2001. godine. Tražili smo od Vlade da se do tada znaju sve ekonomske mjere kako bi se što bolje pripremila sezona. Nažalost, očekivano smanjenje PDV-a u ovoj godini je bilo nemoguće, jer država nema novca i ta sredstva su neophodna kako bi se popunio državni proračun, ali očekujemo da će Ministarstvo financija do lipnja već objaviti fiskalnu politiku za 2001. kako bismo mogli napraviti kalkulacije za pripremu sezone na osnovu nove porezne osnovice, koja bi olakšala poslovanja svih turističkih subjekata i povećala našu konkurentnost na svjetskim tržištima.

DO PETKA POMOĆ TURISTIČKIM TVRTKAMA

— Nedavno ste najavili financijsku pomoć Ministarstva turizma turističkim tvrtkama u južnoj Dalmaciji. Kada će ona biti isplaćena, na koji način i koliko će iznositi?

O. Ukupna pomoć će iznositi 42.000.000 kuna koje ćemo izdati turističkim tvrtkama u obliku mjenica. S isplaćivanjem ovih sredstava započet ćemo u četvrtak ili najkasnije u petak (24. i 25. Veljače, op.a.). Očekujemo da ćemo mjenice već u srijedu zaprimiti od Ministarstva financija, te će ih naši ljudi odnijeti u Split i Dubrovnik, kako se ne bi gubilo vrijeme i novac tvrtki kojima su namijenjene, da dolaze u Zagreb po njih.

— Posljednjih dana se u turističkim krugovima i medijima sve više provlači pitanje novog oblika radnog odnosa u turizmu, 'stalni sezonac'. Kakav je stav Ministarstva prema tom prijedlogu i kada se planira uvođenje takvog oblika zapošljavanja?

O. Vrlo brzo ćemo imati razgovore s predstavnicima turističkih sindikata povezane sa 'stalnim sezoncem'. Cijelo vrijeme govorimo kako idemo u Europu i želimo biti dio nje. Moramo prihvatiti i njena pravila. Ako nam je to cilj, treba se prilagoditi i prihvatiti uzuse koji u svijetu vrijede kao normalna stvar, a to je i stalni sezonski oblik zapošljavanja. Normalno je da čovjek bude plaćen za ono vrijeme dok radi, a kad ne radi da živi od novaca koje je zaradio u razdoblju dok je radio. Bit je u tome da u ljetnom periodu djelatnik bude plaćen za posao koji je obavio, ali da s tim novcem koji je zaradio može živjeti i u zimskom periodu kad nema ni posla ni plaće. Nažalost, u današnjim uvjetima u Hrvatskoj, nismo u mogućnosti zaposleniku dati takvu plaću koja bi mu omogućila normalan život i u zimskom razdoblju, tako da predlažemo prijelazni period s rješenjem da se zimi uplaćuju doprinosi, dok bi 'stalni sezonac' ljeti primao plaću i doprinose. Veličina plaće ovisit će o sezoni i njenom uspjehu. Najgora je varijanta u mrtvoj sezoni doći u kancelariju i ne raditi, što stvara dodatne troškove i zaposleniku i tvrtki. Ovim prijedlogom o stalnom sezonskom zapošljavanju radnik će zimi stati doma i odmarati se ili raditi neki drugi posao u svom mjestu ili vani, dok će ga ljeti čekati posao u turizmu. (Dubrovački list)

Hrvatskoj otvorena sva vrata

Dr. Zoran Jasić, hrvatski veleposlanik u Njemačkoj, naglasio je da na snagu stupa ekonomska diplomacija.

"Sva su vrata Hrvatskoj otvorena u Njemačkoj. Na dan imamo na desetine poziva zainteresiranih poslovnih ljudi i Hrvatska mora što prije doći s konkretnim programima", rekao je dr. Jasić i ljutito dodao da se već vidi da mnogi kod nas propuštaju priliku koju sada Hrvatska ima.

"Zašto su Slovenci ponudili svoju promidžbu uoči turističkoga sajma u Berlinu, a nas nema? Samo u Berlinu ima 400 hrvatskih ugostitelja, a u Njemačkoj ih je 4000! Zašto se pred njihovim restoranima ne vide hrvatska obilježja uoči jednog od najznačajnijih turističkih sajмова? Što rade Hrvatska turistička zajednica, Hrvatska gospodarstvena komora, Ministarstvo turizma? Ne treba čekati da taj trenutak koji je pred Hrvatskom prođe neiskorišten," upozorio je veleposlanik Jasić. (Večernji list)

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-0415

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

DIJASPORA NA VRELIMA HRVATSKE KULTURE

Hrvatska matica iseljenika (HMI) i ove godine organizira tečajeve hrvatskog jezika, kulture i folklora za djecu hrvatskih iseljenika. Zato je HMI priredio tradicionalnu dvojezičnu informativnu knjižicu "Hrvatska za mlade - mladi za Hrvatsku 2000. / Croatian for Youth - Youth for Croatia 2000.", koja sadrži potanje upute o svim tečajevima. Hrvatski stručnjaci i predavači djeci će prenositi temeljna znanja o hrvatskom jeziku, kulturi i običajima, rečeno je u HMI. Djeca i mladež iz hrvatskoga iseljništva moći će se cijele godine susretati sa svojom kulturom te učiti ili nadopunjavati stečena znanja iz hrvatskoga jezika. Odjel za školstvo HMI-ja organizira pet vrsta tečajeva hrvatskog jezika za različite razine predznanja, a Odjel za folklor priredio je sadržaje za ljubitelje hrvatske tradicijske kulture. Tako će se od 1. do 12. kolovoza organizirati škola hrvatskog folklora.

Među obrazovnim programima namijenjenim autohtonim hrvatskim zajednicama u Europi, koje je priredio Odjel za hrvatske manjine HMI-ja, nalaze se i stručne ekskurzije učenika i studenata katedara za kroatistiku kojima će tijekom ljetnih blagdana u Hrvatskoj biti predstavljeni reprezentativni uzorci nacionalne kulture. Odjel za hrvatske autohtone manjine priprema tradicionalnu Smotru hrvatskih kulturno - umjetničkih društava iz europskih zemalja, kao i kulturni tjedan hrvatskih autohtonih manjina. Tradicionalni ljetni dragovoljni obnoviteljski program TASK FORCE 2000. održat će se od 15. srpnja do 4. kolovoza u okolici Zadra. (Hina, Vjesnik, 22. 03.)

SVEČANOST PJESNIŠTVA

Goranovo proljeće, svečanost pjesništva već 37. put održano je na prvi dan proljeća u Lukovdolu, rodnom mjestu Ivana Gorana Kovačića. I ove godine ova je manifestacija pjesništva okupila niz pjesničkih imena i ljubitelja poezije svih generacija koji su došli podijeliti radost s ovogodišnjim pjesničkim laureatima. "Goranov vijenac", ugledna nagrada za cjelokupni pjesnički opus i prinos hrvatskoj književnosti, jedno od najvećih priznanja u hrvatskom kulturnom prostoru, dodjeljen je ove godine Borisu Maruni, pjesniku, prevoditelju, esejistu i uredniku koji je tri desetljeća proveo u izgnanstvu. Krešimir Bagić, član prosudbene komisije istaknuo je da je Maruna vjerovatno jedini autor koji je kreativno nasljedovao recentna literarna iskustva i poetike Zapada te jedini čije lirsko pismo bitno obogaćuje i širi iskustveno polje suvremene hrvatske poezije.

Njegov pjesnički rukopis koji se razvijao izvan matice, kreativno je ujedinio raznolike stilske postupke i izricajne registre te postao jednim od uporišnih mjesta razumjevanja hrvatskog pjesništva. "Goranov vijenac", rad kipara Vojina Bakića, Maruni je uručio književnik Branko Čegec, pomoćnik ministra kulture RH. Nagrada "Goran za mlade pjesnike", u konkurenciji od 129 mladih autora koliko ih je ove godine sudjelovalo u natjecaju, pripala je Bojanu Radašiniću, autoru čiji se rukopis, prema mišljenju prosudbene komisije, isticao formalnom zrelošću, kultiviranim izrazom, semantičkom slojevitosti, te osvježenim promišljanjem suvremenosti. Na jučerašnjoj svečanosti u Lukovdolu priznanja su uručena i učenicima osnovnih i srednjih škola. U lukovdolskom muzeju Ivana Gorana Kovačića otvorena je izložba dr. Josipa Ferenčaka "Goranov kraj", a književni susreti Goranovo proljeće nastavljaju se danas u Labinu i Pazinu. (HIC Rijeka, 22. 03.)

PRVOTISAK KAŠIĆEVE BIBLIJE

Biblija, koju je Bartol Kašić 1636. preveo na hrvatski jezik,

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

napokon je nakon više od tri i pol stoljeća doživjela svoj prvotisak. Po riječima vrsna poznavatelja Kašićeva života i djela (1575.-1650.) o. Vladimira Horvata, Kašićeva je Biblija otisnuta i uvezana u jednoj njemačkoj tiskari i sada se dovršava njezin dopunski svezak, s popratnim studijama i rječnikom Biblije, koji je izradila Darija Gabrić-Bagarić. Kašić je Bibliju na hrvatski jezik preveo prema odobrenoj latinskoj Vulgati. Novi zavjet počeo je samostalno prevoditi 1622., a 1625. dubrovački nadbiskup Vincentus Lanterius priopćio mu je da ga Kongregacija za širenje vjere ovlašćuje da službeno prevede čitavu Bibliju na hrvatski jezik. No Sveti je oficij 1634. zabranio njezino tiskanje. Kad je prijevod bio gotov, naime, javila se "opozicija" sa zahtjevom da prijevod ne može biti tiskan jer ne poštuje tradiciju: stari jezik te glagoljicu ili ćirilicu.

Kašićeva Biblija tiskana je u seriji Biblia - slavica, koju je započeo njemački akademik Reinhold Olesch (1910. - 1990.), a tiskanje je dogovorio prof. Ivan Golub. Prva u seriji Biblia - slavica bila je poljska, kojoj je predgovor napisao papa Ivan Pavao II. Prvo predstavljanje Kašićeve Biblije predviđeno je, pod pokroviteljstvom HAZU-a, 25. svibnja u Zagrebu, izjavio je o. Vladimir Horvat. Dodao je kako je predviđeno i svečano predstavljanje Kašićeve Biblije 27. svibnja u Pagu, rodnom mjestu oca hrvatskog jezikoslovja. Zagrebačka nakladnička kuća Kršćanska sadašnjost objavila je 1990. prvotisak Kašićeva Hrvatsko-talijanskog rječnika, koji je slavni hrvatski jezikoslovac i pisac prve hrvatske gramatike napisao 1599. To je prvi hrvatski rječnik u kojem je Kašić, kao rođeni čakavac, odabrao štokavsko narječje za osnovu hrvatskoga standardnog jezika. Kršćanska sadašnjost objelodanila je 1993. i pretisak Kašićeva "Rituala rimskog" (1640.). Taj obrednik bio je u uporabi do 1929. (Hina, Vjesnik, 22. 03.)

Bibin kutić

Pravne, sudske crtice.....

Da li imate punomoć ili oporuku?

Prva pomisao kod tih riječi je smrt i neka nelagodnost. Pa ako ja to napravim, zar time ne "izazivam" nesreću?"

Nemojmo se zavaravati tim osjećajima, poslušajmo glas razuma!

Da li ste razmislili o tome da u slučaju teške saobraćajne nesreće i teških povreda, u slučaju nesposobnosti - drugi će odlučivati o vašem zdravlju, medicinskoj brizi, o vašim financijskim poslovima, o vašoj djeci?

Olakšajte budućnost sebi i svojim najmilijima i već danas napravite punomoć i oporuku. Ako ne želite, ne morate za to ići odvjetniku. U dućanima "Bussiness Depot" ili "Office Depot" možete kupiti formulare, koje možete i sami popuniti. Ako niste sigurni kako popuniti javite se Croatian Community Services, kao i drugim hrvatskim udrugama - oni će vam pomoći.

Biserka Milinković

**Pokažite prijatelju
HRVATSKU ISKRU**

KNJIGA KOJA MIJENJA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Hrvatskim je čitateljima odnedavno dostupna knjiga Jakova Pletikose "Putovanje k Jeruzolimu god. 1752." koje se rukopis čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Nakon gotovo dva i pol stoljeća, koliko je prošlo od nastanka toga putopisa što se atribuirala značajnim djelom naše jezične, književne i kulturne baštine, knjiga je prvi put tiskom objavljena u nakladi Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" iz Šibenika. Za tisak su je priredili prof. dr. Josip Lisac i, danas na žalost pokojna, Mirjana Sokota, opremivši ju predgovorom, rječnikom, popisom osoba i zemljopisnih pojmova koje Jakov Pletikosa spominje u svome putopisu. Pozornost kulturne javnosti osobito je privukao podatak da je Pletikosino "Putovanje k Jeruzolimu god. 1752." prvi hrvatski putopis napisan hrvatskim jezikom. Zahvaljujući tomu svojevrsnom otkriću o knjizi franjevca Jakova Pletikose (rođen je 1704. u Vačanima, selu u šibenskome zaleđu, a umro je 1769. u Sumartinu na Braču) govori se kao o "knjizi koja mijenja povijest hrvatske književnosti".

U golemu trudu uloženu u objavljivanje Pletikosina putopisa, nemjerljiv je dio ponio dr. Josip Lisac, redoviti profesor dijalektologije i povijesti hrvatskoga jezika na Filozofskom fakultetu u Zadru. Evo što on kaže o toj knjizi:

- Pletikosino Putovanje k Jeruzolimu god. 1752. nije prvi hrvatski putopis. Pisali su Hrvati putopise već prije, npr. Antun Vrančić. Međutim, koliko danas znamo, Pletikosin je putopis prvi hrvatski putopis pisan hrvatskim jezikom. Tako se onda jasno razabire da nisu Ivan Trnski i neki drugi preporoditelji (Matija Mažuranić, Antun Nemčić, Ivan Kukuljević itd.) prvi hrvatski putopisci. Prvi je Jakov Pletikosa, učenik franjevac rođen 1704. u skradinskom kraju. Nije taj putopis samo prvi, on je možda i jedan od najboljih hrvatskih putopisa do danas. Također njemu pripada izvanredno mjesto u hrvatskoj književnosti 18. stoljeća. (...) Pletikosin putopis pisan je štokavskom ikavicom njegova rodnoga kraja, ali, naravno, s mnogim obilježjima upravo književnoga jezika koji je pisac dobro poznao sudjelujući u njegovoj izgradnji na snažan način. On je stvorio djelo stilski dojmljivo i dosta prilagođeno običnu puku. Pletikosa je vršnjak Kačićev, franjevac kao i on, a Kačić je glavni autor u zreloj standardizaciji hrvatskoga jezika koja je otpočela sredinom 18. stoljeća, nakon dragocjenih nastojanja njegovih prethodnika. (...) (Živana Morić, Vjesnik, 14. ožujka 2000.)

AMERIČKA FUNDACIJA DAJE ZA OBNOVU TROGIRA

Cjelokupni prihod s velikog bala i glazbenog recitala Cole Porterovih skladbi, održanih u srijedu, 15. ožujka u elitnom njujorskom St. Regis Hotelu, uz nastup glasovitih pjevača Thomasa Hampsona i Frederike von Stade uz pratnju Erica Sterna, namijenjen je tekućoj restauraciji stolne crkve sv. Lovre u Trogiru. Organizator je kulturnog događaja američka fundacija Venetian Heritage Inc. koja okupljajući brojne predstavnike visokoga međunarodnog plemstva dugo godina pomaže obnovu kulturne baštine iz vremena Mletačke Republike. Zahvaljujući vezama i zauzimanjem Konzervatorskog odjela u Splitu i Ministarstva kulture RH, fundacija je već odobrila 400.000 dolara za popravak kapele blaženoga Ivana Trogirskoga iz 15. st. (N. Firentinac i A. Alesi). Obnoviteljsko-zaštitarski radovi počeli su u travnju, a na skeli će se uz stručnjake tvrtke "Sansovino" iz

Venecije naći i skupina mladih splitskih restauratora čije će usavršavanje stipendirati upravo Venetian Heritage Inc.

"DVOJE LEGLO, TROJE OSVANILO"

Monografija o krpanim ponjavama iz broskog Posavlja "Dvoje leglo, troje osvanilo" autora Zvonimira Toldija, etnografa Muzeja broskog Posavlja, sjajan je doprinos ne samo etnologiji i etnografskoj struci nego i jedna od srčika hrvatske folkloristike koju treba uzeti u ruke, čitati i gledati, smatra Ivanka Ivkaec, etnologinja u zagrebačkom Etnografskom muzeju. Nakladnik je monografije Muzej broskog Posavlja, u čijoj zbirci je većina od 39 krpanih ponjava, a objavljena je na hrvatskome i engleskome jeziku na 144 stranice sa 230 fotografija u boji.

- Krpane pokrivke prema navezenim motivima i njihovim narodnim nazivima mogu se podijeliti na deset skupina. Tim se pokrivkama prekrivao krevet mladenaca u prvoj bračnoj noći sa željom za plodnošću. Prisutna je tu i želja za zaštitom mladog para od zlih sila, te za srećom u braku. Krpane ponjave nerazdvojne su od svatovskih običaja u slavonskoj svadbi, prije i neposredno poslije nje, magičnih čina, šala i lascivnih pjesmica, a sve je zapravo u poticanju plodnosti - kaže autor monografije.

Kolekcija pokrivki bračnih kreveta koja je zbog simbola plodnosti i izraženih erotskih obilježja najprije javnosti predstavljena izložbom pod nazivom "Dvoje leglo, troje osvanilo", a sada izložbom i monografijom, prema ocjenama stručnjaka ima sve uvjete da Hrvatsku predstavlja u svijetu. Nakon što je lani na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu izložba dobila najviše ocjene, što je nedavno potvrđeno i na predstavljanju u Brodu, svi su izgledi da će uskoro izložba krenuti u svijet. Zasad je najizvjesnije da će krpane ponjave skupljene u broskom Posavlju i okolici uskoro biti izložene u Mađarskoj, a potom bi trebale krenuti i puno dalje - u Argentinu, Čile i Kanadu.

(J. Šćrbašić, Večernji list, 15. ožujka 2000.)

"Družba Pere Kvržice"

"Družba Pere Kvržice", roman Mate Lovraka koji već gotovo sedam desetljeća zaokuplja pozornost novih naraštaja, uskoro će doživjeti novo izdanje. Knjigu će za dvadesetak dana objaviti nakladnička kuća Znanje u svojoj biblioteci za djecu "Stribor". Nasljednica Mate Lovraka odlučila je prenijeti izdavačka prava na Znanje, rekla je tajnica redakcije te nakladničke kuće Darija Kereković. Posebno je zanimljivo što će u knjizi biti objavljeno desetak crno - bijelih ilustracija te ilustracija u boji na koricama, rad Andrije Maurovića još iz 1945. Posljednji je put taj roman za djecu objavljen u Alfi 1995. Prema podacima Nacionalne i sveučilišne knjižnice, "Družba Pere Kvržice" prvi je put objavljena 1933. i to u izdanju Binozine omladinske biblioteke, a od tada je doživjela petnaestak izdanja. (Vjesnik, 15. ožujka 2000.)

Izložba "Hrvatska etnografska baština"

U sklopu izložbe "Hrvatska etnografska baština" koja je postavljena u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu jučer je predstavljena monografija "Hrvatska tradicijska kultura na razmeđu svjetova i epoha" u engleskom izdanju i dokumentarni film koji prikazuje živu kulturu i običaje hrvatskog seljaštva. Organizatori su izložbe Galerija Klovićevi dvori i Umjetnički paviljon, a okuplja brojne izložke koji prikazuju našu narodnu kulturu i njezine preobrazbe u suvremenosti. Obuhvaća četiri područja Hrvatske - primorski, gorski, središnji i nizinski, odnosno njihov različiti prirodni okoliš, povijesnu sudbinu i naslijeđe. (Večernji list, 17. ožujka 2000.)

Nova imena ulica bez suglasnosti Srba izazvat će krizu u Vukovaru?

VUKOVAR, 23. ožujka - Od ukupno 230 vukovarskih ulica na preimenovanje čeka još njih 79. Podsjetimo, nakon šest mjeseci rasprava, gradski su vijećnici većinom glasova prihvatili izmjenjene naziva 150 ulica. Srpski vijećnici su se protivili preimenovanju Grobljanske ulice u Mirogojsku i Padobranske (koja se nalazi u Borovu Naselju) u Kninsku ulicu, tvrdeći da stara imena nemaju nikakav politički predznak.

Ostala su, pak, preimenovanja sporna zato što bi ulice trebale dobiti imena po osobama i događajima iz Domovinskog rata. Srpski lideri smatraju da je o takvim prijedlozima "bespredmetno raspravljati, jer legende Domovinskog rata i događaji iz tog vremena nisu službeno verificirani u hrvatskoj povijesti". Predsjednik Zajedničkog vijeća općina i predsjednik Kluba vijećnika Samostalne demokratske srpske stranke (SDSS) u vukovarskom Gradskom vijeću Miloš Vojnović za Vjesnik kaže da su za dovršetak preimenovanja ulica potrebni međustranački razgovori, te da bi davanje novih imena bez suglasnosti srpskih vijećnika bilo najgora rješenje koje bi izazvalo krizu vlasti u Vukovaru.

Vojnović ističe da Srbi nisu zadovoljni dosadašnjim preimenovanjima, jer samo četiri ulice nose imena istaknutih Srba - rođe - ni Vukovarac Sava Šumanović, Simo Matavulj, Branko Radičević i Jovan Jovanović Zmaj. Dodaje da su odbijeni prijedlozi da se neke ulice nazovu po "svjetski poznatom znanstveniku" Milutinu Milankoviću, vukovarskom književniku Zahariju Orfelinu, Vladanu Desnici... "Ako želimo brzo dovršiti posao, onda se neke usijane glave moraju ohladiti, kako se ne bi dogodilo da se neke ulice opet preimenuju za mjesec dana", ističe Vojnović. On tvrdi i da se vukovarski SDP i HSLŠ, danas u oporbi, užurbano pripremaju preuzeti vlast u gradu, kako bi mogli vratiti neke nazive koji su "nepotrebno" promijenjeni. Vojnović je odbio reći o kojim se ulicama radi.

Osvrćući se na izjavu predsjednika Komisije za promjenu imena ulica Brane Crljenjaka, da Srbi nisu prihvatili ni jedan prijedlog preimenovanja iz novije hrvatske povijesti, Vojnović kaže da to nije točno, ilustriravši to podatkom da su jednoglasno prihvaćena imena Ulice dr. Franje Tuđmana i Ulice hrvatske neovisnosti. Dodao je da bi detaljna analiza preimenovanih ulica dokazala da su Srbi pokazali maksimalno razumijevanje za hrvatsku kulturu i povijest.

Na upit smeta li mu što je predloženo da se jedna ulica nazove Ulica 204. vukovarske brigade, odgovara da ne želi komentirati ni jedan naziv. "Ali, neke stvari još nisu sazrele, zbog čega je najbolje rješenje - međustranački kompromis vladajućeg HDZ-a i SDSS-a", kaže na kraju Vojnović. (Vjesnik)

U TELEFONSKOM RAZGOVORU MESIĆ - KUČAN NIJE BILO RIJEČI O POVLAČENJU SLOVENSКИH VOJNIKA S TRDINOVA VRHA

U telefonskom razgovoru hrvatskoga predsjednika Stjepana Mesića i njegova slovenskoga kolege Milana Kučana, dan nakon završetka Mesićeva službenog posjeta Sloveniji, predsjednik Mesić je Kučana obavijestio o namjeri hrvatske države da slovenski špijunski kombi, koji je hrvatska policija u siječnju 1998. godine zaplijenila, vrati Sloveniji, priopćeno je jučer poslije podne iz Ureda slovenskog predsjednika. Predsjednik Kučan je informaciju primio sa zadovoljstvom i s predsjednikom Mesićem zaključio da će se o načinu i trenutku vraćanja kombija dogovoriti nakon njihovih međunarodnih obveza, službenog posjeta predsjed-

nika Kučana Portugalu i Mesića BiH. Kučan je o tome izvijestio i slovenskog premijera dr. Janeza Drnovška.

O vraćanju kombija i povlačenju slovenskih vojnika sa Sv. Gere predsjednici Hrvatske i Slovenije nisu razgovarali ni tijekom privatnih susreta u nedjelju ni za službenog dijela posjeta hrvatskog predsjednika Mesića Sloveniji u ponedjeljak, rekli su nam jučer u Uredu slovenskog predsjednika.

O mogućnosti povlačenja slovenskih vojnika sa Sv. Gere jedino je, na zajedničkoj konferenciji za novinare s predsjednikom Mesićem, u ponedjeljak govorio predsjednik Kučan, kazavši: "Što se tiče slovenske vojske na Trdinovu vrhu, o tome će odlučivati vlada i vjerojatno će tražiti ratifikaciju svog stava u Državnom zboru. Moj stav o tome je poznat."

O tim se temama nije razgovaralo, kratko je o tome odgovorio državni tajnik zadužen za odnose sa susjednim zemljama u slovenskom Ministarstvu vanjskih poslova Vojko Volk, u čijoj je nadležnosti i procedura vraćanja zaplijenjenoga kombija.

S hrvatske je strane pak došlo objašnjenje da dr. Stanko Nick, savjetnik Predsjednika za vanjsku politiku, nije rekao da je slovenski predsjednik Milan Kučan obavijestio predsjednika Mesića o poduzimanju prvih koraka o povlačenju slovenske vojske, nego je rekao "da hrvatski predsjednik Mesić smatra da bi bilo dobro kad bi slovenska strana odgovorila sličnom pozitivnom gestom, npr. prvim konkretnim koracima za povlačenje slovenske vojske sa Sv. Gere.

Kombi čuvaju "Tigrovi"

Zaplijenjen kombi slovenske tajne službe, napunjen špijunskom opremom, nalazi se na jednom od zacijelo najsigurnijih mjesta u državi - u vojarni "Croatia" u Zagrebu, matičnoj vojarni 1. gardijske brigade "Tigrova". Prema informacijama do kojih smo uspjeli doći, kombi je u istom stanju u kojem je bio i u trenutku kad su njime slovenski obavještajci ušli na teritorij RH. No, nema sumnje da su skupu, sofisticiranu elektroničku opremu za prisluškivanje telefonskih razgovora GSM mreže, vojnih i policijskih komunikacija, goniometara i sličnih "špijunskih igračaka", naši stručnjaci pomno proučili. (Večernji list)

Jeste li čuli?

Kinezi u Srbiji

"Nadao sam se da je riječ o neukusnoj šali. Budući da, ipak, Dragana Veselinova i njegovu Koaliciju Vojvodina ne držim neozbiljnim, počinjem vjerovati da priča o 40.000 Kineza koji su na putu ili su već dobili jugoslavensko, znači i srpsko državljanstvo, i nije baš sumanuta izmišljotina.

Njihova najezda na ovdašnje prostore, tržnice i buvljake, svakodnevna je slika, pa kad nam već dodatno 'uljepšavaju' ambijent, sivilo sive ekonomije, nekome je u vlasti očito sinula briljantna zamisao kako da najkraćim putem ostvare zamisao o planetarnom sjedinjavanju slobodarskih naroda, na čijem će čelu biti Srbija, odnosno ono što je od nje preostalo. (...)

Tihi i nenametljivi, shvatili su Kinezi da je opća srpska frka njihova jedinstvena prilika da nešto i u svom i u životu Srba ozbiljnije učine. I zarade, dabome. (...) svi će u krajnjem ishodu biti na dobitku: Kinezi, kojima je, čini se, pripala čast da u tuđoj zemlji budu 'građani prvog reda' i to samo pod jednim prozaičnim uvjetom da KAD ZATREBA zaokruže 'prepoznatljiv naziv da rodavca na glasačkom listiću. Srbi - da ne griješim dušu - Milošević, opet, u prilici da 'odmetnute' Ruse i Crnogorce jednim administrativnim potezom zamijeni pravom vojskom dalekoistočnih prijatelja. Jednim udarcem može riješiti mnoštvo problema: opstanka na vlasti, jeftine radne snage, nataliteta i brojčanoga stanja naroda. Tako da ubuduće s ponosom maše 'imperijalistima' ispred nosa da vode računa što rade i kako se ponašaju s obzirom

Nastavak na str. 13

PIŠE SE NOVA HRVATSKA POVIJEST- MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI CENZURIRAJU ŠKOLSKE UDŽBENIKE

VUKOVARSKA TRAGEDIJA UVREDLJIVA JE ZA SFOR?!

Udruga dobrovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO-a BiH ovih je dana uputila na adrese predsjednika Federacije, dopredsjednika Vlade FBiH te u Ministarstvo prosvjete, kulture i sporta FBiH prosvjedno pismo u “vezi nasilnog mijenjanja nastavnog programa i teksta udžbenika”

Naime, kako ističu u svom prosvjedu, zamjeraju “neprimjereno upletanje i arogantno ponašanje međunarodne zajednice i Sfora BiH, koji si je uzeo za pravo da s oružjem, nenajavljen, ulazi u školski prostor te na licu mjesta pečati stranice udžbenika iz pojedinih predmeta, koje u sklopu nastavnog programa uče u pojedinim razredima osnovne i srednje škole djeca hrvatske nacionalnosti”.

Čiji je Dizdar?

Što je to smetalo cenzorima školskih knjiga? Primjerice, u Hrvatskoj čitanci za šesti razred osmoljetke pečat s tekstom- “Sljedeći odlomak sadrži materijal čija istinitost nije utvrđena, ili koji može biti uvredljiv ili može navoditi na pogrešne zaključke. Ovaj materijal se trenutačno nalazi u procesu pregledanja”, stavljeno je uz stihove pjesme Hrvoja Hegedušića Vukovar- “Stoji grad! Pod kišom čelika, ognja i smrti gdje paklena sila svoj zadnji ples vrti. Stoji grad! Stoji grad! Vječan ko narod, ponosno stoji i posljednje dane dušmanu broji Vukovar! Iz majčina krika sloboda se rađa i uskoro bijela zaplovit će lada do sunca. Iz krvi i bola niknut će cvijeće i nikada narod zaboravit neće Vukovar! Stoji grad! Stoji grad!”

Na sljedećoj stranici iste čitanke, uz pjesmu Vukovar ručno su precrtana debelim flomasterom pitanja i odgovori ispod zadatka “razmišljajmo i tumačimo tekst”.

U istoj knjizi, uz biografske podatke o Maku Dizdaru, za kojega stoji kako je rođen 1917. u Stocu (Hercegovina), a umro 1971. u Sarajevu te kako je bio istaknuti hrvatski pjesnik, također stoji pečat. Spornom pjesmom cenzori su proglasili i stihove koje potpisuje Du-bravko Horvatić, naslovljenu Hrvatine stoljećima. Pečat je osvanuo na stihovima “bezbrojne junake povijest naša pamti. Bili su to ratnici za grudu zemlje rodne. I danas naša ljubav prema njima plamti, sa-čuvaš nam more i ravnice plodne” kao i uz stihove “Usred tog okrutnog, teškog rata hrvatski narod novu državu stvorit” himna “Lijepa naša” cijelim se svijetom ori, a zastava s grbom svud sjaji poput zlata. Kad čitava Hrvatska slobodna bude, kad zavlada mir i dolom i gorom, otvorena bit će za sve dobre ljude, a sve će bitke vodit — razgovorom.”

Sumnjivi Preporod

Iz udžbenika povijesti za sedmi razred osmoljetke, koji potpisuju autori Pavičević i Potrebica, pečat je dobilo poglavlje Hrvati i ostali narodi u BiH. U odjeljku Turska vladavina u BiH podcrtan je dio koji govori o tome kako “u prvoj polovici XIX. stoljeća u BiH počinje preporod Hrvata pod vodstvom franjevac.... među nositeljima preporoda ističe se franjevački književnik fra Ivan Franjo Jukić, pokretač prvog preporodnog časopisa u BiH, s naslovom “Bosanski prijetelj”,koji je tiskan u Zagrebu”. Slijedi odjeljak “Bosanski velikaši odbijaju sultanove reforme”, u kojemu se govori kako su “zbog slabljenja turske vlasti pojedini bosanski velikaši sve više vladali samostalno. Tako Mahmud II. želi provesti reforme i BiH glede civilne i vojne uprave izjednačiti s ostalim zemljama Osmanskog Carstva. Za jem je glavni cilj bio posrbljivanje Hrvatske. Bili su to prvi javni ostvarenje tih ciljeva u Bosnu šalje Ali Dželahudin-pašu koji je počeo prosvjedi protiv velikosrpske politike u Hrvatskoj.”

Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO-a BiH u svom prosvjedu, koji potpisuje stožerni brigadir Miro Grabovac Ti-sultan Mahmud II. uz pomoć svojih ljudi nastavio je i dalje kršiti tan, ističe kako se “stavljanjem pečata na pojedinu stranicu daje do otpor bosanskih velikaša. Zbog rata s Rusijom te su reforme propa- znanja učitelju-nastavniku da taj tekst koji obrađuje povijest Hrvat-le, a time i mogućnost da se položaj kršćana poboljša”. Sporan je i skog naroda, domoljubnu pjesmu, himnu hrvatskog naroda “Lijepa odjeljak koji se odnosi na slom otpora protiv slatanih reformi, koji naša’ ili druge povijesne činjenice iz razdoblja duge povijesti i sa-su “obnovili bosansko- muslimanski feudanci, te je vodio Husein- dašnjosti hrvatskog naroda ne smije više proradivati i služiti kao kapetan Gradašćević, koji je počeo vladati kao neovisni gospodar Bosne i započeo rat u Hercegovini”. Sporno je, prema cenzorima, i to kako se “u borbi za autonomiju Bosne od njega odvojlo Ali-aga Rizvanbegović i sa Smail-agom Čengićem pomogao turskoj vojsci ugušiti bosanski ustanak, koji su pomagali Srbi. Tako se

Hercegovina odvojila od Bosne i postala poseban pašaluk (1832.g.), a Rizvanbegović hercegovački vezir”.

Pečat je dobio i odjeljak u kojem se govori kako se u sukobe umiješao i crnogorski vladika Petar II. Petrović Njegoš, te kako je Smail-aga Čengić u okršajima na Grahovu polju pobio crnogorske čete. “Stoga mu je skovana osveta i Smail-aga je poginuo na prije-varu u jesen 1840. Hercegovcima to nije bilo drago, jer je Smail-aga bio poznat kao ‘veoma pravedan i čovjekoljubiv gospodar’ koji je ‘štitiio raju na svakom koraku’. Zato su se Hercegovci već početkom 1841. ljuto osvetili za pogibiju Smail-age. Njegov lik u Mažura-nicevom spjevu nije povijesno vjeran.”

Sporni Mažuranić

I na tekstu “Omer-paša proveo je reforme” stoji pečat, kao i na pitanjima za ponavljanje gradiva. Poglavlje pod naslovom “Veliko-srpska politika kneževine Srbije - Crna Gora” također je označeno pečatom. U tom tekstu govori se o turskom osvajanju srpske sred-njovjekovne države, o padu Crne Gore (Zeta) pod tursku vlast, koje su bile susjedne zemlje pod turskom vlašću u 18. stoljecu, te o otporu turskoj vlasti.

Sporan je i odjeljak “Načertanije Ilije Garašanina – program ve-likosrpske osvajačke politike” u kojem stoji, među ostalim, kako je mlado srpsko građanstvo “svoje osvajačke težnje izrazilo u spisu Načertanije... U spisu se zahtijeva ujedinjenje svih Srba u jednu državu... Načertanije je prvi cjelokupni program velikosrpske osvaja-čke politike koja je polazila od načela — svi Srbi moraju živjeti u jed-noj državi.Velikosrpskom ekspanzionizmu mnogo je pomagao Vuk Stefanović Karadžić tvrdeći da su svi štokavci Srbi...”.

Sudeći prema pečatu, sporan je i tekst koji govori o preporodu Bunjevaca i Šokaca – Hrvata- “Sustavni pritisak na Hrvate počeo je nakon sklapanja Nagodbe 1867. kad su Mađari postali gospodari na svom dijelu Monarhije. Međutim, upravo u to doba Bunjevci postaju svjesni da su dio hrvatskog naroda. Visoki crkveni dostojanstvenik – subotički biskup Ivan Antunović – počinje 1870. izdavati Bunjevačke i šokačke novine.” Uskoro pomaže pokretanje časopisa Neven i još nekih knjiga na hrvatskom – bunjevačkom ikavicom. Ta izdanja oz-načila su početak preporoda u Bunjevaca i Šokaca i čvršće po-vezivanje s matičnim narodom - Hrvatima u Hrvatskoj...”

Sporan je i odjeljak o demonstracijama 1902., u kojem stoji ka-ko je “nakon sjedinjenja bivše Vojne Hrvatske i Slavonije (Vojne kra-jine) s Hrvatskom (1881.) porastao broj Srba u Hrvatskoj. U to doba brojni pravoslavni Vlasi, doseljeni Grci i dr. preuzimaju srpsko ime. U Hrvatskom saboru bilo je i zastupnika Srba, a neki su, npr. Jovan Živković kao podban, obnašali visoke časti...

Opasni Frank

Međutim, bilo je više onih koji su bili protiv Hrvatske. U listu Srpske samostalne stranke ‘Srbobran’, koji je izlazio u Zagrebu, ob-javljen je članak N. Stojanovića koji se obično naziva “Do istrage va-še i naše”. U njemu se negiraju ime, jezik, opstanak i narodnost Hrvata i najavljuje im rat do uništenja. Zbog toga su u Zagrebu po-četkom rujna 1902. daci, studenti i mladež, koje su predvodili uglav-nom pristaše Josipa Franka, demonstrirali protiv takvog pisanja ko-voje uprave izjednačiti s ostalim zemljama Osmanskog Carstva. Za jem je glavni cilj bio posrbljivanje Hrvatske. Bili su to prvi javni ostvarenje tih ciljeva u Bosnu šalje Ali Dželahudin-pašu koji je počeo prosvjedi protiv velikosrpske politike u Hrvatskoj.”

Udruga dragovoljaca i veterana Domovinskog rata HVO-a BiH u svom prosvjedu, koji potpisuje stožerni brigadir Miro Grabovac Ti-štom Mahmud II. uz pomoć svojih ljudi nastavio je i dalje kršiti tan, ističe kako se “stavljanjem pečata na pojedinu stranicu daje do otpor bosanskih velikaša. Zbog rata s Rusijom te su reforme propa- znanja učitelju-nastavniku da taj tekst koji obrađuje povijest Hrvat-le, a time i mogućnost da se položaj kršćana poboljša”. Sporan je i skog naroda, domoljubnu pjesmu, himnu hrvatskog naroda “Lijepa odjeljak koji se odnosi na slom otpora protiv slatanih reformi, koji naša’ ili druge povijesne činjenice iz razdoblja duge povijesti i sa-su “obnovili bosansko- muslimanski feudanci, te je vodio Husein- dašnjosti hrvatskog naroda ne smije više proradivati i služiti kao kapetan Gradašćević, koji je počeo vladati kao neovisni gospodar Bosne i započeo rat u Hercegovini”. Sporno je, prema cenzorima, i to kako se “u borbi za autonomiju Bosne od njega odvojlo Ali-aga Rizvanbegović i sa Smail-agom Čengićem pomogao turskoj vojsci ugušiti bosanski ustanak, koji su pomagali Srbi. Tako se

Usud bana Jelačića

Pečat stoji i na stranicama o smrti bana Jelačića, za kojega stoji kako je “još za života bio jedna od najznačajnijih ličnosti hrvatske

Pavao Pavličić: KUHINJA

Kuhinje su sve manje i manje. Suzile su se, izdužile, strop im se snizio, ostale su bez prozora, sve dok se u onim najmanjim stanovima nisu pretvorile u lođu u koju jedva da stanu štednjak i sudoper. Teško je reći kada je točno taj nezaustavljivi proces počeo; ali sigurno je da je konačna propast nastupila onoga časa kad je iz kuhinje nestao otoman.

Otoman je u davna vremena stajao u svakoj kuhinji, bez njega se ona nije mogla zamisliti. A bilo je za otoman i smjesta: kuhinje su tada bile velike jednako kao i sobe, pa je u njih mogao stati i veliki zeleni kredenac, i stol sa četiri stolice, i rasparena komoda, a još je u kutu ostajalo dovoljno mjesta da se onamo za kaznu pošalje zločesto dijete. Na otoman bi se domaćin izvnuo nakon ručka, tamo bi ležao onaj tko ima gripu, a ponekad je ondje, za jakih zima, mogao prenočiti netko jako zimogrozan, jer sobe se tada nisu grijale. Otoman, dakle - najčešće star i kvrgav - nije ondje stajao samo radi udobnosti, nego je služio različitim namjenama. Kao i sve, baš sve što se u kuhinji nalazilo.

Eto, na primjer, štednjak. On je bio velik, zidan, s prostranom gornjom pločom koju je ponekad trebalo nalaštiti kožicom od špeka, i koja je imala četiri okrugla otvora sa po nekoliko prstenova. Za tako veliku peć bilo bi nerazumno da stoji neiskorištena, pa je zato na pećnici (malo povišenoj i s crnim tajanstvenim vratima) spavala mačka, u pećnici su stajali crepovi za grijanje postelje, a na ploču su se stavljale kore od jabuke, da cijela kuhinja zamiriše. Pepeo se koristio za pravljenje sapuna i za posipanje peledice pred kućom, *širajzl* za dohvaćanje klupka ispod otomana.

Ništa u kuhinji nije moglo služiti samo jednoj svrsi: sandučić za drva bio je i sjedalica, bat za meso služio je zabijanju čavala, stol je ujedno bio daska za peglanje, a veće posude zvane *vajndling* služile su onoj svrsi kojoj danas služi sudoper. Bilo bi luksuz imati jednu stvar za samo jednu namjenu.

A ni kuhinja kao prostorija nipošto nije služila samo jednoj svrsi. U njoj se sjedilo (dok bi plamićci iz velikog šparheta bacali vesele odsjaje po zidu), u njoj su se primali gosti, radile su se zadaće, igralo se karte i *čovječe, ne ljuti se*, pisala su se pisma. U kuhinji su se štopale čarape, a u njoj se našlo mjesta i za šivaći stroj, pa se ona često pretvarala u krojačnicu, te je djecu trebalo tjerati van, kad bi žene probale svoje bluze.

Osim toga, kuhinja je bila i kupaonica: u kutu je stajala limena konstrukcija s rupom u sredini, u tu je rupu lijepo sjedao labor, a na donju se plohu stavljao bokal; to se zvalo *vaštiš*. Iznad labora visilo je ogledalo, a odmah do njega izvezena vreća za češljeve s kakvim zgodnim natpisom. Tu su se muškarci brijali, žene se šminkale, a djeca simulirala da se umivaju. A jednom tjedno bi se na pod stavilo korito, a na velikom štednjaku bi se grijala voda, pa bi se obitelj po osobitom rasporedu kupala, ponekad i po više djece u istoj vodi.

No, poslije se nekako počelo smatrati da se bez prave kupaonice nikako ne ide, i tako je valjda sve počelo. Ili je počelo od onih limenih štednjaka, koji su praktičniji od zidanih? Ili od onih na struju, kad se pokazalo da su drva skupa a ugljen prljav? U svakom slučaju, onaj veliki štednjak su srušili, umjesto zelenog kredenca (kojeg su se sad svi stidjeli) došli su viseći elementi, nabavljen je sudoper i ostalo. Time je, naravno, cijele atmosfere nestalo, nabavili smo regale i počeli grijati sobe. Kuhinja je pala u zaborav.

I, naravno, nije više bilo ni razloga da bude onoliko velika. Odjednom smo u njoj vidjeli neiskorišten prostor, pa smo je

lijepo pregradili. A i šta će nam tolika? Više se u njoj ne razmahujemo, jer sad se sve radi brzo i lako, na dugme.

I, upravo to i daje neku nadu nama koji smo voljeli one stare kuhinje. Jer, kao što je nekad svaka stvar u kuhinji imala milijun svrha, sad za svaku svrhu imamo poseban stroj, pa i više njih. Postepeno su se ondje namnožili električni i plinski štednjaci, hladnjaci, mikrovalne pećnice, mikseri i tosteri. I, naravno, u kuhinji je postalo tijesno. Zato se i nadamo da će se sve to tako i nastaviti. Da će biti sve više tih strojeva i da će zato i kuhinja morati bivati sve veća. A kad bude, onda se možda u njoj nade mjesta i za stari kvrgavi otoman.

(*Feljton iz knjige "Prolazna soba", Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1992.)*

Vladimir Nazor: CVRČAK

I cvrči, cvrči cvrčak na čvoru crne smrče
Svoj trohej zaglušljivi, svoj zvučni, teški jamb.
Podne je. -- Kao voda tišinom razlijeva se
Sunčani ditiramb.

I pjeva: "Ja sam danas ispio sunce plamno.
I žilice su moje nabrekle ko potoci.
U utrobi se mojoj ljuljuška more tamno.
Na leđima mi šuma, što nagli trgnu srh.
Dvije stijene, dva obronka postase moji boci,
A glava -- gorski vrh."

I cvrči, cvrči cvrčak na čvoru crne smrče,
Dok sunce s neba lije na zemlju žar i plam:
"Zemniče, ja sam himna, što bruji za oltarom,
Dok šuti gordi hram.

... Izadi! -- Što se kriješ pod krošnjom, u rupama?
Na kamenu puž se sunča, na travi grije crv!
Rominja s vedra neba ko kiša od iskara
Sunčana sveta krv.
... Izadi -- ti, koj' niknu iz zuba ljuta zmaja,
Da budeš grm što gori, luk napet, plamen mač,
Al raznježi ti dušu linije cvjetnog maja,
Al omekša ti srce jesenjih voda plač.
... Zaprznio te mrak,
Po zemlji sipaš žuč.
A tebe zemlja rodi da budeš čil i jak,
Da nosiš u njedrima radosti zlatni ključ.
... Ja gutam žar sunčani.
I osjećam u sebi gdje struje šumne rijeke,
Šumore zelen-luzi svjetlošću obasjani,
Klokoće vrelo, more pjeni se i krkoči,
Modri se grožđe, i zri bobulja sure smreke,
Niz bor se smola toči.
... Zemniče, ja sam pjan.
Oh, sunca, sunca, sunca!
Još led mi noge trni,
Pred očima još se crni
Odurni zimski san."

I cvrči, cvrči cvrčak na čvoru crne smrče
Svoj trohej zaglušljivi, svoj zvučni, teški jamb.
Podne je. -- Kao voda tišinom razlijeva se
Sunčani ditiramb.

Povratnica dr. Marica Čunčić, viša asistentica u Staroslavenskom institutu Djelo nadahnuto domoljubljem i istraživačkim duhom

Nakon dvanaestogodišnjeg boravka u iseljeništvu dr. Marica Čunčić se vratila u Hrvatsku da bi nastavila svoj bogat znanstven i duhovni rad.

“Mislila sam da će mi, ako još malo ostanem u izvandomovinstvu, ovdje nestati uporište u struci i duhovnom radu i da će se iskorijeniti. Budući da me je Institut zvao natrag, a bila je potrebna i duhovna obnova nakon rata pa me i crkva trebala, odlučila sam svojim primjerom pokazati i vratiti se u domovinu”, veli dr. Čunčić koja uspješno radi na znanstvenom i duhovnom planu.

Rad u izvandomovinstvu dr. Čunčić je započela na sveučilištu Indiana University, gdje je zahvaljujući Fulbrightovoj nagradi, jednu školsku godinu predavala hrvatski jezik. Nakon toga odlazi na University of Pittsburgh, gdje joj je “Fulbright grant” omogućio samo pokroviteljstvo boravka bez plaćanja. Program hrvatskog jezika na spomenutom fakultetu financiran je zahvaljujući trima hrvatskim katoličkim župama franjevac trećoredaca glagoljaša u Pennsylvaniji. Osim što je predavala hrvatski jezik, dr. Marica Čunčić je bila i izvanredni profesor poslijediplomskoga studija iz predmeta glagoljska paleografija. Napominje kako su studenti, kojih je bilo osam, tada bili oduševljeni glagoljicom gledajući u toj hrvatskoj baštini svoje korijene.

“Najveći je problem bio taj što sam sama zarađivala osobni dohodak predajući hrvatski jezik, a s druge strane sam morala animirati Hrvate da financiraju program hrvatskoga jezika. Kako sam komunikativna nije mi bilo teško doći do sredstava”, veli dr. Čunčić napominjući pritom da je nakon dvije godine, po Fulbrightovom pravilu morala otići iz Amerike. Odlazi u Kanadu, gdje je bila gost pa zatim vanjski suradnik na Pontifical Institute of Medieval Studies u Torontu, a izdržavala se vlastitim radom. Na Papinskom institutu za srednji vijek (PISV) u Torontu slušala je predavanja iz latinske paleografije, diplomatike, liturgije, arheologije svetih mjesta, ali je i držala predavanja o glagoljici. “Držala sam predavanja o Hrvojevu mislu i o najstarijem sloju oblika glagoljskih slova na našem terenu”, veli dr. Čunčić te dodaje da je usput prevodila i svoj doktorat na engleski jezik.

“Glagoljska soba”

Za boravka u Papinskom institutu u Torontu dr. Čunčić je pokrenula projekt “Glagoljske sobe”. Izradila je i elaborat što bi soba trebala sadržavati, no zbog Domovinskog rata projekt je bio zaustavljen jer je vezan uz goleme materijalne troškove.

“Glagoljska soba” u Biblioteli Papinskog instituta obuhvaćala bi mikrofilmove i fotokopije glagoljskih spomenika, a bio bi angažiran i profesor koji bi predavao glagoljsku paleografiju u okviru institutskoga programa za postdiplomante”-objašnjava naša sugovornica. Pritom napominje da se ovaj projekt ipak razvija u onim aspektima koji ne iziskuju nikakve materijalne troškove jer ga svesrdno podupiru prof. Virginia Brown i prof. Roger Reynolds, koji rade na projektu beneventanskoga pisma u PISV, što ih veže i s Hrvatskom.

“Nastojat ćemo ostvariti taj projekt, a ovim putem obavještavam sve naše iseljenike diljem svijeta da se, ako žele dati svoj prilog, uključe u ostvarenje “Glagoljske sobe” jer je Pontifical Institute otvoren za suradnju, a i sam egzistira na fundaciji”, objašnjava dr. Čunčić.

Osim na spomenutim fakultetima dr. Čunčić je kao profesorica hrvatskoga jezika i kulture inicirala i uvela studij hrvatskoga jezika i sama ga predavala na Sheridan College-u, Brampton, Ontario, a na McMaster University, Hamilton, Ontario predavala je ranu hrvatsku kulturnu povijest. Ovomu golemom radu svakako valja pridodati i pisanje priručnika za predavanje hrvatskoga jezika u svim školama u Kanadi, a zanimljivo je da je dr. Čunčić

1985. napravila glagoljska slova na računalu u trgovini u Bloomingtonu te ih prezentirala na Petoj balkanističkoj konferenciji 1986. u spomenutom gradu.

Osim stručnoga rada dr. Čunčić je mnogo radila i na duhovnoj obnovi mladih pa je tako na poziv Hrvatskog centra u Norvalu došla k njima i s mladima radila od 1988. do 1991. godine. U periodu kada se trebalo izboriti za priznanje Hrvatske dr. Čunčić se ustrajno bori te sudjeluje na mnogobrojnim predavanjima. U ta sudbonosna vremena za Hrvatsku bila je glavna urednica “Gaudeamus” hrvatskog časopisa na engleskom jeziku koji izdaje Društvo bivših studenata hrvatskih sveučilišta u Torontu (AMCA) za sva takva društva Sjeverne Amerike.

Nastavak stručnoga i duhovnoga rada u domovini

Unatoč uspješnu radu u izvandomovinstvu, dr. Marica Čunčić 1997. dolazi u Hrvatsku. “Shvatila sam kako je bolje da mi baza bude u Hrvatskoj i nikada nisam požalila što sam se vratila”, napominje ona. Ističe da je nakon dolaska u Zagreb doživjela “kulturni šok”, jer se ovdje mnogo psuje, što je uistinu “ranjava”.

“Kao jezični stručnjak opominjem mlade da se lijepo izražavaju i učim ih finoći, odnosno pokušavam u njih “uliti” finu duhovnost i otvoriti ih Bogu”, ističe dr. Čunčić koja jedamput tjedno ima molitveni susret s mladima. Govoreći o duhovnom radu svakako valja spomenuti i njezin rad na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu, gdje predaje “Početke hrvatske katoličke književnosti”.

Na Staroslavenskom se Institutu dr. Čunčić nastavila baviti glagoljskom paleografijom.

“Jako sam sretna da mogu nastaviti rad s mojom teorijom koju sam postavila prije odlaska u izvandomovinstvo”, ističe uvažena profesorica napominjući kako je tu teoriju predstavila i na Harvardu. Proučavajući, naime, naše najstarije spomenike, ustanovila je kako je trokutasti tip glagoljice stariji od okrugloga. “Moja ravnateljica Instituta razmišlja o velikoj knjizi u kojoj bi bili prikazani svi glagoljski spomenici. Nadam se da ćemo u budućnosti moći ostvariti taj san”, rekla je na kraju razgovora dr. Čunčić. (Večernji, Dom i svijet)

Slavonske zime

U tihi noćni sat
jedna je pahuljica
završila svoj put.

Bjelina je svuda.
Slavonska zima
ispunila nam je dušu.
Čujem tišinu.

•Ozren Skrtić/Vinkovci

Vrijeme je stalo.
Nebo i zemlja su jedno.
Spokoj medijuprostora
biva nošen vjetrom.

PS: Ako netko može i želi Ozrenu pomoći u objavi njegovih pjesničkih radova neka se telefonski javi na Matu Herceg na broj (650) 349-7523.

povijesti 19. stoljeća, kome je narod još za života pjevao pjesme....” te kako mu je “nedugo poslije smrti hrvatski narod podigao spomenik u Zagrebu, na trgu koji danas nosi njegovo ime”...

“Krivac” i zemljovid

I skica sa sudionicima Drugoga balkanskog rata nosi pečat, kao i poglavlje Hrvatski narod za I. svjetskog rata — u kojemu, među ostalim, stoji “stotine tisuća Hrvata i ostalih stanovnika Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Istre upućene su u divizije hrvatskih domobrana najprije u rat protiv Srbije, a zatim na istočno bojište u Galiciju...”. Slijedi odlomak o ratnim gubicima: “Nakon bitke na planini Ceru 1914. godine, Srbijanci su izvršili masakr hrvatskih vojnika i ostalih nacionalnosti austrougarske vojske. Prema nekim podacima, od 65.000 zarobljenih vojnika talijanskim su vlastima u Valoni izručili samo 25.000. Ostali su ubijeni pri povlačenju 1915./16. od Niša prema Albaniji.” Čak i na zemljovidu o podjeli teritorija Londonskim sporazumom stoji cenzorski pečat.

Zabranjen i Starčević

Sporan je i tekst o hrvatskoj narodnoj zajednici, u kojem se govori o tome kako su pravaši pokrenuli list Osvit “i u njemu u duhu učenja Ante Starčevića dokazivali da katoličanstvo nije jedina oznaka hrvatstva”. Rečenica “To je značilo da i vjernici islamske vjeroispovijesti tj. muslimani mogu biti Hrvati” također je dobila pečat jer je to “materijal čija istinitost nije utvrđena ili može biti uvredljiv ili može navoditi na pogrešne zaključke”. (Slobodna Dalmacija)

BRITANSKA SVEUČILIŠTA PREPUNA PROSRPSKIH SEMINARA I KONFERENCIJA KOJI RELATIVIZIRAJU SRPSKU AGRESIJU Velikosrbi ne odustaju od "zatiranja" susjeda

Na raznim britanskim sveučilištima održavaju se jedan za drugim seminari, konferencije i “studijski projekti” o Balkanu, a svima je zajednički nazivnik da ih većinom organiziraju Srbi ili njihovi zagovornici u Britaniji. Teme su naizgled humanističke o “ratu i pomirbi”, “postkomunizmu”, o “Europi i Balkanu”. Nukleus balkanskih aktivnosti je “Škola za slavenske i istočnoeuropske studije” (SSIJS) u Londonu, koja još nudi tečajeve “srpsko-hrvatskog” jezika i udomijuje krajnje opskurne skupine poput “SFRJ” koja organizira proslave “29 novembra”, a Hrvatsku i druge susjedne države tretira kao da su još u sastavu Jugoslavije.

Brojni simpoziji i konferencije po britanskim sveučilištima najmanje imaju veze s akademskim karakterom. Carole Hodge iz Istraživačkog odjela za jugoistočnu Europu Sveučilišta u Glasgowu u pismu The Guardianu upozorava kako “srpska infiltracija u britanske akademije ima razne oblike” poput povezanosti s marksističkim krugovima u Britaniji koji su širili revizionističke sumnje o stvarnom karakteru srpske agresije u Hrvatskoj i BiH.

Na “nečasni savez srpskih apologeta i neupućenih intelektualaca” u Britaniji upozorava i poznati novinar Ed Vulliamy. Nakon što je sudski osuđen časopis Living Marxism zbog objavljivanja neistina o srpskim logorima u Bosni, Vulliamy, koji je bio u ekipi stranih novinara koji su otkrili logore Omarska i Tmopolje, otkriva spregu srpskih propagandista i kvazi ljevičarskih, većinom intelektualnih krugova u Britaniji koji su uporno pokušavali srpske okrutnosti i ratne zločine svesti na nešto što je diskutabilno i relativno. Pritom Ed Vulliamy otkriva i važan dokaz da se srpska strategija nakon vojnih poraza mijenja, ali da velikosrpski cilj ostaje isti.

U opširnom članku “Otrov u bunaru povijesti”, Vulliamy, između ostalog, objavljuje korespondenciju između dvoje utjecajnih osoba u istraživačkom odjelu tjednika Economist. Sbrin Laza Kekić pisao je nakon Daytonskog sporazuma kolegici Joan Phillips, inače autorici brojnih propagandnih članaka, kakva će

biti srpska strategija nakon poraza u Bosni: “Srbi su se uspjeli izvući i iz mnogo težih momenata u prošlosti. U međuvremenu (Srbi) trebaju prihvatiti i progutati puno toga da konsolidiraju što je ostalo. Mogu čak govoriti europski i brbljati o balkanskom miru i suradnji. A onda, u pogodnom trenutku u budućnosti, zatrti Muslimane, Albance i posljednje od svih Hrvate. To je sve što se ima reći.” Kekić je ljutito reagirao na Vulliamyev članak, ali nije demantirao sadržaj objavljene korespondencije.

Nakon balkanskog seminara, konferencija o Hrvatskoj

Tek što je završila politička “radionica” o “postkosovskom Balkanu” na Sveučilišnom koledžu u Londonu, u Bradfordu danas započinje dvodnevna “komemoracija NATO-ve intervencije protiv SRJ”, pod naslovom “Jugoslavenska kriza, međunarodni postupci i pogled naprijed”.

Nakon duge serije balkanskih seminara, većinom iz srpskog kuta gledanja, danas će u Školi za slavenske i istočnoeuropske studije biti održana konferencija o “Hrvatskoj poslije izbora”, koju sponzorira britansko veleposlanstvo i Britansko vijeće iz Zagreba. Od pozvanih predavača iz Hrvatske (Milorad Pupovac, Nenad Zakošek, Dubravko Radošević, Ivo Bičanić, Viktor Ivančić i Dražen Vukov Čolić) očekuju se odgovori na pitanja “ima li nova vlast dovoljno političke volje i postoje li društveni i gospodarski faktori koji bi omogućili demokratske promjene u Hrvatskoj”, kako stoji u najavi konferencije. (Večernji)

Nastavak sa str. 11

da je ‘nas i Kineza’, ili ‘nas Srba kineskog podrijetla više od sto milijuna’.

Iako mi i dalje nije baš jasno kako to ovdašnjem rigidnom i najrestriktivnijem zakonu o državljanstvu na svijetu uspijeva da preko noći Kineze pretvori u povlaštene građane Srbije, pred očima mi je slika budućih ‘slobodnih i demokratskih izbora’: kolone razdraganih glasača, s malim članskim knjižicama i plavim putovnicama, hitaju na birališta pjevajući snažno i složno refren pjesme ‘Budi se Istok i Zapad’. Ispred ih dočekuju Sloba, Mira i Voja, dijele im crvene karanfile, sendviče i uputu kako da se brže i sigurnije prilagode - srpskoj kulturnoj revoluciji.”

PS: Ne misli li Milošević upućivati i Kineze u Hrvatsku s tumačenjem kako se radi o srpskim povratnicima, građanima Hrvatske? Takvo tumačenje sigurno će prihvatiti sadašnji koalicijski vlastodržci i zapadnjački globalisti. A g. Mesić se javlja sa “senzacionalnom” viješću kako je pronađen telefon s kojim je, navodno, dr. Tuđman imao stalnu vezu s Miloševićem. Kao da u najgorim desetljeća napetosti između Moskve i Washintona nije postojala stalna “hot line” između dviju zaraćenih strana (cold war)?! Naš Stjepan nije mogao napraviti nikakvu pametnu usporedbu, nego se izčudava nad telefonom. A njegove riječi u najgorim danima odnosa između Zagreba i Beograda bile su: “Pa ako se i zaratimo, opet ćemo, poslije toga morati razgovarati.” No Mesić, kakav jest, pamti viceve, ali ne i svoje “povijesne” bisere..... (“Danas”)

Nastavak sa str. 9

namjerno dovela tu banku u ovo stanje”.

On je izrazio nezadovoljstvo ponašanjem pojedinih članova hrvatske Vlade koji su, kako je ustvrdio, na njegov zahtjev i na traženje čelnika Istarske banke odbili pomoći i u onome dijelu u kojem su zakonom obvezni pomoći.

Jakovčić je također rekao kako zbog događanja vezanih uz Istarsku banku, Plavu lagunu, Labinkomerc te naposljetku s istarskim Ipsilonom “IDS neće imati nikakva razloga da jasno ne pokrene mehanizme za ostvarivanje takve autonomije Istre koju će građani Istre htjeti i koji su pokazali da žele svih ovih godina glasujući za IDS”. (Slobodna Dalmacija)

Damir Borovčak:

Hello Toronto - ovdje Zagreb

NOVE AFERE I NOVE INICIJATIVE

Tko je sve upleten u potpisivanje ugovora s američkim odvjetnicima koji su lobirali za Hrvatsku. Tko je sve upleten u objavljenoj kriminalnoj aferi o hrvatskoj naftnoj industriji INA. Tko u HDZ-u želi pokrenuti nove inicijative.

LAŽNI ALIBI - BRZI ODGOVOR

Prošli tjedan znakovito je obilježen s dvije nove novinarske priče o krupnom kriminalu do nedavno neprikosnovenih pojedina u strukturama bivše HDZ vlasti. Nasuprot tome Osnivačka skupština Kluba utemeljitelja HDZ-a dala je odgovor osnivača i temeljnog članstva u vidu prosvjeda uzurpacije moći elitnih pojedinaca koji su stranku koristili za svoje privatne probitke i koristi.

Najprije je o visokim honorarima za zastupanje na sudu u Haagu i drugim poslovima za bivšu Vladu u RH, progovorio američki odvjetnik David Rivkin koji ne prestaje biti u središtu zanimanja hrvatske javnosti i medija. Razlog je prije svega nagla zaboravljivost onih koji su do jučer vodili državne poslove i odlučivali o njegovu angažmanu. Naime, slučaj Davida Rivkina i poslova koje je obavljao za hrvatsku Vladu otkrio je način neprijemljenog odlučivanja prošle Vlade. Kada takove afere izbiju u javnost, naravno neki akteri tih događanja nastoje sebe prikazati potpuno nedužnim na račun onih drugih. Stoga taj dio nije potrebno razmatrati, ali je potrebno utvrditi da je afera u slučaju Rivkin uslijedila kad se otkrilo da su honorari odvjetničkoj kući Hunton&Williams bili enormno veliki, te da se iz državne blagajne u tu svrhu izdvojilo gotovo 10 milijuna dolara. Pri tom nije bilo jasno za što je sve taj novac potrošen. Budući da nova Vlada nije mogla otkriti ugovore i dinamiku plaćanja tih računa, za to su na odgovornost prozvani prethodnici. Uslijedile su kontradiktorne izjave onih koji su još donedavno bili dobri stranački kolege, a sada imaju loše pamćenje ili se nadmeću u optužbama pokazujući da je jedina sloga koja ih je držala na okupu zapravo bila vlast i materijalni interesi. Zbog toga su trpjeli jedni druge, ustvari duboko su se mrzili i radili jedni drugima o glavi, a hrvatski interesi su im pri tom bili samo lažni alibi.

Sam Rivkin, na novinarsko pitanje o tome s kim je od hrvatskih dužnosnika kontaktirao prošlih godina, braneći svoj ugled i posao jednostavno nabrojio: Mate Granić, Miroslav Šeparović, Milan Ramljak, Dr. Zvonimir Šeparović, Gojko Sušak, Andrija Hebrang, Pavao Miljavac, Ivić Pašalić, Ljerka Mintas-Hodak. Njima je prepustio kako će se međusobno optuživati ili opravdavati. Ovdje valja također uključiti i dr. Miomira Žužula koji je sam izjavio da je osobno preporučio Rivkina i odvjetničku kuću Hunton&Williams. Možda je upravo i zato kao prvi ključni čovjek ispušten u Rivkinovu nabranjanju. Bivši ministar vanjskih poslova i neuspjeli kandidat za predsjednika države Mate Granić, sada već predsjednik nove stranke Demokratskog centra, pokušao je umanjiti svoju ulogu u slučaju Rivkin, izjavom o tome kako je potpisao samo jedan nevažan ugovor. Odmah ga je demantirao osobno američki odvjetnik izjavom u kojoj je direktno i bez ustezanja ustvrdio: "Taj je čovjek lagao, jer je potpisao četiri ugovora". Uslijedio je Granićev ispravak kojim ipak priznaje da je to istina i da je potpisao jedan ugovor i nekoliko aneksa ugovora.

PRVA ZAGONETKA

Tako je zagonetka Rivkin naglo pokrenula otkrivanje načina dogovaranja poslova, potpisivanja ugovora, putove isplate i ključne osobe u tom poslu visokih HDZ dužnosnika. Naime, svi osim jednoga ujedno su bili ili još uvijek jesu visoki HDZ dužnosnici. Na kraju sve je manje nepoznanica, a sve više neugodnosti za HDZ političare nečistih ruku, koji bi nakon gubitka svoje političke moći željeli takove poslove zataškati. Ipak upada u sve više u glib svojih pohlepa i gramzljivosti za novcem i vlašću. Jer sve više postaje jasno da se takovi poslovi ne namještaju bez masnih provizija, iako će one ostati možda još neko vrijeme tajna. Prije svega zato što ugrožavaju i samog Rivkina koji podliježe strogim američkim propisima o korupciji.

Na kraju nije jasno zašto tolika tajnovitost u slučaju Rivkin i otkud pokušaji zataškavanja problema, ako je zaista bila riječ o čistim poslovima u lobiranju i zastupanju države Hrvatske i ako nitko u tom poslu svoj dio nije nečasno odrađivao ili dobio za to proviziju. Veleposlanik Miomir Žužul tvrdi da provizija nije bilo. Ipak s obzirom na učinjene pogreške osobito u informiranju javnosti o toj temi, sumnja itekako ostaje.

INA I BIJELA KNJIGA

Odmah zatim slijedi i drugi slučaj na sličnu temu o tzv. Bijeloj knjizi koja iznosi teške optužbe na račun bivših čelnika Ine, hrvatske naftne kompanije. U njoj skupina anonimnih autora, koji su sebe nazvali Stožerom za obranu Ine od financijskog, tehničkog, kadrovnog i organizacijskog uništavanja, iznosi vrlo teške optužbe na račun bivših političkih čelnika, dužnosnika HDZ-a i čelnika hrvatske naftne kompanije Hrvoja Šarinića, Franje Gregurića, Nikice Valentića, Davora Šterna i Zlatka Mateše.

Konkretno, optužuje ih se za višegodišnje sustavno potkradanje i uništavanje Ine, za sklapanje nepovoljnih ugovora kojima je, navodno, višestruko smanjena vrijednost tvrtke, za pranje novca, poslovanje sa sumnjivim posredničkim tvrtkama itd. A glavna optužba se svodi na navodni pokušaj tzv. tehnomenadžerske skupine iz HDZ-a da jeftino i skriveno od javnosti kupi Inu njezinim vlastitim novcem, zbog čega je s jedne strane činjeno sve da se smanji vrijednost Ine, a s druge na razne načine iz njezina poslovanja posljednjih godina isisavan novac - oko 750 milijuna dolara, koji je trebao poslužiti za njenu vlastitu kupovinu.

U Bijeloj knjizi iznešene su i tvrdnje da su optuženi čelnici Ine poslovali sa židovsko-ruskom mafijom te da je MOL mađarska naftna kompanija leglo te mafije, zainteresirana za spajanje s Inom. Uz druge teške optužbe, nije čudno da su se odmah pojavile informacije da sadržaj tog pisma izaziva diplomatski skandal, te da su rusko i mađarsko veleposlanstvo zatražili izjašnjenje hrvatske Vlade o Bijeloj knjizi.

Što o svemu kažu prozvani? Svi se uglavnom brane da je Bijela knjiga puna neistina i da se radi o političkoj podvali smišljenoj i plasiranoj radi njihovog političkog diskreditiranja. Neki

Nastavak na idućoj strani

Uz knjižnicu poznate su i Paleontološka, kemijska, zoologijska (posebno napominjemo "Ptice Europe" tiskanu u Pragu 1871. G.), fizikalna i botanička zbirka.

Malo sam razgovarala sa bivšim učenicima požeške Gimnazije, i svatko od njih sjeća se tih dana sa zadovoljstvom. Kaže mi gosp. Branko Mikić, naš poznati pjevač iz misisaške župe, da je ta Gimnazija imala jak program iz tjelesnog odgoja. On sam je 1952. godine, negdje oko mature, osvojio prvenstvo Jugoslavije u desetoboju, što nije mala stvar. Nagrada za tako veliki uspjeh bio je lovorov vijenac. Mnogi športaši iz Požege potekli su iz Gimnazije, a mnogi članovi fiskulturnog društva "Slavonija" bili su požeški gimnazijalci.

No, gosp. Mikić, kao i njegova supruga rado se sjećaju i nekih profesora, kao na pr. direktora Ivana Okičića, profesora hrvatskog i latinskog, koji je pri svakom dolasku u razred govorio isto, početke pjesme našeg Matoša: "Deca, deca, ima jedna Gospa Marija....."

Požeška Gimnazija je dala mnoge poznate Hrvate, kao na pr. Janka Jurkovića, književnika, poznatog slikara Miroslava Kraljevića, Dragutina Lemana, geografa istraživača, ili Matka Peića (književnika) ili Dobricu Cesarića! Ovo je tek nekolicina poznatih ljudi koji su u toj Gimnaziji dobili upravo izvrsnu bazu za budućnost. Mnogi su joj raznijeli slavu po cijelomu svijetu. Današnji predsjednik Republike Hrvatske, gosp. Stipe Mesić bio je učenik ove Gimnazije, a među nama, ovdje u Torontu ima nekolicina bivših učenika: gđa. Bianca Benković, Zvonko Erhajavec, Vlasta i Branko Mikić, a posebno napominjem gđu. Zdenku Filiplić, čiji me je dragi poklon, knjiga o proslavi 300 obljetnice požeške Gimnazije, i potakla na ovaj članak.

Valentina

Preporučujemo vam našeg novog pokrovitelja

Toronto Institute of Spinal Health Dr. J. Željko Srbelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozlijeđa

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozlijeđe

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

**2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900**

**2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418**

Mlade umjetnice, folklorni ansambl "Hrvatska" Mis.

Nastavak sa str. 16

course", što je značajno za naše studente. Jako je važno imati kontinuitet učenja hrvatskog jezika na sveučilištu i moramo dati svi sve od sebe da se taj kontinuitet ne prekine. I na kraju, želim se zahvaliti na ovoj izvanrednoj mogućnosti koju mi je pružio KHK da se i ovdje u Kanadi bavim nečim što izvanredno volim: svojim hrvatskim jezikom i učenjem studenata!

Zlata Jurić

TRI STOLJEĆA ZA TREĆE STOLJEĆE

O Požegi, prekrasnom gradiću u Slavoniji mnogo bi se moglo reći. Posjetila sam Požegu 1998, prošetala malo gradom, posjela na brzinu ručak u jednom od poznatih požeških restorana, divila se glavnom trgu, lastavicama kojih ima na tisuće - i to je sve što o tome gradu znam. Ove godine namjeravam posjetiti taj grad, malo više naučiti, vidjeti, razgovarati s požežanima o njihovu gradu, "slavonskoj Ateni", kako su je zvali i onda ćemo napisati malo više o samom gradu. Danas vam predstavljamo samo požešku Gimnaziju, osnovanu 1699., jednu od najstarijih gimnazija u Republici Hrvatskoj. Proslava ove važne obljetnice održana je 1998. pod motom: **Tri stoljeća za treće stoljeće**, pa pogledajmo malo unazad na ona tri stoljeća požeške Gimnazije iza nas.

Požeška gimnazija se nalazi u ulici Pape Ivana Pavla II. Ta stara, poznata i uočljiva zgrada spomenik je kulture "B" kategorije i bogata je zbirkom starih učila iz prirodoslovnih predmeta. Danas je to samostalna srednja škola koja izvodi nastavni plan i program opće i prirodoslovno-matematičke gimnazije. Godine 1998./99 ima ukupno 20 razrednih odjela sa 625 učenika, od kojih je 370 djevojaka.

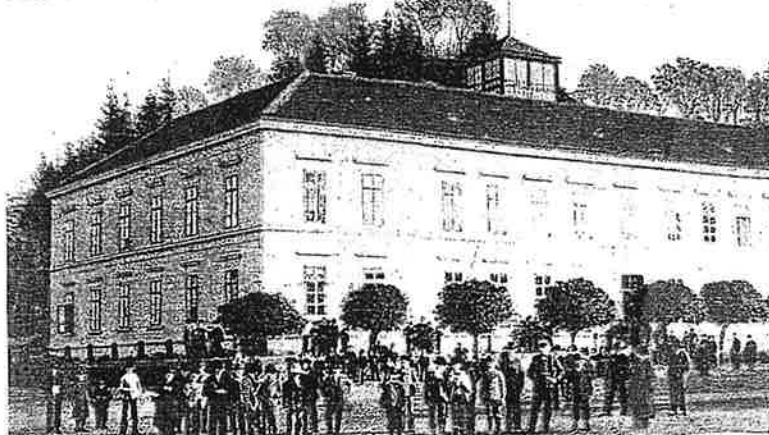
A kako je počelo?

Do godine 1537. u požeškom kraju nije bilo ni viših, a ni dovoljno osnovnih škola. Više obrazovanje stjecalo se izvan Hrvatske na sveučilištima u Beču, Budimu, Firenzi ili negdje drugdje. Godine 1537. Turci su zauzeli Zlatnu požešku dolinu, i taj kraj će ostati pod njihovom vlašću sve do 1691.g. Tada se jasno nije moglo ni razmišljati o nekakvom višem školstvu. Osnovne prosvjetne djelatnosti obavljaju pripadnici crkvenog reda sv. Franje, koji u Velikoj g. 1634. osnivaju školu za svećeničke pripravnike, a pokraj nje i školu za svjetovnjake. Potkraj sedamnaestog stoljeća turska moć opada, pa požeški kraj ubrzo postaje slobodan. To dovodi do pojačanog zanimanja za kulturu i prosvjetu, pa se osniva sve više novih škola, poglavito sjemenište.

Odlučujući trenutak u stvaranju uvjeta za razvoj i djelovanje isusovaca u Požegi bilo je stvaranje materijalne osnove. U tome je glavnu riječ ima generalni vikar u ovim krajevima, Ivan Josip Babić, koji je 1696. zagrebačkim isusovcima ustupio opatiju Kutjevo. Prihodi s toga vlastelinstva znatno su pridonijeli utemeljenju gimnazije u Požegi. Godine 1698. u Požegu su došla dva isusovca, profesor teologije Marko Stručić, te Franjo Grundler. Nastanili su se kod Kamenitih vrata (danas je tu Vatrogasni dom) te otpočeli s pripremama za osnivanje škole. Godine 1699. preselili su se na južnu stranu Trga sv. Trojstva, gdje su sagradili novu zgradu, i negdje oko Božića godine 1698. počela je s radom požeška gimnazija. Prve godine u prvi razred upisalo se 30 učenika.

Način rada u gimnaziji ostao je nepromijenjen sve do godine 1726. Tada ona prerasta iz isključivo gramatičke škole (niža gimnazija) u potpunu gimnaziju (sa 6 razreda). Iste godine podignuta je i nova jednokatna zgrada, koja i danas postoji. Generacijama požeških gimnazijalaca ta je zgrada služila idućih 151 godinu. Za vrijeme rata Austrije protiv Turaka (1736. - 1739.) zgrada je bila zatvorena zbog nedostatka profesora i učitelja, no rad se normalizirao već 1742. g. Prvog ravnatelja Gimnazija je dobila još 1715 godine. U gimnaziju su tada dolazili pripadnici svih slojeva pučanstva, čak i odrasli. Djelovanje gimnazije bilo je osobito važno sedamdesetih godina 18. st. Tada je osnovana Academia Posegana, a od 1761. do 1776, uz šestorazrednu gimnaziju djelovao je i Filozofsko-teološki institut., čime se je Požega svrstala u gradove koji su imali visoka učilišta.

Godine 1773. Akademija Posegana je ukinuta ukidanjem isusovačkog reda, koji je Marija Terezija ukinula te godine. Nakon tog događaja, gimnazijom upravljaju pavlini. Godine 1773. Uve-

Izgled gimnazijske zgrade sa zvjezdarnicom iz godine 1918.

dena je nova znanstvena osnova, pa se 1806. Gimnazija dijeli na nižu, gramatikalnu i višu (humanističku). U tom razdoblju posvećuje se više pozornosti prirodnim predmetima, te se uređuje zbirka za biologiju i fiziku. Uz latinski jezik sve više se njeguje i hrvatski. Godine 1786. pavlini se sekularaju i zadržavaju kao profesori sve do 1834. kad gimnaziju preuzimaju franjevci.

Godine 1806. Gimnazija ima šest razreda, s četiri niža razreda i tako djeluje sve do godine 1852. Jezik je latinski, a smjer škole humanistički. Zbog napoleonovih ratova zgrada gimnazije se pretvara u bolnicu. Godine 1829 u Gimnaziji počinju predavati franjevački profesori, a godine 1834. ukazom cara Franje I. 1834. Gimnazija prelazi u njihove ruke. Počinje se njihov rad na održavanju knjižnice.

Početkom travnja 1848. učenici otkazuju poslušnost promađarski orijentiranoj školskoj upravi te su pod vodstvom Josipa Špuna 3. travnja izvjesili ilirsku zastavu. Do smirivanja stanja dolazi tek početkom školskih praznika, a slijedeće godine promađarski profesori budu povučeni iz Gimnazije. Za vrijeme Bachova apsolutizma za nastavni jezik uvodi se njemački, ali ga 1860. zamjenjuje hrvatski. Prvi svjetovni profesori dolaze 1860. Školske godine 1873/74 održan je prvi ispit zrelosti. Postepeno se povećava broj učenika od kojih dobar dio stanuje u Nadbiskupskom sirotištu. Zbog toga se 1877. g. gradi nova gimnazijska zgrada na Trgu sv. Terezije.

Početkom 20. st. borba protiv mađarske vlasti očituje se u đачkom štrajku 1912. uperenom protiv Cuvaja i policijskog nasilja. Za vrijeme prvog svjetskog rata u zgradi gimnazije smještena je vojna bolnica. Između dva rata broj učenika naglo se povećava s 322 na 626 (1939), pa se proširuje dosadašnja zgrada škole. Godine 1925. uvedena je nova obrazovna osnova pa se Gimnazija pretvara u realnu gimnaziju. Za vrijeme II. svjetskog rata nastava nije prekinuta, ali se odvijala uz mnoge poteškoće. Nakon II. svjetskog rata uvodi se socijalistički odgoj i obrazovanje; broj učenika raste te godine 1948./49 Gimnazija ima najveći broj učenika u svojoj povijesti - 1197. Reformom školstva godine 1975./76. Gimnazija se nasilno ujedinjuje sa svim požeškim srednjim školama u centar za usmjereno obrazovanje, a od 1. ožujka 1992. ponovo počinje djelovati kao samostalna škola.

Požeška gimnazija vrlo je poznata po svojoj bogato opremljenoj knjižnici, u kojoj između ostalog ima dvije knjige iz 16. 17. st., te preko trideset knjiga iz 18. st. U toj su knjižnici također poznati rariteti i na latinskom jeziku: Opera, Marka Tulija Cicerona iz 1534. i Homerova Odiseja iz 1582. s paralelnim tekstom na latinskom i grčkom jeziku. Gimnazija čuva i djelo našeg proznog pisca iz 17. St. Jurja Habdelića, Pervi oteza nassegga Adama greh, tiskano 1674 godine.

Nastavak na idućo strani

od njih izravno optužuju tzv. desnu struju HDZ-a, koja bi pomoću te informacije htjela diskreditirati liberalniju struju HDZ-a, a radi navodnog dokazivanja da u toj stranci nisu nečisti samo pripadnici desne opcije. Pri tom Igor Dekanić, sadašnji savjetnik za unutarnju politiku predsjednika Hrvatske Stipe Mesića, izjavio je da različite slične afere prate Inu već 25 godina, te da uvijek kad se pojavi takav opsežan materijal za to obično ima opravdana povoda.

DRUGA ZAGONETKA

Oba ova slučaja govore, kako se ne treba nadati da se neće kada-tada svaka laž i nepravilnost otkriti, jer nikad se ne zna trenutak vremena kada neugodna istina dolazi na vidjelo. A u oba posla je bilo i previše nabrojenih suučesnika, koji će u kritičnom času imati samo jedan interes - kako oprati i prikazati nedužnim samoga sebe.

U oba ova slučaja spomenuti su uglavnom bivši ili sadašnji visoki dužnosnici HDZ-a, koji su praktično držali vrh stranke i bili nedodirljivi na sve kritike temeljnog članstva stranke. Stvarali su materijalno i politički moćnu elitu stranke, koja se nije obazirala na interese hrvatskih ljudi i osnovne ideje potrebe očuvanja hrvatskih državnih i nacionalnih interesa. Bili su to interesi megalomanskog zgrtanja materijalnih koristi pored toga i političkih moći, bez obzira na potrebe i interese malih ljudi. Poradi takvog pijanog ponašanja tvrdokorne nezasitne elite, HDZ kao stranka doživljava u svega par mjeseci katastrofalne poraze. Nakon smrti karizmatičnog lidera, predsjednika stranke i države, HDZ gubi izbore za zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora, predsjedničke izbore i na kraju nedavno gubi i vlast u Gradu Zagrebu. Već prije dolazi da krajnjeg raznimoliženja u predsjedništvu stranke i međusobnog optuživanja. Potpuno se urušio kredibilitet sadašnjeg vodstva stranke, praktično sve što se je politički stvaralo u posljednjih desetak godina vladavine HDZ-a postalo je upitno i nemilosrdno se kritizira i kriminalizira na osnovama novih i novih afera.

NEMA RJEŠENJA BEZ NOVIH INICIJATIVA

U takovom kontekstu događanja onaj veći, pošteniji ali marginalizirani dio članstva HDZ-a traži izlaz iz situacije. Tako se prošle subote, gotovo simbolički s obzirom na mjesto i vremensku distancu od 10 godina, u hotelu Internacional u Zagrebu okuplja petstotina sudionika Osnivačke skupštine Kluba utemeljitelja HDZ-a "Dr. Franjo Tuđman" koji svojom inicijativom žele odrediti nove smjernice i putove izlaska iz duboke krize svoje stranke.

Na trenutke vrlo burno započetog skupa, na pozdravne go-

vore od strane "gostiju", izaslanika predsjedništva stranke u sastavu Vladimir Šeks, dr. Ivo Sanader, Milan Kovač i Josko Škara, odgovorili su domaćini, članovi Inicijativnog odbora osnivačke skupštine Kluba utemeljitelja, Branimir Glavaš i Đuro Perica. Iskristaliziralo se da Osnivačka skupština Kluba utemeljitelja nije protivna stranačkim interesima i Statutu stranke, već je želja utvrđivanja stranačkih pogrešaka i odgovornosti s ciljem konsolidiranja stranke za 5. Opći sabor stranke kako bi se tada dobilo i novo nekompromitirano vodstvo HDZ-a. A upravo su utemeljitelji tj. članovi HDZ iz 1989. i 1990. godine pozvani da pokrenu reforme i reorganiziraju stranku. U tom smislu izvrsno, emotivno nadahnuto, govorio je Đuro Perica naglasivši da je svatko znao doći u stranku kada je trebalo da se omrsi, a da sada kada toga više nema, neki su već i otišli. Zatim je istaknuo kako prvi tvorc stranke nemaju pravo odustati! Stranka se mora reformirati i doživjeti svoju renesansu.

Zapažen je bio i govor i prvog tajnika HDZ-a Ivana Bobetka, koji je naglasio da treba pripaziti na izborni inženjering kako nebi više bilo funkcioniranja odozgo prema dolje, kako na svim razinama više ne smije biti kumuliranja funkcija poput Canjuge i na kraju da nema više nikakvog kooptiranja članova, tj. postavljanja na funkcije onih koje ne izabere temeljno članstvo.

Nakon govornika prišlo se je izboru članova u predsjedništvo Kluba te su izabrani Đuro Perica, Branimir Glavaš, Petar Čale, Jure Ivančić, dr. Marko Turić, Ivan Butković, Ivanka Zorić, Muhamed Zulić, Vedran Čemi, dr. Dražen Bobinac, Miro Barešić, Ivan Bobetko i dr. Vinko Frane Golem. Predsjedništvo je između sebe izabralo za predsjednika Kluba utemeljitelja Đuru Pericu. Skup je okončan odlaskom na grob prvog predsjednika HDZ-a dr. Franje Tuđmana.

Cijeli događaj može se okarakterizirati pozitivnim pomakom na putu pročišćavanja stranke, a odabirom Đure Perice karizmatičnog hrvatskog domoljuba, čovjeka koji svojim djelima i istupima u Hrvatskom državnom saboru uvijek i iznad svega politički zastupao hrvatsku državotvornost, a u socijalnom smislu pravdu i poštenje, možemo tumačiti kao prvi pokušaj organiziranog opiranja stranačkom elitizmu. Kroz Klub utemeljitelja konačno potpuno marginalizirani utemeljitelji i nekompromitirani članovi stranke traže mogućnost utjecaja, kao stranačke savijesti, pri odlučivanju i pripremi unutarstranačkih izbora i presudnog 5. Općeg sabora HDZ-a. Treba vjerovati nakon svih dokazanih i ovih novih nedokazanih kriminalnih afera članova HDZa, da je to važan i presudni doprinos ozdravljenju stranke, koja je odigrala ključnu povijesnu ulogu pri uspostavi hrvatske samostalne države.

Damir Borovčak

Završetak Motrišta

lih bojovnika u Domovinskom ratu. (članak str. 7) A novi hrvatski predsjednik jedva se sjetio tih Hrvata u svijetu, u svom inauguracijskom govoru, s jednom ili dvije rečenice. Da im je barem zahvalio što ih je primao raširenih ruku i klaunovskim smijehom. Pa, ako od svega nije učinio ništa da ih je barem pozvao na kavu, kao što je marketinški zavodio glasače za jednokratnu upotrebu.

Drago Geoheli

ČITAJTE www.ZRCALO.hr

U 9. BROJU 25.000 ČITATELJA - PROVJERITE ZAŠTO !

svake subote novi broj zrcala na Internetu

Zlata Jurić

Okvir za portret: Prof. Silvana Sanader

Prof. Sanader je još uvijek malo poznata u našoj zajednici iz čistog razloga što je tek došla u Kanadu. Srele smo se na Sveučilištu u Torontu. Lako sam je prepoznala, baš kao što bliska duša prepoznala drugu blisku dušu. Možda sam to zaključila po modrim njezinih očiju koju je pokupila sa Jadrana, ili ljupkosti i svježini koja zrači iz naših žena sa juga. Što god da je bilo, mi smo se prepoznale i pozdravile na lijepom našem hrvatskom jeziku i pružile ruku jedna drugoj.

P. Prof. Sanader, dobro došli u HRVATSKU ISKRU i u hrvatsku zajednicu. O Vama malo znamo, a voljeli bi više saznati. Upoznajte nas s Vama!

O. Rođena sam u malom mjestu Carici kod Trogira. Tamo sam završila osnovnu i srednju školu, a Pedagoški fakultet završila sam u Rijeci u svojoj 22. godini. Nakon toga radila sam u više različitih srednjih škola, najprije u Trogiru, zatim jednu školsku godinu na Korčuli na Gimnaziji i imam veoma lijepa sjećanja iz Korčule. Nakon Korčule radila sam 6 godina u Kaštel Štafiliću u Srednjoj strukovnoj školi. Znači, uz svoj posao ja sam uporedo bolje upoznala našu domovinu. Ja nisam samo dalmatinka, u meni ima i ličke krvi po majci koja je iz Like- tako sam upoznala i našu dragu Liku, našu zelenu Liku, ali i nažalost danas pustu Liku. Kako je moja sestra udana u Slavoniji, u Belišću, i taj dio domovine mi je poznat i vrlo, vrlo drag. Prošle godine posjetila sam naš dragi Vukovar i iz tog dijela naše domovine nosim tužne uspomene.

P. Odabrali ste svijet knjiga i riječi kao svoj svijet. Tko je kriv što ste vi danas profesor hrvatskog jezika?

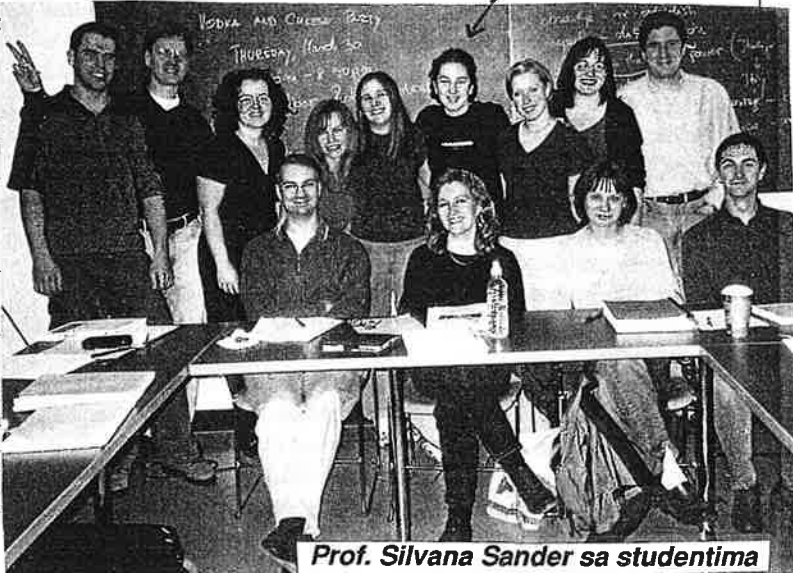
O. Pa, možda je kriva moja nastavnica iz osnovne škole, veoma draga osoba, gđa. Ivanka koje je prepoznala možda ljepotu nekih mojih dječjih riječi u mojim literarnim radovima. Pisala sam priče i pjesmice i svidio joj se moj svijet, moje razmišljanje u tom periodu života. Dakle, to je bio 5. i 6. razred Osnovne škole. Moja nastavnica mi je otkrila ljepotu pisane riječi, ljepotu knjige i uvijek je isticala da je knjiga naš najbolji prijatelj.

P. Prof. Sanader, na koji način vi počinjete sat sa svojim učenicima?

O. Vrlo interesantno pitanje. Naravno da je knjiga centar mojih predavanja. Nastojala sam učenike animirati uvodeći ih u priču kao u stvarnost. Oni su to voljeli kao i moje teme: čovjek-plemenitost, čovjek-dobrota i na kraju, dakako, čovjek i knjiga, čovjek kao homo humanus. Učila sam ih da stvaralački duh nije nastao kao usputni proizvod, već je on dar Božji. Kako razbuktati maštu kod učenika bio je još jedan od ciljeva. Moram reći da djeca vjeruju u čuda i čuda doživljavaju u svojoj mašti. Mislim da sam dosta napravila. Učenici su me voljeli. Kad sam odlazila iz moje škole moji maturanti su plakali što neću biti na njihovom maturalskom plesu, i tada sam posumnjala u ispravnost odluke o odlasku iz domovine i uopće iz mog posla. Iskreno da kažem, ni sanjala nisam da ću ponovno u Kanadi raditi svoj posao!

P. I sad ste ovdje, drugačiji sistem obrazovanja, drugačiji studenti i mnogo toga drugačije. Kako ste se snašli u tolikim različitostima?

O. Pa, čini mi se dobro. Bilo bi bolje da ste pitali moje studente i da Vam oni to odgovore. Ovdje se na drugačiji način prilazi studentima, posebno na Sveučilištu u Torontu, gdje imam ne samo naše Hrvate, nego i Kanađane, Poljake, Talijane. Ovdje moram raditi više na približavanju jezika i sebe. Najprije sebe, a to sam uspjela prilazeći im kao prijatelj i kroz to povjerenje pokušala sam približiti i hrvatski jezik. Moji studenti su to prihvatili i ja sam čest gost na njihovim privatnim zabavama na kojim mi isključivo govorimo hrvatskim jezikom. Dakle, mi se i izvan razreda sastajemo i družimo se s hrvatskom rječju. U Mississaugi sa svojim studentima imam opet drugačiji pristup, zato što su to mladi ljudi sa znanjem hrvatskog jezika. S njima sam nažalost samo dva sata i oni i ja se širenju i njegovanju hrvatskog jezika, književnosti i povijesti. Osjećamo da nam to nije dovoljno da bismo se bolje upoznali s

Prof. Silvana Sander sa studentima

hrvatskim jezikom, kulturom i povješću. Osjećam ponekad da mi nedostaje dodatnog materijala s kojim bih potkrijepila svoja predavanja. Na pr. razne kazete, filmovi, slike i dr. Ponekad se dogodi da mi neki student donese nešto od materijala. Prezentirala sam studentima prelijepu kazetu Martina Sheena, koji priča o "Hrvatskoj na tisuću otoka". Studenti su bili oduševljeni. Bolje se i lakše uči ukoliko tekst potkrijepimo slikom ili zvukom.

P. Gdje najčešće zapinju studenti hrvatskog jezika?

O. Najveće teškoće moji studenti imaju s padežima, što je i normalno. Ja sam i sa učenicima doma imala problema sa padežima. Ovi studenti se zbilja trude, pitaju, konzultiraju se, dolaze redovno na nastavu i veoma su aktivni na satovima. Padeži su i za nastavnike i studente najgori dio posla, a sve drugo ide puno, puno lakše. Iako u početnom stupnju učimo samo gramatiku i pravopis, ja ponekad studentima dam neku pjesmicu, čisto radi vježbe, čitanja i razumjevanja pojmova. U srednjem stupnju studenti uče jezik, književnost, povijest.

P. Da li profesor jezika mora biti i lovac na jezične greške?

O. Ja sam profesor hrvatskog jezika i moj zadatak je prenositi znanje studentima i učenicima, a kritiku i lov na greške prepuštam ljudima koji su za to kvalificirani, a to su isključivo stručnjaci, mentori i sveučilišni profesori hrvatskog jezika. Dakle, samo stručnim osobama, jer svako drugo petljanje u jezik nije dobro došlo. Ne znam iz kojih razloga i tko sebi daje za pravo loviti greške, komentirajući ih! Pa dragi moji, mi nismo strojevi, mi smo ljudi; znači griješimo. Naš hrvatski jezik, kao i svaki drugi je podložan mijenama, razvoju. Nemojmo ga zatvarati u neke naše okvire, pustimo da se jezik otvori prema svijetu, da se obogaćuje. To je ono za čim treba težiti ne samo naš jezik, već i svaki drugi jezik. Ne ograničavamo ga, pustimo da riječi slobodno teku. Ponekad imam osjećaj da ljudi govore neslobodno. Zašto?! Zato što se boje da će reći neku riječ koja nije izvorno hrvatska? Boje li se reakcije drugih koji bi im mogli zamjeriti način kako će nešto izreći? Lijepo je njegovati svoj jezik, ali pustimo jeziku neka živi, nemojmo ga "zakopčati", nemojmo ga ograničavati.

P. Koji su planovi Katedre za hrvatski jezik na sveučilištu u Torontu i Mississaugi?

O. Željela bih iskorisiti ovu prigodu i pozvati na druženje sa hrvatskom rječju moje sadašnje studente sa početnog stupnja u srednji stupanj, i naravno pozvati nove studente da nam se pridruže u njegovanju hrvatskog jezika, književnosti i povijesti. Ovim želim istaći da je naš hrvatski jezik na sveučilištu tzv. "credit:

Nastavak na str. 19

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 55, 31. III, 2000

Mojim očima (i srcem)

Koliko puta govorimo o "dobrim starim vremenima" i onda kao da čujete u glasu sugovornika neku sjetu za onim vremenima koja su već davno prošla. A ta stara vremena nisu bila uvijek tako "dobra". Sjetimo se kako nije bilo elektrike, ili vode u kućama, nije bilo mašina za pranje rublja, a da ne spomenem nekakve aute, ili recimo kompjutere (ili "računala" kako se to kaže na hrvatskom). Ja zaista cijenim mnoga moderna pomagala koja nam je donijelo ovo moderno doba, ali negdje povlačim crtu i ne prihvaćam sve što nosi ovo novo doba.

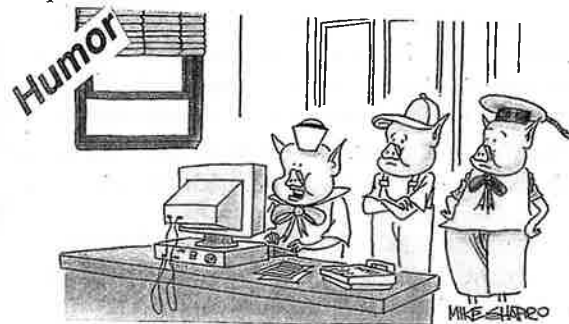
Ne znam koliko znate o meni, no oni koji me dobro poznaju i samnom rade svjesni su toga da ja dosta teško prihvaćam neke stvari i nekako ne idem u korak sa razvojem tehnike. To moje oklijevanje da prihvatim novine koje se dnevno pojavljuju gotovo dovodi do očajja moju djecu (jer ja recimo ne znam upotrebljavati "bank card", ja više volim razgovarati s ljudima na šalterima), a i neke prijatelje, ili suradnike. Ja, i to moram svjesno ustvrditi, zaista ne odobravam razne novine modernog života, jer čini mi se da nešto gubimo. Recimo, kad je išla prva raketa na Mjesec, ja to nisam gledala jer smatram da ima toliko potreba na ovoj našoj sada već staroj Zemlji, pa prvo popravimo ovo oko sebe, a tek onda osvajajmo druga svemirska tijela. No, uvjerali su me kako sam potpuno u krivu, tako da sada pogledam koji prijenos puštanja rakete u neki dio svemira (dok si u sebi pregruntavam ono o zemaljskim potrebama).

No, moje tvrdoglavo odricanje nekih plodova modernog doba sastoji se posebno u običnim dnevnim stvarima. Na primjer, ako me nazovete telefonom, dobit ćete ili nekoga na drugoj strani žice, ili - nikoga. Ako telefon nije odgovoren, to znači da mi zaista nismo doma! Mi nemamo tu tzv. "mašinu koja uzima poruke", i za sada je ne namjeravamo uvesti. Zašto? Ja sama baš ne volim razgovarati s mašinama, - one me upravo silno ljute! Eto, mašina pokupi poruku - a tko zna možda je i vlasnik telefona kod kuće (pa možda razmišlja hoće li ili neće razgovarati samnom) - i onda me ili nazove, ili ne. Meni može biti po glavu važno razgovor odmah sada, no mašina je ta koja je samo uzela poruku. U mojoj kući, kao ni u poslu moga muža toga nema, jer mašina je mašina, bezlična, bezosjećaja - mi vjerujemo u ljudski kontakt, i riječ.

Ipak, najviše od svega ne volim email. Ide mi upravo na živce! Ja sam tek ovih dana počela upotrebljavati email, toliko ga ne volim. Moji suradnici samo da nisu "posivili" zbog toga. Jasno, dobro je imati email, ako ne želite napraviti upravo stravične račune na telefonu, no koliko je taj email zaista dobar? Pisac email pisma kaže (to jest: napiše) svoje; možete mu uputiti vaše mišljenje, ili odgovor, koje on može i ne mora uvažiti, i stvar puno puta ostaje ista. Nečije glasove, ili pisma, u tom email business-u rijetko ćete čuti, kao na pr. moj, jer ja zaista ne volim tako razgovarati. Eto, u jednoj udruzi u kojoj sam nešto aktivna u zadnje vrijeme sve se radi po emailu. Sastanaka gotovo da i ne treba, jer sve obavijesti su na emailu. Do čega to dovodi: ljudi više ne kontaktiraju među sobom, ne razgovaraju, ne izmjenjuju mišljenja, nema onog "ja Tebi - Ti meni", izgubljen je taj topli ljudski odnos, riječ koja mnogo puta znači i život, posebno za starije ljude polako nestaje. Ostaje samo ono bezlično, napisano na ekranu. Gotovo da se pretvaramo u pravo kanadsko društvo, još više se izoliramo sjedeći pred kompjutorima ("računalima"), malo razgovaramo među sobom, - a život prolazi.

Kad razmišljam o emailu, ili računalima, uvijek se sjetim naše Hrvatske i starih dobrih vremena, kad je život bio drukčiji, lakši, topliji, humaniji, prisniji. Moram vas podsjetiti na one razne slike žena. ili muškaraca pred kućama. ili u kućama. kad bi se skupile sve susjede, i sve bi se raspravilo pred kućnim vratima ove ili one gazdarice- i prošlost, i sadašnjost i budućnost.. Ili,

svako jutro crna kava. Koliko puta se mi pitamo čemu ta obavezna crna kava u jutro u Hrvatskoj, a i kod nas (samo ovdje ju pijemo samo moj muž i ja, a ne netko iz susjedstva). Ta kava ne samo da ima svoj ritual "kave", već i onog nečeg drugog: onog toplog, ljudskog kontakta, koji smo mi nažalost izgubili ovdje, a taj napredak u što bržem i organiziranijem životu sve više i više oduzima onu ljudskost, ono toplo osjećanje kad možete skoro položiti glavu na rame svoje sugovornice (ka), podijeliti brigu, ili raspraviti što vas tišti.

Dobili smo email od zločestog vuka. Poručio nam je da će, ako već ne može ispuhati našu kućicu, "ući" u naš kompjutor...

Slušamo često o samoubojstvima ljudi, o nervnim slo-movima i pitamo se zašto? Ta moderna medicina bi trebala pomoći tim ljudima, i vjerojatno pomaže do jednog stupnja, a onda sve ovisi o čovjeku i okolini. Ako je čovjek usamljen, nikakva medicina više ne pomogne: riješenje je ljudski kontakt i topla, prijateljska riječ.

Moram vas opet vratiti doma, ovaj put u Split. Kao mlada djevojka mnogo puta sam provodila ljeta kod moje tete Emice u Splitu. Nezaboravna su bila ta ljeta, nezaboravna je moja teta Emica, one popodneve žege, kad si upravo morao leći i odspavati nekoliko sati nakon kupanja, i polako su te budili glasovi žena ispred prozora, koje su čakulale o baš svemu, od sina koji se "oženija za fureštu", ili "jesi li vidija onu malu", ili "Ča je danas skupo na pijaci!", "A kako Ti je dite u školi"- i taj interes koji puta možda i nasilan, postaje životom grada i ljudi.

Eto, tako vam ja ni danas neću upotrijebiti email, i moj prijatelj Vlado Benković iz Požege vjerojatno će reći "Ti nisi za ovo doba. Kad ćeš se već javiti jednom da znamo kako su stvari". Ja ću ga radije nazvati i čuti mu glas, kao i on moj, jer koji puta glas vam govori kako je netko i ono napisano na papiru (ili na ekranu računala) postaju samo fraze. A što se tiče ove udruge u kojoj radim i koja sve obavlja na računalu, ja se usrdno nadam da će se netko sjetiti i onog nevjerojatno važnog faktora: ljudskog dodira glasom, jer čini mi se da na ovaj način polako gubimo sve kontakte, osim na računalu (kompjutoru), a to neka ostane onima koji nikad nisu čuli čakulanje i onu toplinu u glasu splitskih žena u smiraj jednog vrućeg ljetnog dana.

Valentina

Za vrijeme večere folklornog društva "Hrvatska" Mis. Vel. Kecerin, bračni par Vranešić (s lijeva na desno)

Strana 17